

31.08.2015

Kokousaika 31.08.2015 16:00 - 17:11

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Pajamäki, Osku varapuheenjohtaja
Kivekäs, Otso varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Modig, Silvia
Oskala, Hannu
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Torsti, Pilvi
Vainikka, Mirka
Vesikansa, Sanna saapui 16:05, poissa: 776 - 778 §:t
Nieminen, Jarmo varajäsen

Muut

Puoskari, Mari kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Paavolainen, Sara kaupunginvaltuuston 2.
varapuheenjohtaja
Pajunen, Jussi kaupunginjohtaja
poissa: 792§
Sauri, Pekka apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva apulaiskaupunginjohtaja
Sinnemäki, Anni apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio kansliapäällikkö
Malinen, Matti talousarviopäällikkö
Pohjaniemi, Marju henkilöstöjohtaja
Summanen, Juha hallintojohtaja
Sarvilinna, Sami kaupunginlakimies
Kari, Tapio viestintäpäällikkö
Teppo, Tiina johtava asiantuntija
Andersson, Victor kaupunginsihteer
Erroll, Katri hallintoasiantuntija
Matikainen, Kristiina kaupunginsihteer

31.08.2015

	Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
	Nyfors, Maria	kaupunginsihteeri
	Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
	Sippola-Alho, Tanja	kaupunginsihteeri
	Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
	Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
	Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
	Tammisto, Mari	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 776 - 806 §:t
Esittelijät		
	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 776 - 781 ja 786 - 788 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 782 ja 795 - 797 §:t
	Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 783 - 785 ja 798 - 806 §:t
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 789 - 794 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Mari Tammisto	hallintoasiantuntija 776 - 806 §:t

31.08.2015

---

§	Asia	
776	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
777	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
778	Kj/3	Kaupunginvaltuuston 26.8.2015 tekemien päätösten täytäntöönpano
779	Kj/1	V 9.9.2015, Vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista
780	Kj/2	V 9.9.2015, Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jäsenen ja puheenjohtajan valinta
781	Kj/3	V 9.9.2015, Varhaiskasvatuslautakunnan kahden jäsenen ja puheenjohtajan valinta
782	Stj/1	V 9.9.2015, Lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta
783	Kaj/1	V 9.9.2015, Viikin (36.ko) korttelin 36202 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen ym. alueiden asemakaavan muuttaminen (nro 12282, Viikin monitoimitalon ja Viikin kentän alue)
784	Kaj/2	V 9.9.2015, Vartiokylän korttelin 45264 tontin 2 asemakaavan muuttaminen (Kiviportintie 3, nro 12337)
785	Kaj/3	V 9.9.2015, Suutarilan korttelin 40158 tontin 1 asemakaavan muuttaminen (Päitsitien länsipää, nro 12312)
786	Kj/4	Kaupunginhallituksen edustajan valinta sosiaali- ja terveyslautakuntaan sekä varaedustajan valinta nuorisolautakuntaan
787	Kj/5	Lausunto pormestarin ja alueellisten toimielinten suoria vaaleja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta
788	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
789	Kj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
790	Ryj/1	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Sähköverkko Oy:n hakemuksesta merikaapelien sijoittamiseksi Lauttasaarensalmeen
791	Ryj/2	Käytöstä poistuneen ajoneuvo- ja pelastuskaluston lahjoitukset sopimuspalokunnille

31.08.2015

792	Ryj/3	Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä 22.6.2015, Oy Gardenia-Helsinki Ab:ta koskevan omistajapoliittisen linjauksen muuttaminen
793	Ryj/4	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2016-2018
794	Ryj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
795	Stj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
796	Sj/1	Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta
797	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
798	Kaj/1	Rakennuskiellon pidentäminen Lauttasaaren länsiosassa ja Lemislahden venesatama-alueella (nro 12356)
799	Kaj/2	Ulkosaarten Isosaaren, Kuivasaaren ja Pikku Kuivasaaren rakennuskiellon pidentäminen (nro 12357)
800	Kaj/3	Ennakkopäätös aravarajoituslain mukaisen lunastusoikeuden käyttämättä jättämisestä
801	Kaj/4	Asuntotuotantotoimikunnan pysyvän asiantuntijajäsenen nimeäminen
802	Kaj/5	Kiinteistöviraston geoteknisen osaston apulaisosastopäällikön virkanimikkeen muuttaminen
803	Kaj/6	Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä 22.4.2015 § 115 tehdystä valituksesta asemakaava-asiassa (piirustus nro 12266, Kruununhaan arvokkaat porrashuoneet)
804	Kaj/7	Lausunnon antaminen asuntojen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle uudesta kymmenen vuoden välimallista vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi
805	Kaj/8	HSY -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2016-2018
806	Kaj/9	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

31.08.2015

Kj/1

§ 776

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Honkasalon ja Karhuvaaran sekä varatarkastajiksi jäsenet Rantalan ja Vainikan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Kj/2

§ 777

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Kj/3

§ 778

Kaupunginvaltuuston 26.8.2015 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 26.8.2015 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

1-2 Ei toimenpidettä.

3 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi, kaupunginkanslialle,
keskusvaalilautakunnalle ja Taloushallintopalvelu-
liikelaitokselle.

4 Kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkansliaa toimittamaan Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kaupunginkanslialle ja Taloushallintopalvelu-
liikelaitokselle.

5 Kaupunginhallitus päätti kehottaa varhaiskasvatuslautakuntaa toimittamaan Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi varhaiskasvatuslautakunnalle,
kaupunginkanslialle ja Taloushallintopalvelu-
liikelaitokselle.

- 6 Asia esitellään osittain uudelleen valtuustolle.
- Kaupunginhallitus päätti kehottaa kulttuuri- ja kirjastolautakuntaa toimittamaan Taloushallintopalveluliikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.
- Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.
- Tiedoksi kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle, kaupunginkanslialle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.
- 7 Kaupunginhallitus päätti kehottaa ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaa toimittamaan Taloushallintopalveluliikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.
- Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.
- Tiedoksi ruotsinkieliselle työväenopiston johtokunnalle, kaupunginkanslialle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.
- 8 Kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston varainhallintayksikköä laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.
- Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään tarvittavat takaussitoumukset
- Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote hakijalle.
- Tiedoksi liikuntavirastolle ja kaupunginkanslialle.
- 19, 20 Aloitteet kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

31.08.2015

Kj/3

Rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 21 Aloite rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 22 Aloite sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 9 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille ja Helsingin käräjäoikeudelle.
- 23 Aloite sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 10 Kaupunginhallitus päätti kehottaa tilakeskusta kuulemaan Hakaniemen hallikauppiaiden edustajia hankkeen suunnitteluprosessin edetessä ja tiedottamaan hankkeen etenemisen vaiheista kiinteistölautakunnalle ja hallikauppiaille sopivin väliajoin.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Hakaniemen Ykköskauppiat ry:lle ja Hakaniemen Käsityöläiset ry:lle.

Tiedoksi kiinteistölautakunnalle, teknisen palvelun lautakunnalle sekä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle.

Toivomusponnet kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

- 11 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle, opetuslautakunnalle

ja varhaiskasvatuslautakunnalle.

12 - 14 Tiedoksi kiinteistölautakunnalle.

15 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle (Vesihuolto), Museovirastolle (kulttuuriympäristön suojelu) ja hakijalle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, pelastuslautakunnalle ja kaupunkisuunnitteluvirastolle.

16 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle ja Museovirastolle.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, rakennuslautakunnalle, Liikennelaitos-liikelaitokselle, liikuntavirastolle, pelastuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle ja ympäristökeskukselle.

17 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle (Vesihuolto).

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, kaupunginmuseolle, Liikennelaitos-liikelaitokselle, opetusvirastolle, pelastuslautakunnalle, rakennusvalvontavirastolle, sosiaali- ja terveystieteiden virastolle, varhaiskasvatusvirastolle, yleisten töiden lautakunnalle ja ympäristölautakunnalle.

18 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle ja Helsingin seudun

31.08.2015

Kj/3

ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle (Vesihuolto).

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle,
kiinteistölautakunnalle, opetusvirastolle,
pelastuslautakunnalle, rakennusvalvontavirastolle,
sosiaali- ja terveystieteiden virastolle,
varhaiskasvatusvirastolle, yleisten töiden
lautakunnalle, ympäristökeskukselle, Helsingin
Energia –liikelaitokselle ja liikuntavirastolle.

24, 25 Aloitteet kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa
johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Kj/1

§ 779

V 9.9.2015, Vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä osana kaupungin strategista suunnittelua liitteinä 1 - 3 olevan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012), ns. vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman vuosiksi 2015 - 2016.

Samalla kaupunginhallitus edellytti, että kaupunginvaltuuston hyväksyessä ikäohjelman valtuustolle toimitetaan selvitys ohjelman toteutumisesta ja ohjelman vaatimista resursseista seuraavan strategian valmisteluun mennessä.

Käsittely

Esittelijä muutti esitystään Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti.

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Lisätään liitteen 1 kohdan 2.3.3 Sosiaali- ja terveyspalvelut ensimmäisen kappaleen loppuun seuraava virke:

"Sosiaali- ja terveysvirasto on valmistelemassa toimenpideohjelmaa ruotsinkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseksi. Tarkoitus on, että lautakunta käsittelee ehdotusta vuoden 2015 lopussa. Tuleva ohjelma on tärkeä ja konkreettinen työkalu myös ruotsinkielisten ikäihmisten palveluiden osalta."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään päätösehdotuksen loppuun lause:

31.08.2015

Kj/1

"Hyväksyessään Stadin ikäohjelman kaupunginhallitus edellyttää, että valtuustolle toimitetaan selvitys ohjelman toteutumisesta ja ohjelman vaativista resursseista seuraavan strategian valmisteluun mennessä".

Kannattaja: Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Veronika Honkasalon vastaehdotuksen ja esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stadin ikäohjelma 2015 - 2016 (muutettu 31.8.2015)
- 2 Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden ikääntyneille
- 3 Tilastotietoja ikääntyneestä väestöstä
- 4 HSL 1.6.2015
- 5 Tietokeskuksen lausunto 1.6.2015
- 6 Vanhusneuvoston lausunto
- 7 Vammaisneuvoston lausunto 13.5.2015
- 8 Rintamaveteraaniain neuvottelukunnan lausunto
- 9 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan lausunto 28.5.2015
- 10 Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan lausunto
- 11 Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan toimenpideohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Vanhusneuvosto

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Vammaisneuvosto

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Rintamaveteraaniain

Esitysteksti

31.08.2015

Kj/1

neuvottelukunta	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Esteettömyysasioiden neuvottelukunta	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Vapaaehtoistyön neuvottelukunta	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Tytäryhteisöt	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1 Liite 2 Liite 3

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä osana kaupungin strategista suunnittelua liitteinä 1 - 3 olevan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvueluista annetun lain (980/2012), ns. vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman vuosiksi 2015 - 2016.

Esittelijän perustelut

Vanhuspalvelulain edellyttämä suunnitelma

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 10.3.2015 § 85 esittää kaupunginhallitukselle vanhuspalvelulain 5 §:n (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvueluista 980/2012) edellyttämän suunnitelman hyväksymistä ja liittämistä osaksi kaupungin strategiaohjelmaa.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvueluista, ns. vanhuspalvelulaki tuli voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Tarkoituksena on myös parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveystalvueluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää. Lisäksi lain tarkoituksena on vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle

järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön sekä toteuttamistapaan ja osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Vanhuspalvelulain 5 §:n mukaan kunnan tulee valtuustokausittain laatia suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelma on tehtävä osana kaupungin strategista suunnittelua. Helsingin kaupungin strategiaohjelma valtuustokaudelle 2013 - 2016 valmistui ennen vanhuspalvelulain voimaantuloa. Vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma vuosille 2015 – 2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013 - 2016, Stadin ikäohjelma –nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluiden kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntyneitä väestöä koskevista tilastotiedoista.

Kunnan laatimassa suunnitelmassa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelmassa on arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelmassa on määriteltävä tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä ikääntyneelle väestölle tarjottavien palvelujen määrän ja laadun kehittämiseksi sekä toimenpiteet, joilla kunta vastaa tavoitteiden toteutumisesta. Suunnitelmassa on määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa ja yhteistyössä. Kunnan on otettava suunnitelma huomioon, kun valmistellaan ikääntyneen väestön asemaan ja iäkkäiden henkilöiden tarvitsemiin palveluihin vaikuttavia kunnan päätöksiä.

Helsingissä lain mukaista suunnitelmaa toteutetaan monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveysviraston koordinoimana ja osana kaupungin strategiaohjelmaa. Vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma on nimetty Stadin ikäohjelmaksi ja se toimii strategiaohjelman toimeenpanosuunnitelmana. Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymässä Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa on useita eri hallintokuntia sitovia ikääntyneisiin liittyviä tavoitteita, joissa on otettu huomioon Helsingin ikääntyneen väestön palvelutarpeet sekä toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen. Kukin hallintokunta toteuttaa näitä tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Tehtävien päätösten vaikutus kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin on arvioitavissa päätösesitysten valmistelussa. Helsingissä on käytössä

31.08.2015

Kj/1

kaupunginjohtajan johtajistokäsittelyssä hyväksymä toimintatapa ”Nopea terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi päätösesitysten valmistelussa” (12.3.2008 § 24, päivitetty 2.4.2014 § 34).

Stadin ikäohjelmaa on tehty yhdessä

Vanhuspalvelulain mukaista suunnitelmaa eli Stadin ikäohjelmaa on valmisteltu laajapohjaisessa verkostossa, jossa on ollut kattavasti osallistujia eri virastoista ja liikelaitoksista, järjestöistä, vanhusneuvostosta ja palvelukeskusten asiakasneuvostoista. Asukastilaisuuksissa koottiin mielipiteitä siitä, mikä Stadin ikäohjelmassa on ikääntyneille tärkeintä. Asukastilaisuuksien teemat noudattivat hyvän ikääntymisen turvaamista ja palvelujen parantamista koskevan laatusuosituksen teemoja. Lisäksi terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen teema on kulkenut mukana ohjelman valmistelussa. Verkoston työskentelyssä on huomioitu myös heikoimmassa asemassa olevat ikääntyneet. Suunnitelmaa on käsitelty sekä sosiaali- ja terveysviraston että sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut –osaston henkilöstötoimikunnissa.

Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Verkoston tapaamisissa ja asukastilaisuuksissa tunnistettiin selkeitä kokonaisuuksia, joihin keskittymällä voidaan lisätä helsinkiläisten ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä. Laaja-alaisen yhteistyön avulla on mahdollista edelleen syventää mukana olevien toimijoiden ymmärrystä ja etsiä yhdessä uudenlaisia keinoja ikääntyneiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Stadin ikäohjelmassa kuvataan nämä yhteisesti sovitut toimenpidekokonaisuudet vuosille 2015 - 2016, niiden tavoitteet, vastuutahot ja muut osallistujat. Toimenpiteet toteutetaan voimassa olevan taloussuunnitelman ja talousarvion mukaisin käytettävissä olevin voimavaroin.

Toimenpiteiden sisältöteemat ovat:

1. Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen

Ikääntyneiden mahdollisuudet aktiiviseen osallistumiseen, vaikuttamiseen ja tiedon saantiin turvataan kaupungin strategiaohjelman ja esteettömyyslinjausten mukaisesti.

2. Iätöntä asumista

Ikääntyneiden asumista parannetaan ja kotona asumisen mahdollisuuksia lisätään.

3. Luotuja liikkumaan

Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveyslääkintäsuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.

4. Muistiystävällinen Helsinki

Otetaan huomioon kasvava muistisairaiden määrä Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti. Väestön ikääntymisestä johtuen muistihäiriöistä kärsivien kuntalaisten määrä lisääntyy lähivuosina merkittävästi. Eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä tuetaan toimintakykyä ja kotona asumista. Yhteistyön tavoitteena on turvata mahdollisimman hyvä elämänlaatu muistihäiriöistä ja -sairauksista kärsiville kuntalaisille ja heidän läheisilleen ja mahdollistaa muistihäiriöisten ihmisten aktiivinen toimijuus oman elämänsä suhteen.

5. Käyttäjälähtöiset palvelut

Järjestetään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lainsäädännön ja laatusuosituksen mukaisesti ja asukkaita ja asiakkaita kuullen.

Ikäohjelman viittä toimenpidettä viedään eteenpäin yhteistyöverkostoissa ja toimenpiteet toteutetaan vuosien 2015 - 2016 aikana. Yhteistyöverkostot voivat halutessaan muuttaa verkostojen kokoonpanoa tarpeelliseksi katsomallaan tavalla. Verkostot ovat avoimia yhteistyön muotoja eivätkä edellytä toimiakseen erillisiä nimeämispäätöksiä. Verkostojen tarkoitus on varmistaa toimenpidekokonaisuuksien valmistelun ja päätöksenteon koordinointi hallintokunnissa.

Ohjelman seurannassa toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan vanhusneuvostolle vuosittain. Helsinkiläiset ikääntyneet ovat olleet mukana tuottamassa tärkeitä teemoja asukastilaisuuksissa. Ohjelman toteutumisesta ja verkostojen toiminnasta tiedotetaan aktiivisesti käyttäen sekä perinteisiä että sähköisiä kanavia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Stadin ikäohjelmassa näkökulmana on koko ikääntynyt väestö. Lisäksi kiinnitetään huomiota erityisesti heikoimmassa asemassa oleviin iäkkäisiin henkilöihin. Ikääntynyt väestö kokonaisuudessaan on terveys- ja hyvinvointivaikutusten arvioinnin näkökulmasta erityisryhmä, vaikka ei olekaan ryhmänä yhtenäinen vaan hyvinkin moninainen. Ikääntyneet ovat osallistuneet ohjelman valmisteluun ja osallisuus näkyy myös ohjelman toteuttamisessa ja arvioinnissa.

Vaikutusten arviointi on tehty tarkastelemalla kahta vaihtoehtoa:

0-vaihtoehto: Terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä sekä palvelujen saatavuutta edistetään nykyisillä tavoilla.

1-vaihtoehto: Terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä sekä palvelujen saatavuutta edistetään Stadin ikäohjelmassa kuvatuilla tavoilla.

Vaihtoehto 0: Helsingissä on pitkät perinteet poikkihallinnollisesta yhteistyöstä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä edistäviä palveluja on runsaasti. Tällä hetkellä palveluja suunnitellaan ja tuotetaan kuitenkin enimmäkseen oman hallintokunnan perustehtävästä käsin. Laaja-alainen kokonaisuuksien hallinta ei toteudu parhaalla mahdollisella tavalla. Toimijoiden yhteistyössä syntyvää monialaista kehittämistä ja oppimista ei päästä hyödyntämään riittävästi terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi.

Vaihtoehto 1: Ikäohjelma kokoaa Helsingin kaupungin hallintokunnat ja muut toimijat yhteen sovituissa toimenpidekokonaisuuksissa, jolloin niiden edistäminen on aiempaa koordinoitumpaa, tehokkaampaa ja asiakaslähtoisempää. Eri toimijat tuovat asiantuntemuksensa yhteisten teemojen kehittämiseen, ja monipuoliset palvelumahdollisuudet saadaan hyödynnettyä laajasti ja monipuolisesti terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi sekä tasa-arvon edistämiseksi.

Sekä asukkaat että asiantuntijat tunnistivat samoja kehittämistarpeita ohjelman toimenpidekokonaisuuksissa. Palvelujen saatavuutta edistetään ohjaten julkisen liikenteen käyttöön ja arkiaktiivisuuden lisäämiseen. Tiedonsaantiin, vaikutusmahdollisuuksiin, asumiseen ja elinympäristön esteettömyyteen kiinnitetään huomiota. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja järjestetään lainsäädännön ja laatusuosituksen mukaisesti ja asukkaita ja asiakkaita kuullen.

Kaupunkitasoisen Stadin ikäohjelman toteuttaminen tukee väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen tavoitetta.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kiinteistö-, kaupunkisuunnittelu-, kulttuuri- ja kirjasto-, liikunta- sekä yleisten töiden lautakunnan, suomenkielisen ja ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnan, Helsingin seudun liikenne (HSL) -kuntayhtymän, tietokeskuksen, vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, rintamaveteraaniain neuvottelukunnan, esteettömyysasioiden neuvottelukunnan ja vapaaehtoistyön neuvottelukunnan lausunnot.

Lausunnoista ilmenee tyytyväisyys ikäohjelmatyön valmisteluun ja yhteistyöverkostoon. Lausunnot ovat yksimielisiä.

Kiinteistölautakunta toteaa, että ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet sisältyvät asumisen ja siihen liittyvään maankäytön toteutusohjelmaan, jonka koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla AM-sihteeristö. Siinä ovat mukana kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvalvontavirasto, Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka Oy) ja asuntotuotantotoimisto. AM-sihteeristön tehtävänä on varmistaa Helsingin asunto-ohjelman tavoitteiden toteutuminen myös ikääntyneiden kohdalla seuraavin toimenpitein:

- kaupungin omassa asuntokannassa pyritään tarjoamaan esteettömän asumisen vaihtoehtoja vanhoille ja uusille vuokra-asukkaille
- parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan
- asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin
- turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa; asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun
- ikääntyneiden asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi monipuolisten palvelukeskusten lähelle
- Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka Oy) vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- ja toimimisesteiset.

Kaupunkisuunnittelulautakunta ja yleisten töiden lautakunta korostavat toimivan, esteettömän ja turvallisen asumisen merkitystä ikääntyneiden hyvinvoinnissa ja kotona selviytymisessä. Ikäohjelmassa on syytä korostaa erilaisten asumismuotojen kehittämisen ja tuotannon tarvetta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta korostaa kulttuurin tekemisen ja kokemisen merkitystä ikääntyneiden hyvinvoinnille. Näkökulmaa on syytä syventää ikäohjelmassa.

Liikuntalautakunta painottaa liikunnan merkitystä toimintakyvyn ylläpitäjänä. Kohtuuhintaiset liikuntamahdollisuudet, niistä tiedottaminen, esteettömyysratkaisut ja arkiaktiivisuuteen kannustaminen tarvitsevat lisää huomiota.

Suomenkielisen ja ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntien lausunnoissa korostetaan ikääntyneiden osuutta työväenopistojen tärkeänä kohderyhmänä. Ikäohjelma tuottaa arvokasta tietoa työväenopistojen suunnittelussa käytettäväksi. Opiskelu ja harrastustoiminta nostavat ikääntyneiden elämänlaatua ja ovat tärkeä tekijä sosiaalisessa, psyykkisessä ja fyysisessä hyvinvoinnissa sekä yksinäisyyden lievittämisessä. Suomenkielisen työväenopiston johtokunta ehdottaa otsikoiden ja tavoitekirjausten laajentamista harrastus- ja eri sukupolvien kohtaamismahdollisuuksia korostaen. Ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta katsoo, että ruotsinkielisten palvelujen koordinoitua tulee kehittää.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) korostaa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisessa joukkoliikenteen esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä matkustajainformaation ja lippujärjestelmän kehittämistä. Bussien ja raitiovaunujen pysäkkikuulutusten käyttöönotto parantaa omalta osaltaan eri asiakasryhmien matkustusmukavuutta.

Tietokeskus osallistuu ikäohjelmatyöhön tuottamalla tarvittavaa informaatiota päätöksenteon tueksi ja seuraamalla ikääntyneen väestön tilannetta tilasto- ja tutkimustoiminnassaan.

Vanhusneuvosto katsoo lausunnossaan, että ikäohjelmassa korostuu liikaa nykytilanteen kuvaus, tavoitteiden ja kehittämistoimien jäädessä vähemmälle. Suurimpana linjausongelmana vanhusneuvosto näkee asumisen vaihtoehtojen puutteen. Tarvitaan uusia yhteisöllisen asumisen ja palveluasumisen mahdollisuuksia. Kotona asumisen mahdollistamiseksi tarvitaan lähipalveluja, lisää apua, virikkeitä ja turvallisuutta. Joukkoliikenteen palvelut ovat välttämättömiä liikkuvuuden edistämiseksi ja yksinäisyyden vähentämiseksi. Ikäohjelmasta tarvitaan kieliversiot, ainakin suomi, ruotsi, englantia ja venäjä. Maahanmuuttajat ja monikulttuurisuus, myös kotimaiset vähemmistöt, on otettava vahvasti huomioon.

Vammaisneuvosto katsoo, että Helsingissä ei ole riittävästi erilaisia edullisia asuntoratkaisuja eikä asumisen tukipalvelujen vaihtoehtoja. Palveluvarustuksen muunneltavuus, toimintarajoitteisen asukkaan turvallisuus ja yhteisöasuminen tarvitsevat enemmän huomiota. Vammaisneuvosto katsoo, että esteettömyyden ja saavutettavuuden on tarkoitettava myös mm. asenneilmastoa ja päätöksentekoa. Vammaisneuvosto kiinnittää lisäksi huomiota ikäkuuloon. Huonokuuloisuus voi aiheuttaa syrjäytymistä, joka on apuvälinein ehkäistävissä.

Rintamaveteraaniain neuvottelukunta katsoo, että palvelutarjonnan sirpaloituminen on ikääntyneiden kannalta erityisen hankalaa.

Neuvottelukunta painottaa yhden luukun periaatetta palvelujen järjestämisessä ja muistisairaiden tarpeiden huomioon ottamista. Veteraanien esteettömät kokoontumistilat ovat välttämättömiä vertaistuen ja virkistyksen järjestämisessä.

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta toteaa, että esteettömyydessä kysymys on ennen kaikkea hyvästä suunnittelusta. Hyvät asuinolot myöhentävät ja ehkäisevät palveluasumiseen ja laitoshoitoon siirtymistä. Yksinasuvien muistisairaiden asuminen kotona edellyttää kotiin vietävien palvelujen parantamista. Yhteisöllisessä asumisessa on mahdollista järjestää yhteistä virkistystoimintaa, ulkoliikuntaa sekä terveydenhuollon ja kodinhoidon palveluja. Iäkkäät tarvitsevat apua asuntojensa muutostöissä. Julkisten tilojen ja talvikunnossapidon esteettömyyttä on tarpeen edistää. Viestinnässä ja tiedonsaannissa tulee sähköisten kanavien lisäksi käyttää myös henkilökohtaista ja puhelinneuvontaa.

Vapaaehtoistyön neuvottelukunta katsoo, että neuvottelukunnan toimenpideohjelma tukee ikäohjelman tavoitteita. Neuvottelukunnan visiona on viranomaisen ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön kehittäminen kaupunkilaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kansalaistoiminnan ja vapaaehtoistyön kehittäminen kasvattaa ikääntyneiden hyvinvointia ja kohentaa kaikkien ikäryhmien elämänlaatua. Kehittämistä voi tehdä myös yhteistyössä kokemusasiantuntijoiden, omaisten ja oppilaitosten kanssa.

Kannanotot

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja katsoo, että niissä annettu palaute on tarpeen käydä läpi Stadin ikäohjelman periaatteiden mukaisesti verkostotyössä.

Käsitellessään asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) seurantaraporttia 2015 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavat ikääntyneen väestön asumiseen liittyvät toivomusponnet, jotka ovat valmisteltavana:

- valtuusto edellyttää, että seuraavan AM-ohjelman valmistelussa otetaan huomioon ikääntyvien asumistarpeet ja varataan "erityisryhmien" asumistarpeisiin hoiva- ja erilaisten palvelutalojen rakentamismahdollisuudet (Maija Anttila).

- valtuusto edellyttää, että uudessa AM-ohjelmassa selvitetään mahdollisuus rakentaa lisää palvelu- ja yhteisöllistä asumista vanhenevalle väestölle (Sirpa Asko-Seljavaara).

- valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, voisiko ikääntyneiden kotona-asumista tukea tuottamalla sellaisia yhteisöasumiseen perustuvia aravavuokrataloja, joissa kotihoidon palveluja voidaan hoitaa keskitetympin ja samalla laadukkaammin (Tuomas Rantanen).

Lisäksi valmisteltavana on valtuutettu Tuomas Rantasen ja 25 muun allekirjoittajan aloite ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen ja asumispalvelujen kehittämiseksi. Aloitteeseen ja edellä mainittuihin toivomusponssiin valmisteltavat vastaukset selvittävät omalta osaltaan ikäohjelman lausuntopalautteissa esille otettua erilaisten asumismuotojen kehittämisen ja tuotannon tarvetta. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman jatkovalmistelussa "iätön asuminen" on edelleenkin keskeisesti mukana.

Kaikkia lausuntopalautteissa mainittuja kehittämistarpeita on mahdollista edistää monihallintokuntaisesti ikäohjelman periaatteiden ja kaupungin strategiaohjelman mukaisesti sekä kunkin hallintokunnan omassa toiminnassa. Palvelujen käyttäjälähtöisyyden vahvistaminen mm. palvelumuotoilun avulla sekä hyvinvointialan eri toimijoiden mukaan ottaminen lisäävät osaltaan yhteistyömahdollisuuksia. Hyvinvointiala on yksi viidestä kaupungin strategiaohjelmassa määritellystä ns. avaintoimialasta, joiden kasvuun kaupunki pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan.

Ikäohjelman toimenpiteiden seuranta ja vanhuspalvelulain 5 §:n mukainen suunnittelu on tarkoitus toteuttaa siten, että ohjelman tulokset ovat hyödynnettävissä kaupungin seuraavan strategian valmistelussa.

Uuden kuntalain (410/2015) siirtymäsäännösten mukaan nykyinen valtuustokausi jatkuu toukokuun 2017 loppuun. Kunnassa tulee olla seuraavalla valtuustokaudella kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista sekä mm. ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen, palvelujen järjestämisen ja tuottamisen sekä kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet. Hallitusohjelmassa on lisäksi todettu kuntien suunnitteluelvoitteista luopumisesta, että kuntalain mukainen kuntastrategia korvaa kuntien yksittäiset strategiset ja toiminnalliset suunnitteluelvoitteet.

Kaupunginhallituksen tarkoitus on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa lauta- ja johtokuntia sekä virastoja ja liikelaitoksia ottamaan valmistelussa huomioon ikäohjelman osana kaupungin strategista suunnittelua sekä toteuttamaan toimenpiteiden seurannan niin, että

31.08.2015

Kj/1

tulokset ovat hyödynnettävissä keväällä 2017 arvioitaessa
valtuustokauden 2013 - 2016 ja ikäohjelman tuloksia.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stadin ikäohjelma 2015-2016
- 2 Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden ikääntyneille
- 3 Tilastotietoja ikääntyneestä väestöstä
- 4 HSL 1.6.2015
- 5 Tietokeskuksen lausunto 1.6.2015
- 6 Vanhusneuvoston lausunto
- 7 Vammaisneuvoston lausunto 13.5.2015
- 8 Rintamaveteraaniain neuvottelukunnan lausunto
- 9 Esteettömyysasioiden neuvottelukunnan lausunto 28.5.2015
- 10 Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan lausunto
- 11 Vapaaehtoistyön neuvottelukunnan toimenpideohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

HSL

Vanhusneuvosto

Vammaisneuvosto

Rintamaveteraaniain
neuvottelukunta

Esteettömyysasioiden
neuvottelukunta

Vapaaehtoistyön
neuvottelukunta

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/1

Tytäryhteisöt

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Tiedoksi

Lauta- ja johtokunnat
Virastot ja liikelaitokset

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.08.2015 § 755

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 11.06.2015 § 269

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista säädetyin lain, ns. vanhuspalvelulain, mukaisesta suunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annettu laki (niin sanottu vanhuspalvelulaki) on tullut voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on mm. tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kunnan tulee valtuustokausittain suunnitella, miten lain tavoitteet kunnassa toteutetaan.

Kunnan laatimassa suunnitelmassa painotetaan muun muassa kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelmassa on määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa ja, miten toimitaan yhteistyössä. Helsingissä vanhustalvelulain mukaista suunnitelmaa toteutetaan monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveysviraston koordinoimana ja osana kaupungin strategiaohjelmaa käyttämällä toimeenpanosuunnitelmana niin sanottua Stadin ikäohjelmaa. Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi kokouksessaan 10.3.2015 Stadin ikäohjelman, joka on vanhustalvelulain velvoittama Helsingin suunnitelma.

Stadin ikäohjelmaa valmisteleavassa verkostossa ja asukastilaisuuksissa tunnistettiin tarve nostaa asumiseen liittyvät teemat omaksi toimenpiteekseen. Asumiseen liittyvät asiat ovat ikääntyneiden elämässä keskeisiä, koska kodin ja sen lähiympäristön merkitys korostuu toimintakyvyn heikentyessä.

Suunnitelmaa edistetään verkostotyöskentelyllä, jota varten on perustettu neljä alatyöryhmää, joista yksi on "lätöntä asumista". Siinä tavoitteena on, että ikääntyneiden asumista parannetaan ja kotona asumisen mahdollisuuksia lisätään. Kiinteistövirastoa koskevat asiat liittyvät ohjelman kohtaan "lätöntä asumista".

Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2013 - 2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan.

Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen AM-sihteeristö, jossa ovat mukana kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvalvontavirasto, Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) ja Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto (ATT).

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman strategiset toimenpiteet ovat:

Kaupungin omassa asuntokannassa pyritään tarjoamaan esteettömän asumisen vaihtoehtoja vanhoille ja uusille vuokra-asukkaille.

Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistetään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin.

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asutokuntien määrän kasvuun.

Ikääntyneiden asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi monipuolisten palvelukeskusten lähelle.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka Oy) vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- ja toimimisesteiset.

AM (Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman) -sihteeristön tehtävänä on varmistaa Helsingin asunto-ohjelman tavoitteiden toteutuminen ikääntyneiden kohdalla. Yhteistyöverkoston toiminnalla voidaan varmistaa kaikkien toimiminen samaan suuntaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kiinteistölautakunta pitää Stadin ikäohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja sen toteutusmallia kiinteistöviraston kannalta hyvinä. Kiinteistölautakunta myötävaikuttaa omalta osaltaan Stadin ikäohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Kiinteistölautakunta esittää uudisrakentamiseen tontinvarauksia ikäihmisten tarpeisiin asuntopoliittisessa ohjelmassa asetetun tavoitteen mukaisesti tai muutoin sosiaali- ja terveysviraston kanssa yhteisesti määritellyllä tavalla. Tällöin etusijalle asetetaan kaupungin omana tuotantona toteutettavat hankkeet.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Tarja Leväinen, vuokrauspäällikkö, puhelin: 310 78283
tarja.levainen(a)hel.fi

Direktionen för svenska arbetarinstitutet 10.06.2015 § 36

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Beslut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Direktionen för svenska arbetarinstitutet beslutade att ge följande utlåtande

Stadens seniorprogram ger en förtjänstfull bild av stadens tjänster för de äldre. I och med att man under arbetets gång involverat stadens invånare, finns också de äldres egna behov och önskemål med, vilket är av stor betydelse. Seniorprogrammet tar också upp befolkningsutvecklingen under de kommande åren, också det viktig information för Arbis med tanke på planeringen av kurser.

Arbetsgruppen kom fram till fem mål som man ska jobba vidare med (fritt översatta):

1. Tillgänglig information och möjlighet att påverka
2. Gott boende för alla åldrar
3. Motion för alla
4. Det minnesvänliga Helsingfors
5. Användarvänliga tjänster

Arbis deltog i arbetet med seniorprogrammet i synnerhet i initialskedet, mot slutet på distans. Av de mål som man formulerade tangerar alla utom boendefrågorna naturligt Arbis verksamhet. Arbis kursutbud stödjer seniorernas både fysiska och psykiska hälsa – den skapar ett intellektuellt kapital och ett socialt sammanhang, vilket är särskilt viktigt för seniorerna. Någon annan motsvarande verksamhet erbjuds inte på svenska i Helsingfors till ett så fördelaktigt pris som på institutet – kurser som riktar sig enbart till seniorer subventioneras med 50 %, delvis med hjälp av studiesedlar beviljade av Utbildningsstyrelsen.

Utgående från åtgärdsförslagen som är listade under målen i seniorprogrammet kommer Helsingfors Arbis ännu noggrannare än tidigare att planera sitt kursutbud för seniorer. Arbis kommer att sitta med i arbetsgruppen för det minnesvänliga Helsingfors, eventuellt också i gruppen som jobbar med motionsfrågor. Seniorerna utgör sedan länge en av Arbis viktigaste målgrupper. Institutet ordnar årligen ca 25 kurser i motion och hälsa för seniorer och ungefär lika många i it. Dessutom är alla kurser som går dagtid välbesökta av den äldre befolkningen.

Som det framgår i rapporten på sidan 12 är 10 % av åldersklassen över 65 år svenskspråkiga men av över 85-åringarna är hela 12,5 % svenskspråkiga. Ålderskurvan för stadens svenskspråkiga och speciellt för dem över 65 år avviker klart från motsvarande finskspråkiga. All forskning visar på att modersmålet har en stor betydelse då man blir

31.08.2015

Kj/1

äldre och de som nu är 70 eller äldre gick i skola i en värld där det inte i folkskolan var obligatoriskt att läsa det andra inhemska språket – i detta fall finska. Det att det i staden finns ett svenskspråkigt rum som Arbis har en mycket stor betydelse för de svenskspråkiga seniorerna och deras möjligheter att i samstämmighet med landets seniorpolitik bo hemma så länge som möjligt.

Förutom de fem arbetsgrupperna som har tillsatts utgående från målen i seniorprogrammet anser direktionen för Helsingfors arbis därför att den svenska enheten vid social- och hälsovårdsverket tar ansvaret att koordinera och utveckla utbudet av tjänster på svenska i samarbete med andra enheter i staden. Det finns redan nu ett mycket gott samarbete mellan stadens olika verk och tredje sektorn, men detta måste stärkas och vidareutvecklas.

Föredragande

rektor
Moa Thors

Upplysningar

Pamela Granskog, biträdande rektor, telefon
pamela.granskog(a)arbis.hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 09.06.2015 § 41

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta päättää antaa seuraavan lausunnon (viite: diaarinumero HEL 2015-001023):

Lausunto ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista säädetyin lain, ns. vanhustalvvelulain mukaisesta suunnitelmasta ”Stadin ikäohjelmasta”.

Stadin ikäohjelma tuottaa työväenopistolle arvokasta tietoa ikääntyneistä ja heidän elinoloistaan ja ikäohjelma voi toimia työväenopiston suunnittelua ohjaavana asiakirjana. Työväenopisto oli mukana valmistelemassa Stadin ikäohjelmaa sekä on myös mukana jatkotyöskentelyssä, jossa suunnitellaan ohjelman käytännön toteutusta.

Ikääntyneet ovat työväenopiston tärkeä kohderyhmä. Stadin ikäohjelmassa ilmaistaan työväenopiston keskeiset periaatteet ikäihmisten toiminnan tukemiseksi:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

”Työväenopistojen koulutustarjonta on laajaa. Ikääntyneiden käytössä ovat ns. normaalikurssit, ja lisäksi on kursseja senioreille. Ikääntyneille suunnattu tarjonta on yleensä arkipäivisin, kun taas perustarjonta iltaisin ja viikonloppuisin. Kurssit ovat suosittuja, mutta yleensä paikat riittävät kaikille halukkaille. Ikääntyneille suunnattujen kurssien hinnat ovat yleensä alennettuja.”

Työväenopiston johtokunnan mielestä on hyödyllistä, että on tehty kaupungin eri toimijat yhteen kokoava ohjelma. Näin on saatu kokonaiskuva, ja eri toimijoiden keskinäiset roolit ja yhteistyö ovat tarkentuneet. Ohjelma tuottaa uudella tavalla synergiaa eri virastojen, järjestöjen ja myös ikääntyneiden itsensä kanssa, jotka ovat pääasiassa olleet palvelukeskusten asiakasneuvostojen jäseniä ja ohjelma velvoittaa myös eri toimijoita yhteistyöhön.

Jo pitkään jatkunut yhteistyö työväenopiston ja palvelukeskusten kanssa saa ohjelmasta uutta pontta ikääntyneiden opetuksen koordinoimiseen koko kaupungin laajuisesti. Palvelukeskusten määrä on kasvanut. Työväenopisto laajentaa toimintaansa kattamaan uusia palvelukeskuksia ja pyrkii näin palvelemaan ikääntyneitä lähellä heidän asuinpaikkojaan erityisesti niillä alueilla, joilla asuu prosentuaalisesti suuria määriä ikääntyneitä.

Stadin ikäohjelma on tuonut tarkennusta ikääntyneille suunnattujen kurssien suunnitteluun: matalan kynnyksen kursseja lisätään, luentojen aiheissa on vanhenemiseen ja ikääntyneenä elämiseen liittyviä aiheita yleiskulttuuristen aiheiden lisäksi.

Kaupungin yhteisenä tavoitteena on, että jokainen pystyisi asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Työväenopiston kurssit, luennot ja tapahtumat tukevat tätä tavoitetta lisäämällä sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia.

Johtokunta pitää ansiokkaana, että Stadin ikäohjelman valmistelutyöhön on osallistunut myös asiakkaita.

Stadin ikäohjelmassa esitetään tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntyneiden helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina 2015–2016. Tavoitteet on hahmotettu viiteen koriin: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiystävällinen Helsinki ja Käyttäjälähtöiset palvelut.

Työväenopisto liittyy luontevasti tavoitteisiin ”Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen”, ”Luotuja liikkumaan” sekä tavoitteeseen ”Muistiystävällinen Helsinki”.

Työväenopiston johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi lisätä lause:

- ” Ikääntyneiden opiskelu ja harrastustoiminta nostavat ikääntyneiden elämänlaatua ja ovat tärkeä tekijä sosiaalisessa, psyykkisessä ja fyysisessä hyvinvoinnissa sekä yksinäisyyden lievittämisessä. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota ikääntyneiden miesten syrjäytymisen ehkäisyyn.”

Johtokunta ehdottaa, että ”Luotuja liikkumaan” otsikko muutetaan muotoon

- ”Luotuja liikkumaan ja harrastamaan”

ja että tavoite ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveystuotesuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.” muutetaan muotoon

- ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia harrastamiseen, liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveystuotesuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.”

Lisäksi johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi sisällyttää toimenpiteenä

- ”Eri sukupolvien kohtaamismahdollisuuksien lisääminen.”

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon (viite: diaarinumero HEL 2015-001023):

Lausunto ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystuoteuista säädetyin lain, ns. vanhustuoteuveluin mukaisesta suunnitelmasta ”Stadin ikäohjelmasta”.

Stadin ikäohjelma tuottaa työväenopistolle arvokasta tietoa ikääntyneistä ja heidän elinoloistaan ja ikäohjelma voi toimia työväenopiston suunnittelua ohjaavana asiakirjana. Työväenopisto oli mukana valmistelemassa Stadin ikäohjelmaa sekä on myös mukana jatkotyöskentelyssä, jossa suunnitellaan ohjelman käytännön toteutusta.

Ikääntyneet ovat työväenopiston tärkeä kohderyhmä. Stadin ikäohjelmassa ilmaistaan työväenopiston keskeiset periaatteet ikäihmisten toiminnan tukemiseksi:

”Työväenopistojen koulutustarjonta on laajaa. Ikääntyneiden käytössä ovat ns. normaalikurssit, ja lisäksi on kursseja senioreille. Ikääntyneille suunnattu tarjonta on yleensä arkipäivisin, kun taas perustarjonta

iltaisin ja viikonloppuisin. Kurssit ovat suosittuja, mutta yleensä paikat riittävät kaikille halukkaille. Ikääntyneille suunnattujen kurssien hinnat ovat yleensä alennettuja.”

Työväenopiston johtokunnan mielestä on hyödyllistä, että on tehty kaupungin eri toimijat yhteen kokoava ohjelma. Näin on saatu kokonaiskuva, ja eri toimijoiden keskinäiset roolit ja yhteistyö ovat tarkentuneet. Ohjelma tuottaa uudella tavalla synergiaa eri virastojen, järjestöjen ja myös ikääntyneiden itsensä kanssa, jotka ovat pääasiassa olleet palvelukeskusten asiakasneuvostojen jäseniä ja ohjelma velvoittaa myös eri toimijoita yhteistyöhön.

Jo pitkään jatkunut yhteistyö työväenopiston ja palvelukeskusten kanssa saa ohjelmasta uutta pontta ikääntyneiden opetuksen koordinoimiseen koko kaupungin laajuisesti. Palvelukeskusten määrä on kasvanut. Työväenopisto laajentaa toimintaansa kattamaan uusia palvelukeskuksia ja pyrkii näin palvelemaan ikääntyneitä lähellä heidän asuinpaikkojaan erityisesti niillä alueilla, joilla asuu prosentuaalisesti suuria määriä ikääntyneitä.

Stadin ikäohjelma on tuonut tarkennusta ikääntyneille suunnattujen kurssien suunnitteluun: matalan kynnyksen kurseja lisätään, luentojen aiheissa on vanhenemiseen ja ikääntyneenä elämiseen liittyviä aiheita yleiskulttuuristen aiheiden lisäksi.

Kaupungin yhteisenä tavoitteena on, että jokainen pystyisi asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Työväenopiston kurssit, luennot ja tapahtumat tukevat tätä tavoitetta lisäämällä sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia.

Johtokunta pitää ansiokkaana, että Stadin ikäohjelman valmistelutyöhön on osallistunut myös asiakkaita.

Stadin ikäohjelmassa esitetään tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntyneiden helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina 2015–2016. Tavoitteet on hahmotettu viiteen koriin: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, Iätöntä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiystävällinen Helsinki ja Käyttäjälähtöiset palvelut.

Työväenopisto liittyy luontevasti tavoitteisiin ”Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen”, ”Luotuja liikkumaan” sekä tavoitteeseen ”Muistiystävällinen Helsinki”.

Työväenopiston johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi lisätä lause:

31.08.2015

Kj/1

- ” Ikääntyneiden opiskelu ja harrastustoiminta nostavat ikääntyneiden elämänlaatua ja ovat tärkeä tekijä sosiaalisessa, psyykkisessä ja fyysisessä hyvinvoinnissa sekä yksinäisyyden lievittämisessä.”

Johtokunta ehdottaa, että ”Luotuja liikkumaan” otsikko muutetaan muotoon

- ”Luotuja liikkumaan ja harrastamaan”

ja että tavoite ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveystoimintasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.” muutetaan muotoon

- ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia harrastamiseen, liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveystoimintasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.”

Lisäksi johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi sisällyttää toimenpiteenä

- ”Eri sukupolvien kohtaamismahdollisuuksien lisääminen.”

19.05.2015 Palautettiin

Esittelijä

opetusosaston osastopäällikkö
Eero Julkunen

Lisätiedot

Eero Julkunen, opetusosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88531
eero.julkunen(a)hel.fi
Päivi Hytönen, koulutusosaston päällikkö, puhelin: 310 88667
paivi.k.hytonen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 28.05.2015 § 113

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimintasuorituksista (niin sanottu vanhustalautakuntalaki) tuli voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua

elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Kunnan tulee valtuustokausittain suunnitella, miten lain tavoitteet kunnassa toteutetaan.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymä Helsingin kaupungin strategiaohjelma sisältää useita eri hallintokuntia sitovia ikääntyneisiin liittyviä tavoitteita, joissa on huomioitu Helsingin ikääntyvän väestön palvelutarpeet sekä toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen. Kukin hallintokunta toteuttaa näitä tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Helsingin kaupungin strategisena tavoitteena on lisäksi helsinkiläisten liikunnan lisääntyminen ja ikääntyneiden palveluja ohjaava keskeinen periaate on kotona asumista tukevien palveluiden ensisijaisuus.

Helsingissä asuu yli 100 000 Suomen runsaasta miljoonasta 65 vuotta täyttäneestä. Helsinkiläisten ikääntyneiden määrä on jyrkässä ja kasvussa. Yli 75-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan nykyisestä 42 000 yli 80 % 2020-luvun loppuun mennessä. Yli 85-vuotiaiden määrä on nykyisin lähes 13 000 ja kasvaa tasaisesti vuoteen 2030 asti, minkä jälkeen heidän määränsä tulee ennusteen mukaan kolminkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä.

Vanhusten toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kotona asumisen mahdollistamiseen pitää ottaa käyttöön tutkitusti vaikuttavia toimenpiteitä ja interventioita. Esimerkiksi kahden vuoden suuressa UKK-instituutti tekemästä seurantatutkimuksessa onnistuttiin Tampereella progressiivisesti lisääntyvän liikunnan ja D-vitamiinilisän avulla vähentämään riskiryhmään kuuluvien iäkkäiden ihmisten hoitoa vaativien kaatumavammojen määrää puoleen verokiryhmään verrattuna. HUS-piirin alueella ilmenee vuosittain noin 1400 lonkkamurtumatapausta joiden yhteenlasketut hoitokustannukset ovat 32 miljoonaa euroa. Aktiivisella ennaltaehkäisyltä tästä olisi mahdollista saada kymmenien miljoonien eurojen säästöt hyvin pienillä investoinneilla.

Ikääntyneiden palvelujen kehittämistä tehdään Helsingissä monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveystieteiden koordinoimana niin kutsutun Stadin ikäohjelman muodossa. Verkostotyöskentelyn kautta ohjelmassa ovat syntyneet yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina 2015–2016. Nämä toimenpidekokonaisuudet ovat nimeltään: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiystävällinen Helsinki sekä Käyttäjälähtöiset palvelut. Liikuntavirasto on aktiivisesti mukana kahdessa ikäohjelman viidestä verkostotyöryhmästä. Toisessa tavoitteena on edistää ikääntyneiden arkiaktiivisuutta ja vähentää

liikkumattomuutta sekä edistää joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen käyttöä. Toisen verkoston tavoitteena on muistisairauksien ennaltaehkäisy terveellisten elämäntapojen sekä aivoterveyttä edistävän tiedon keinoin. Verkostojen tehtävänä on jatkossa määrittää konkreettiset keinot yhteisiin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Stadin ikäohjelman tavoitteisiin pääseminen edellyttää, että liikuntamahdollisuuksia löytyy läheltä kotia tai vähintään kohtuullisen matkan päästä. Liikuntaviraston lisäksi liikuntapalveluja Helsingissä tarjoavat muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden keskus, työväenopisto, Urheiluhallit Oy, järjestö- ja yhdistystoimijat, liikuntaseurat sekä yksityiset palveluntarjoajat.

Liikuntamahdollisuuksia tulisi olla tarjolla kaiken kuntoisille ikääntyneille, varsinkin kun tavoitteena on tukea kotona asumista mahdollisimman pitkään. Liikunta on edullinen ja tehokas tapa ylläpitää toimintakykyä mahdollisimman pitkään. Toimintakyvyltään heikentyneet henkilöt saattavat tarvita yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa sekä kuljetuspalveluja liikuntaryhmiin hakeutumisessa. Tämän ryhmän liikuntamahdollisuuksia tulisi kaupungissa vahvistaa kaikkien toimijoiden yhteistyönä.

Liikuntamahdollisuuksien kohtuuhintaisuus parantaa liikuntapalveluiden saavutettavuutta. Puolet (49 %) 70 vuotta täyttäneistä ja noin kolmannes (31 %) 60–69 -vuotiaista kuului alimpiin tuloluokkiin (tulot alle 20 000 euroa) vuonna 2012. Tulot olivat vähintään 60 000 euroa 13 %:lla 60–69 -vuotiaista ja 6 %:lla 70 vuotta täyttäneistä vuonna 2012. Helsingiläisen naisten keskimääräinen kokonaiseläke on 1765 euroa kuukaudessa ja miesten vastaava 2528 euroa kuukaudessa (Helsingin kaupungin tietokeskus 2014). Arkiliikuttamisen mahdollisuuksia tulisi tukea esteettömyysratkaisuin ja huomioida esimerkiksi, että liikkumisväylien ja ulkoilureittien varrella on riittävästi penkkejä, joissa voi reitin varrella levätä. Lähiliikuntapaikat reittien varrella kannustavat parhaimmillaan spontaaniin liikkumiseen.

Helsingissä on tarjolla runsaasti eri toimijoiden toteuttamia palveluja, toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia ikääntyneille. Näistä tiedottaminen ja tiedon saanti on kuitenkin iso haaste, johon tulee jatkossa nykyistä enemmän resursoida. Sähköisen tiedottamisen lisäksi täytyy tämän kohderyhmän tavoittamiseksi käyttää myös muita tiedotuskanavia.

Liikuntaviraston näkökulmasta eri kuntoisten ikääntyneiden liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja arkiaktiivisuuteen kannustaminen on keskeistä. Tämän tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan kaikkien toimijoiden yhteistyötä ja osittain myös

asennemuutosta nykyistä aktiivisempaan elämäntapaan kannustamisessa. Järjestetty liikunta ei yksin riitä pitämään yllä ikääntyneen väestön toiminta- ja liikkumiskykyä. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa eri tahojen välinen yhteistyö on välttämätöntä. Yhteistyöllä saadaan erilaiset keinot laajasti käyttöön.

Liikuntalautakunnalla ei ole huomautettavaa ns. vanhuspalvelulain mukaisesta suunnitelmasta.

Käsittely

28.05.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Joonas Lyytinen: Lisätään toisen kappaleen jälkeen:

Vanhusten toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kotona asumisen mahdollistamiseen pitää ottaa käyttöön tutkitusti vaikuttavia toimenpiteitä ja interventioita. Esimerkiksi kahden vuoden suuressa UKK-instituutti tekemästä seurantatutkimuksessa onnistuttiin Tampereella progressiivisesti lisääntyvän liikunnan ja D-vitamiinilisän avulla vähentämään riskiryhmään kuuluvien iäkkäiden ihmisten hoitoa vaatien kaatumavammojen määrää puoleen verokiryhmään verrattuna. HUS-piirin alueella ilmenee vuosittain noin 1400 lonkkamurtumatapausta joiden yhteenlasketut hoitokustannukset ovat 32 miljoonaa euroa. Aktiivisella ennaltaehkäisyltä tästä olisi mahdollista saada kymmenien miljoonien eurojen säästöt hyvin pienillä investoinneilla.

Kannattajat: Heimo Laaksonen

Esittelijän muutokset esitykseen:

Lisätään teksti: Helsingissä asuu yli 100 000 Suomen runsaasta miljoonasta 65 vuotta täyttäneestä. Helsinkiläisten ikääntyneiden määrä on jyrkässä ja kasvussa. Yli 75-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan nykyisestä 42 000 yli 80 % 2020-luvun loppuun mennessä. Yli 85-vuotiaiden määrä on nykyisin lähes 13 000 ja kasvaa tasaisesti vuoteen 2030 asti, minkä jälkeen heidän määränsä tulee ennusteen mukaan kolminkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä.

Lisätään teksti: Puolet (49 %) 70 vuotta täyttäneistä ja noin kolmannes (31 %) 60–69 -vuotiaista kuului alimpiin tuloluokkiin (tulot alle 20 000 euroa) vuonna 2012. Tulot olivat vähintään 60 000 euroa 13 %:lla 60–69 -vuotiaista ja 6 %:lla 70 vuotta täyttäneistä vuonna 2012.

31.08.2015

Kj/1

Esittelijä

osastopäällikkö
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Minna Ekman, liikunnansuunnittelija, puhelin: 310 87932

Yleisten töiden lautakunta 19.05.2015 § 235

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vanhuspalvelulaki edellyttää, että kunta laatii suunnitelman toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelmassa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Helsingissä tällainen suunnitelma on nimeltään "Stadin ikäohjelma 2015 - 2016". Suunnitelman taustaselvityksissä ja kuulemistilaisuuksissa on käsitelty monipuolisesti yli 65-vuotiaiden helsinkiläisten elämää ja olosuhteita. Suunnitelmassa tulee näkyä vahvemmin tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet. Valitut viisi toimenpidealuetta ovat oikeat, yleisötilaisuuksissa tärkeimmiksi nousseet aiheet.

Ikärakenteen muutos on nopea ja se vaikuttaa suoraan asumiseen. Jotta ikääntyneet voivat asua kodissaan mahdollisimman pitkään, heillä tulee olla toimiva, esteetön, ja turvallinen asuinympäristö. Esteettömiä asuntoja tarvitsevat myös vammaiset ja lapsiperheet.

Esteettömyydessä on ennen kaikkea kyse hyvästä suunnittelusta. Tilaaja on ratkaisevassa asemassa, jotta tehokkaaseen ja toimivaan esteettömyyteen voidaan panostaa. Esteettömien asuntojen riittävä tarjonta vastaa myös väestömme huoltosuhteen haasteeseen ja ikääntyvän väestön palvelutarpeen hallintaan. Hyvät asuinolot osaltaan myöhentävät ja jopa ehkäisevät siirtymistä palveluasumiseen ja laitoshoitoon. Kotiin vietäviä palveluja tulee laajentaa ja kehittää, jotta kotona asuminen olisi todellinen vaihtoehto myös yksinasuville muistisairaille. Erilaisia asumismuotoja tulee kehittää: yhteisöllisessä asumisessa olisi helppo järjestää yhteistä virkistystoimintaa, ulkoilua ja liikuntaa sekä tarpeelliset terveydenhuollon ja kodinhoidon palvelut.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Esteettömien asuntojen lisäksi tarvitaan myös esteettömiä julkisia tiloja. Aluesuunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi (kuten pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjät ja näkövammaiset). Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien tärkeimpiä korjauskohteita tulee myös aktiivisesti priorisoida sekä ryhtyä toteuttamaan. Esteettömyyttä tulee edistää myös talvikunnossapidossa.

Toimivat ja esteettömät lähipalvelut mahdollistavat kotona asumisen. Kaupat, sosiaali- ja terveysasemat sekä kirjastot auttavat ikääntyneiden toimintakyvyn säilyttämistä. Monipuolisia palvelukeskuksia pitää olla eri puolilla kaupunkia.

Viestintään ja tiedonsaantiin tulee panostaa. Vain noin puolet 65-vuotiaista käyttää internetiä, joten palveluneuvonnan kehittäminen sähköisen viestinnän lisäksi tulee ottaa mukaan Stadin ikäohjelmaan.

Julkinen liikenne mahdollistaa ikääntyneiden itsenäisen elämän. Liikennevälineiden, pysäkkien ja terminaalien tulee olla esteettömiä, jotta kaikki voivat niitä käyttää.

Liikunta eri muodoissaan on todettu keskeiseksi tekijäksi toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Kaupungin tulee tukea myös liikumis- ja toimimisesteisten liikuntaa esim. saattajapalveluja kehittämällä sekä rakentamalla ja korjaamalla esteettömiä harrastuspaikkoja sekä tarjoamalla ilmaisia ohjattuja liikuntatapahtumia.

Käsittely

19.05.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset: Muutetaan lausuntoehdotuksen ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:"

Poistetaan väliotsikko "Esittelijän perustelut".

Muutetaan kappaleen neljä toisen virkkeen sana "asunto" muotoon "asuinympäristö".

Lisätään lausuntoehdotukseen seuraava uusi kuudes kappale:
"Esteettömien asuntojen lisäksi tarvitaan myös esteettömiä julkisia tiloja. Aluesuunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi (kuten pyörätuolin ja rollaattorin

31.08.2015

Kj/1

käyttäjät ja näkövammaiset). Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien tärkeimpiä korjauskohteita tulee myös aktiivisesti priorisoida sekä ryhtyä toteuttamaan. Esteettömyyttä tulee edistää myös talvikunnossapidossa."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 12.05.2015 § 77

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää hyvänä, että ohjelmassa kulttuurinen ja demokratianäkökulma on nostettu esiin osana ikääntyvän väestön hyvinvoinnin edistämistä.

Kulttuurin hyvinvointivaikutukset on osoitettu sekä lukuisissa tutkimuksissa että käytännön hankkeissa. Taiteella sekä kulttuurisella tekemisellä ja osallistumisella on osoitetusti positiiviset vaikutukset myös ikääntyneille. Kulttuurin tekemisellä ja kokemisella voidaan vahvistaa myös ikääntyneiden elämänlaatua, luovuutta, merkityksellisyyden kokemista, itsetuntemusta, itseilmaisua, voimavaroja ja eheytymistä. Taide ja kulttuuri tarjoavat erityisen tavan tukea ikäihmisten toimintakykyä ja toimijuutta. Keskeisenä mahdollisuutena tässä on ns. taiteen soveltavan käytön lisääminen osana hyvinvointipalveluja.

Kulttuurisen vanhustyön osalta valtakunnallisesti on käynnissä merkittävää kehittämistyötä. Kulttuurin näkökulmaa on mahdollista - ja syytä - syventää ja laajentaa sekä Stadin ikäohjelman verkostotyöskentelyssä että seuraavalla ohjelmakaudella. Tässä keskeisellä sijalla on ylihallintokuntaisen yhteistyön mahdollisuuksien vahvistaminen sekä monihallintokuntaisesti toteutetut ja seuratut toimenpiteet, esim. ikäihmisille suunnatun kulttuurisisältöihin keskittyvän vapaaehtoistyön lisäämiseksi. Hankemaisen toiminnan sijaan on syytä pyrkiä hyvien käytäntöjen jakamiseen ja sellaisten toimintamallien luomiseen, joilla tuetaan vanhustyön toteuttamisen arkea. Kulttuurisen näkökulman huomioiminen edellyttää usein aivan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/1

uudenlaista asiantuntijuutta ja osaamista moniammatillisessa ja -alaisessa palvelutuotannossa.

Ohjelmassa korostetaan asukasosallisuutta ja asiakkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa palveluiden kehittämiseen, suunnitteluun ja toteutukseen. Tämä on keskeistä myös ikääntyneiden kulttuuripalveluiden kehittämisessä ja toteuttamisessa. On myös jatkossa tärkeää, että kulttuurikeskus ja kirjasto ovat mukana luomassa kaupunkiyhteisiä osallistumisen mahdollisuuksia myös ikääntyneille.

Kulttuurivaikutusten ja palvelujen yhteiskehittämisen lisäksi kirjastoilla on tärkeä rooli demokratian vahvistajina laajemminkin. Kirjastot ovat yhä enemmän lähidemokratian tiloja, joissa päättäjät, kaupunginosa-aktiivit ja tavalliset kuntalaiset voivat kohdata ja jakaa ja kehitellä ajatuksiaan koko kaupungin tulevaisuudesta. Kaupunginjohtajan käynnistämä 'Kirjastot asukkaiden toiminnan tukena' –hanke tiivistää kirjaston ja asukasaktiivisuuden suhdetta. Ikäihmisten on helppo osallistua tähän toimintaan, koska kirjastot ovat luonteeltaan lähipalvelua.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Reetta Sariola, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.05.2015 § 147

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman. Suunnitelma vuosille 2015 - 2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013 - 2016, Stadin ikäohjelma -nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluiden kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntynyttä väestöä koskevista tilastotiedoista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunkisuunnitteluvirasto on osallistunut Stadin ikäohjelmaverkoston tapaamisiin sekä valmistelutyöhön, joka on ollut erittäin hyvin järjestetty. Kaupunkisuunnitteluvirasto on kommentoinut Stadin ikäohjelmaa jo sen valmisteluvaiheessa, määräaikaan 28.1.2015 mennessä sisältäen mm. seuraavat kommentit:

"Ikäohjelman sisältö keskittyy pääasiassa sosiaali- ja terveystieteiden aiheisiin. Ikäohjelma sivuaa kaupunkisuunnitteluviraston toimialaa muutamissa kohdissa (esim. kpl 2.2). Asiasisällöt vastaavat pääsääntöisesti sitä sisältöä, mitä verkoston tapaamisissa on ollut keskusteluissa esillä.

Kaupunkisuunnitteluviraston keskeisenä tehtävänä on asuntojen kaavoitus ja kerrosalan tuottaminen. Kaavoissa ei voida määrittellä tulevien asukkaiden ikää, tai edes asunnon kokoa. Verkoston tapaamisissa keskusteluissa nousi esille, että kun suunnitellaan hyvää kaupunkitilaa ja esteetöntä ympäristöä, se tulee palvelemaan kaikkia asukkaita – ikäihmisten lisäksi myös lapsia ja nuoria.

Asuntotuotannon merkitys on tärkeä, jotta voitaisiin turvata kohtuuhintainen asuminen – myös ikäihmisille. Tämän pitäisi näkyä tekstissä. Tiivis ympäristö parantaa myös palvelutarjontaa, ja mahdollistaa palvelujen hyvän saavutettavuuden.

Kappaleessa 3.2 käsitellään iätöntä asumista. Asunto-ohjelmasta tähän valitut strategiset toimenpiteet ovat kannatettavia, mutta painottuvat luonteeltaan asumisen laatuun tai sisältökysymyksiin. Kaupunkisuunnitteluvirasto vastaa toiminnallaan asumisen sijoittumisesta ja määrästä (mm. strategiaohjelman tavoitteet "kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina" ja "kaupunkirakenteen eheyttäminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta") sekä luo edellytyksiä erityyppisten asumisratkaisujen toteuttamiselle.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on mukana yhteistyöverkostossa, mutta koollekutsujana tulisi toimia tahon, joka voi vaikuttaa nimenomaan ikääntyneiden asumisen parantamiseen."

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluviraston kommentit sekä Stadin ikäohjelmaverkoston tapaamisissa että tammikuussa lähetetty palaute tavoitteeseen "iätöntä asumista" on huomioitu Stadin ikäohjelmassa. Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen AM-sihteeristö. Kaupunkisuunnitteluvirasto tulee jatkossakin osallistumaan Stadin ikäohjelmaverkoston työskentelyyn sekä olemaan mukana toimenpiteiden edistämisessä.

31.08.2015

Kj/1

Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole tässä vaiheessa muuta kommentoitavaa Stadin ikäohjelmasta.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Satu Tarula, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.03.2015 § 85

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista säädetyin lain 980/2012, niin sanotun vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman. Suunnitelma vuosille 2015 - 2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013 - 2016, Stadin ikäohjelma –nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveystalvveluiden kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntynyttä väestöä koskevista tilastotiedoista.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittelijän ehdotuksesta poiketen yksimielisesti lisätä Stadin ikäohjelman lukuun neljä kolmannen kappaleen toisen virkkeen jälkeen tekstin "Asianomaiset lautakunnat seuraavat toimenpiteiden etenemistä vanhusneuvoston kannanottojen ja lausuntojen pohjalta sekä strategisten tavoitteiden ja toimintasuunnitelmatavoitteiden seurannan yhteydessä."

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että - suunnitelma viedään vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisesti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi osana kaupungin strategista suunnittelua ja esittelijän ehdotuksesta poiketen, että - kaupunginhallitus pyytäisi hallintokunnilta selvitystä ohjelman toteuttamisen vaatimista resursseista ennen, kuin se esitetään valtuustolle.

Käsittely

10.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Anna Vuorjoki: Lisätään kappaleen 2 loppuun teksti:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/1

"Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus pyytäisi hallintokunnilta selvitystä ohjelman toteuttamisen vaatimista resursseista ennen, kuin se esitetään valtuustolle."

Kannattajat: Jouko Malinen

Vastaehdotus 2:

Anna Vuorjoki: Lisätään Stadin ikäohjelmaan lukuun 4 kolmannen kappaleen toisen virkkeen jälkeen teksti:

"Asianomaiset lautakunnat seuraavat toimenpiteiden etenemistä vanhusneuvoston kannanottojen ja lausuntojen pohjalta sekä strategisten tavoitteiden ja toimintasuunnitelmatavoitteiden seurannan yhteydessä."

Kannattajat: Jouko Malinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kappaleen 2 loppuun teksti:

"Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus pyytäisi hallintokunnilta selvitystä ohjelman toteuttamisen vaatimista resursseista ennen, kuin se esitetään valtuustolle."

Jaa-äännet: 3

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro

Ei-äännet: 6

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Katriina Juva, Leena Riittinen, Markku Vuorinen

Poissa: 1

Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi äänin 6 - 3 (3 tyhjää, 1 poissa) jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen.

24.02.2015 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö

31.08.2015

Kj/1

Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/2

§ 780

V 9.9.2015, Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jäsenen ja puheenjohtajan valinta

HEL 2015-009498 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Johanna Sumuvuorelle vapautuksen kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jäsenen ja puheenjohtajan luottamustoimista sekä
2. valita _____ uudeksi jäseneksi ja puheenjohtajaksi kulttuuri- ja kirjastolautakuntaan vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Johanna Sumuvuoren eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

31.08.2015

Kj/2

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013 (§ 5) Johanna Sumuvuoren (Vihr.) kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jäseneksi ja puheenjohtajaksi vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Johanna Sumuvuori pyytää 26.8.2015 eroa kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jäsenen ja puheenjohtajan luottamustoimesta.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Johanna Sumuvuoren eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kulttuuri- ja kirjastolautakunta
Taloushallintopalvelut -liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/3

§ 781

V 9.9.2015, Varhaiskasvatuslautakunnan kahden jäsenen ja puheenjohtajan valinta

HEL 2013-007466 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Sanna Vesikansalle vapautuksen varhaiskasvatuslautakunnan jäsenen ja puheenjohtajan luottamustoimista sekä
2. valita _____ uudeksi jäseneksi ja puheenjohtajaksi vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Tuomas Tiihoselle vapautuksen varhaiskasvatuslautakunnan jäsenen luottamustoimesta sekä
2. valita _____ uudeksi jäseneksi vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Lisäksi kaupunginvaltuusto toteaa, että henkilökohtainen varajäsen lautakunnassa on Sanna Vesikansan osalta Timo Salmelin ja Tuomas Tiihosen osalta Juha Levo.

Vielä kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sanna Vesikansan eronpyyntö
- 2 Tuomas Tiihosen eronpyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Kj/3

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013 (5 §) Sanna Vesikansan jäseneksi ja puheenjohtajaksi sekä 18.6.2014 (245 §) Tuomas Tiihosen jäseneksi varhaiskasvatuslautakuntaan toimikaudeksi 2013 - 2016 . Sanna Vesikansa (Vihr.) pyytää 21.8.2015 vapautusta varhaiskasvatuslautakunnan jäsenen ja puheenjohtajan luottamustoimesta. Tuomas Tiihonen (Kok.) pyytää 23.8.2015 vapautusta jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Varhaiskasvatustoimen johtosäännön (6.6.2012, 2 §) mukaan varhaiskasvatuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet valitaan suomenkielisestä kieliryhmästä. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sanna Vesikansan eronpyyntö
- 2 Tuomas Tiihosen eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

31.08.2015

Kj/3

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Varhaiskasvatuslautakunta
Taloushallintopalvelut -liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 18.06.2014 § 245

31.08.2015

Stj/1

§ 782

V 9.9.2015, Lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta

HEL 2015-000613 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi selvityksen lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä vuonna 2014.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsinkiläisten lasten psykiatristen palvelujen toteutuminen 2014
- 2 Helsinkiläisten nuorten psykiatristen palvelujen toteutuminen HYKSssa vuonna2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Päätöksessään 12.9.2007 lastenpsykiatrisen toiminnan keskittämisestä HYKSiin 1.1.2008 alkaen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupunginhallitus tuo valtuustolle vuosittain raportin helsinkiläisten ja nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä.

HYKSiin asianomaiset ylilääkärit ovat valmistelleet esityslistan liitteenä olevat selvitykset. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta on omalta osaltaan käsitellyt asian 2.6.2015.

Lastenpsykiatria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsinkiläisten lastenpsykiatristen potilaiden määrä kasvoi 11 % verrattuna edelliseen vuoteen ja käyntien määrä lisääntyi 14 %. Lastenpsykiatristen läheteiden määrä lisääntyi 13 % edellisvuoteen verrattuna. Osastohoitoapäivät vähenivät 27 % hoidon painopisteen siirtyessä avohoidon suuntaan. Sama suuntaus on jatkunut tänä vuonna.

Odotusajan mediaani ensikäynnille oli 20 vrk kun se oli edellisenä vuonna 14 vrk. Odotusajan kasvusta huolimatta se on edelleen hyvällä tasolla. Kuuden viikon hoitotakuu toteutui joitain yksittäisiä potilaita lukuun ottamatta. Alkuvuonna 2015 odotusajan mediaani on ollut 26 vrk.

Akuutin osastohoidon tarve kasvoi vuoteen 2013 verrattuna. Lastenpsykiatriset akuuttihoitoapäivät lisääntyivät vuoden 2013 vajaasta 600:sta 800:aan. Myös hoidettuja lapsia oli vuonna 2014 n. 60 enemmän kuin edellisenä vuonna. Syitä lisääntyneeseen osastohoitoon selvitetään.

Lasten psykoterapioihin pääsy pysyi hyvällä tasolla vuonna 2014. Ostopalveluterapioiden tarve väheni edellisvuoteen nähden, mikä johtuu indikaatioiden tarkentumisesta ja hoitojen enenevästä toteuttamisesta HYKSin omana työnä. Ostopalveluterapioiden kustannukset ovat pienentyneet joka vuosi vuoden 2009 jälkeen ja vuonna 2014 ne olivat 725 000 euroa (vuonna 2013 807 000 euroa). Vuodesta 2007 hoitoaikojen lyhentyessä potilaskohtainen kustannus on alentunut 32,5 %.

Yhteistyö Helsingin lasten perustason palvelujen kanssa on ollut tiivistä. Keskeisenä kehittämiskohteena on ollut yhteistyö lastensuojelun kanssa. Uusia toimintatapoja, yhteistoiminnan muotoja ja pelisääntöjä on kehitetty.

Jatkossa HYKSin lastenpsykiatria pitää keskeisenä haasteena toimivien yhteistyöverkostojen luomista lasten mielenterveystyötä tekevien tahojen kesken yli organisaatorajojen. Lasten psyykkiset häiriöt ovat kehityksellisiä häiriöitä ja niiden hoidossa keskeistä on parantaa lähiympäristön valmiuksia tukea lasta ikätasoiseen kasvuun. Yhteistyö sosiaali-, terveys- ja opetustoimen kesken on välttämätöntä.

HYKSin lastenpsykiatriassa herättää huolta lastenpsykiatrisen erikoissairaanhoidon kysynnän jatkuva kasvu. Lasten avun tarve tunnistetaan edelleen liian myöhään, eivätkä perheen mahdollisesti saamat tukitoimet ole ehkäisseet lapsen psyykkisen häiriön syntymistä. Olisi ensiarvoisen tärkeää kiinnittää erityistä huomiota pienten haastavasti käyttäytyvien lasten perheiden tuen tarpeeseen ja asianmukaisten perustason interventtioiden tarjontaan, jotta alkavat

psykkisen kehityksen häiriöt tunnistettaisiin varhain. Erikoissairaanhoidon resurssien optimaaliseksi kohdentamiseksi HYKSin lastenpsykiatria ehdottaa käynnistettäväksi hoitoverkkotyöskentelyä.

Nuorisopsykiatria

Helsingiläisiä nuoria on vuoden 2014 aikana tutkittu ja hoidettu HYKS nuorisopsykiatrian avohoidon, osastohoidon ja erityispalvelujen klinikassa. Organisaatio on sama, mutta yksikkömuutosten vuoksi ei suoraan verrannollinen edellisvuoteen. Vuoden aikana tehtiin useita toimitilamuutoksia.

Organisaatiouudistuksessa painopisteenä ovat edelleen olleet avohoitopainotteisuus, osastohoito- ja tutkimusjaksojen tehostaminen, kuntoutustoiminnan keskittäminen ja tertiääritason palvelujen tarjoaminen myös muille sairaanhoito- ja Erva-alueille.

Helsingiläisiä nuoria oli hoidettavana vuonna 2014 HYKS nuorisopsykiatriassa yhteensä 1 870 henkilöä. Uusia läheteitä helsinkiläisistä nuorista tuli 714 kappaletta, eikä uusissa läheteissä ole vuosien mittaan havaittavissa olennaista muutostrendiä.

Ensikäyntejä toteutui 680 kpl. Avohoidon käyntejä helsinkiläisille nuorille kertyi 21 156 kpl (edellisvuonna 20 977 kpl), keskimäärin 11 käyntiä hoidettua potilasta kohti. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimuksen ja hoidon alkamisen osalta toteutui.

Nuorisopsykiatrian erikoissairaanhoidon painopistettä on siirretty viime vuosina vahvasti avohoidon suuntaan. Vuonna 2014 käynnistettiin peruspalvelujen toimijoiden tueksi ja vakavien psykiatristen häiriöiden aikaiseksi tunnistamiseksi HYKS-Varhain-konsultaatiot, mikä Helsingissä on toiminut 3-4 työntekijän voimin. HYKS-Varhain - konsultaatiokäyntien lisäksi Helsingissä tehtiin kotikäyntejä 190 kertaa.

Osastohoitopaikkojen määrä pysyi vuonna 2014 ennallaan. Vuonna 2014 osastohoidon klinikassa oli hoidossa yhteensä 161 helsinkiläistä nuorta (vuonna 2013 176 nuorta). Helsingiläisillä nuorilla oli yhteensä 3 447 hoitopäivää osastohoidon klinikassa, mikä on 7 % enemmän kuin vuonna 2013. Osastoille ei ollut koko vuoden aikana merkittäviä hoitojonoja eikä ylipaikkatilanteita.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184

31.08.2015

Stj/1

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsinkiläisten lasten psykiatristen palvelujen toteutuminen 2014
- 2 Helsinkiläisten nuorten psykiatristen palvelujen toteutuminen HYKSssa vuonna2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveystyövirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.08.2015 § 758

HEL 2015-000613 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.06.2015 § 203

HEL 2015-000613 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti omalta osaltaan hyväksyä ja lähettää tiedoksi kaupunginhallitukselle liitteinä olevat raportit helsinkiläislasten ja nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä vuonna 2014.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

31.08.2015

Stj/1

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 783

V 9.9.2015, Viikin (36.ko) korttelin 36202 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen ym. alueiden asemakaavan muuttaminen (nro 12282, Viikin monitoimitalon ja Viikin kentän alue)

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraava:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 36. kaupunginosan (Viikki, Latokartano, Viikin tiedepuisto) korttelin 36202, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen, yleisen pysäköintialueen ja katualueiden asemakaavan muutoksen 18.11.2014 päivätyn ja 21.4.2015 muutetun piirustuksen nro 12282 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12282 kartta, päivätty 18.11.2014, muutettu 21.4.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12282 selostus, päivätty 18.11.2014, muutettu 21.4.2015, päivitetty Kslk:n 21.4.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Havainnekuva, rakentamisvaihe 1, 18.11.2014
- 4 Havainnekuva, rakentamisvaihe 2, 18.11.2014
- 5 Viitesuunnitelman havainnekuvat
- 6 Vuorovaikutusraportti 18.11.2014, täydennetty 21.4.2015, sekä keskustelutilaisuuden 13.6.2013 muistio
- 7 Osa päätöshistoriaa
- 8 Tilastotiedot
- 9 As Oy Helsingin Rosmariinin 2.kirje liitteineen
- 10 Kirje Helsingin kaupungilta 26.5.2014
- 11 Liikuntavirasto, vastaus Viikin Latokartanon kentältä tontille suunnitellusta tiestä sekä kentän suoja-aidasta
- 12 Kaupunkisuunnitteluviraston vastaus Viikin Latokartanon kentältä tontille suunnitellusta tiestä sekä kentän suoja-aidasta
- 13 Muistio huoltoajoa koskevasta maastokatselmuksesta 20.8.2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

31.08.2015

Kaj/1

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7
Liite 8

HSY Vesihuolto
Helen Sähköverkko Oy

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa uusien asuinkerrostalojen rakentamisen nykyisen koira-aitauksen ja yleisen pysäköintialueen kohdalle. Talonpojantien varren itärinteeseen on suunniteltu opiskelija-asuntojen rakentamista. Asemakaava luo edellytykset Viikin monitoimitalon laajentamiselle monitoimitalon nykyisen tontin alueella. Pysäköinti järjestellään laajennuksen yhteydessä uudelleen. Uutta asuinrakentamista on 6 750 k-m² ja liiketilaa 120 k-m². Monitoimitalon tontin rakennusoikeus kasvaa 1 000 k-m².

Monitoimitalon eteläpuolella olevan Viikin kentän alue on suunniteltu lähiliikunta-alueeksi, johon on tarkoitus sijoittaa liikuntakenttäalueita sekä lähiliikuntavälineitä. Nykyinen kuplahalli puretaan ja koira-aitaus siirretään Viikinojanpuistoon, jonka keskeinen sijainti palvelee nykyistä sijaintia paremmin koko Latokartanon asuinalueita.

Esittelijän perustelut

Asemakaavan muutos on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Maakuntakaavassa esitetyt seudullisesti tärkeät viheryhteydet on otettu valmistelussa huomioon.

Kaavaratkaisun lähtökohdat, perustelut ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaiset vaikutusten arvioinnit ilmenevät yksityiskohtaisemmin liitteenä olevasta selostuksesta.

Alueen yleiskuvaus ja maanomistus

Suunnittelualue sijaitsee Viikin asuinalueen keskiosassa yliopiston kampusalueen itälaidalla. Suunnittelualue rajautuu lännessä Talonpojantiehen, idässä Tilanhoitajankaaren ja pohjoisessa Maakaaren katualueisiin. Etelässä alue rajautuu asuinkerrostalokortteliin 36091.

Suunnittelualueeseen kuuluu Viikin monitoimitalon tontti, sen eteläpuolella oleva liikuntakenttä (Viikin kenttä), koira-aitaus ja yleinen pysäköintialue sekä osa Tilanhoitajankaaren, Maakaaren ja Talonpojantien katualuetta. Suunnittelualueen koko on noin 4 hehtaaria.

Tontti 36202/2 sekä pääosa urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta on Latokartanon Urheilu- ja kulttuuritalosäätiön omistuksessa. Kaupunki omistaa osan urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta sekä katualueet.

Asemakaavan muutoksen sisältö ja perustelut

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on täydennysrakentaa asuntoja erittäin hyvien yhteyksien ja palvelujen äärelle Latokartanon asuinalueen keskelle sekä parantaa Viikin kentän ulkoliikuntakäytön mahdollisuuksia. Asemakaava luo edellytykset Viikin monitoimitalon laajentamiselle nykyisen tontin alueella.

Säätiön ja kaupungin omistamista alueista muodostetaan kaksi uutta asuinkerrostalojen tonttia 36202/4 ja 6 (AK ja AKS). Pysäköintiä varten on muodostettu kaksi uutta autopaikkojen korttelialuetta (LPA).

Urheilu- ja virkistyspalvelujen (VU) alueesta osa liitetään viereiseen asuintonttiin ja osa osoitetaan lähiliikunta-alueeksi.

Suunnittelualueen koilliskulmaan on muodostettu uusi asuinkortteli (AK), jonka rakennusoikeus on yhteensä 4 350 k-m² asuinkerrosalaa ja 120 k-m² liiketilaa. Korttelin 5-6 -kerroksiset pistetalot on porrastettu Maakaaren rinteeseen maaston muotoja mukailien ja ne jatkavat luontevasti Tilanhoitajankaaren länsipuolen kaupunkirakennetta.

Talonpojantien varteen muodostettuun asuinkortteliin (AKS) on mahdollista rakentaa kaksi uutta asuinkerrostaloa (yht. 2 400 k-m²) opiskelija-asuntoja varten. Rakennukset sijoittuvat jyrkkään itään ja urheilukentälle avautuvaan rinteeseen, jota rajaa Talonpojantielle

nykyinen säilytettävä luonnonkivimuuri. Rakennukset ovat länsipuolelta n. 2-kerroksisia ja itäpuolelta n. 5-kerroksisia.

Monitoimitalon tontin käyttötarkoitus säilyy nykyisenä, mutta tontti rajataan kaakkoisivultaan uudelleen. Osa tontista liitetään viereisiin uusiin asuntotontteihin ja osa uuteen LPA-tonttiin 36202/7. Tontin rakennusoikeus kasvaa 1 000 k-m² (yht. 3 400 k-m²), joka tarkoittaa, että monitoimitaloa on mahdollisuus laajentaa nykyisestä n. 1 500 k-m². Kaavamuutos luo edellytykset laajennuksen sijoittumiselle joko rakennuksen lounaispuolelle nykyisen salitilan jatkoksi tai rakennuksen luoteispuolelle nykyisten pysäköintialueiden kohdalle. Molemmissa tapauksissa laajennuksen edellytys on, että LPA-tontille 36202/7 ja sen koillispuoliselle pysäköintiin merkitylle alueelle rakennetaan 2-tasoinen pysäköintilaitos, joka palvelee sekä laajennettua monitoimitaloa että opiskelija-asuntoja.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi on varattu nykyinen urheilukentän alue ja sen pohjoispuolista aluetta. Tavoitteena on luoda edellytykset kenttäalueen käytön tehostamiseksi ja monipuolistamiseksi rakentamalla nykyistä toiminnallisempi liikunta-alue. Kuplahalli puretaan ja osa sille varatusta alueesta liitetään viereiseen uuteen asuintonttiin ja osa lähiliikunta-alueeksi.

Uusien asuinrakennusten pysäköintiä varten on muodostettu kaksi uutta autopaikkojen korttelialuetta (LPA). Uusien asuinrakennusten vaikutukset alueen liikennemääriin ovat vähäisiä. Nykyiset yleisellä pysäköintialueella olevat pysäköintipaikat on sijoitettu liikennesuunnitelmaluonnoksessa Maakaaren varteen kadunvarsipysäköintiä.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset ja kustannukset

Kaavan toteuttaminen vaikuttaa positiivisesti alueen kaupunkikuvaan, kun nykyinen elinkaarensa loppua lähestyvä kuplahalli ja siihen liittyvät hieman epämääräiset pysäköintialueet poistuvat alueelta. Asuntorakentaminen edellyttää jonkin verran nykyisen puuston poistamista ja harventamista, mutta alue säilyy edelleen yleisilmeeltään vihreänä.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnlisäveroa koira-aitauksen siirrosta arviolta 200 000 euroa sekä Maakaaren katualueen ja pysäköintipaikkojen muutoksista 250 000 euroa. Lähiliikuntapaikan rakentamisesta aiheutuu kustannuksia arviolta 250 000 euroa. Lisäksi kevyen liikenteen yhteyden parantamisesta alueen lounaisosassa aiheutuu kustannuksia arviolta 30 000 euroa.

Koira-aitauksen siirrosta aiheutuviin kustannuksiin tulee varata erillisrahoitus Viikin monitoimitalon tontin rakentamiskelpoiseksi saattamisesta.

Kaavan toteuttaminen edellyttää aluejärjestelyjä sekä vuokrasopimuksen muutosta kaupungin ja säätiön välillä. Tarvittavat aluejärjestelyt sekä muutokset vuokrasopimukseen tullaan tekemään kaavan saatua lainvoiman.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavamuuotos on tullut vireille Latokartanon Urheilu- ja kulttuuritalosäätiön (tontin 36202/2 omistaja) hakemuksen johdosta (saapunut 10.5.2013).

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Sitä sekä kaavan lähtökohtia ja tavoitteita esiteltiin yleisötilaisuudessa 13.6.2013.

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä asianomaisten Helsingin kaupungin hallintokuntien ja liikelaitosten kanssa. Kannanotot on otettu valmistelussa huomioon. Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse 9 mielipidettä, joista 5 koski osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja 4 asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuuksissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet kohdistuivat yleisten pysäköintipaikkojen mahdolliseen vähentymiseen ja liian korkean rakentamisen vastustamiseen. Lisäksi kommentoitiin koira-aitauksen siirtosuunnitelmia ja koira-aitauksen ylläpitoon liittyviä kysymyksiä. Kaavaluonnoksesta saadut mielipiteet kohdistuivat erityisesti Viikin normaalikoulun oppilaiden ulkoliikuntatarpeiden turvaamiseen. Erityisesti esitettiin riittävän laajan pelikenttäalueen jäämistä alueelle. Lisäksi esitettiin erilaisia näkemyksiä rakennusten sijoittelusta ja niiden korkeudesta.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että rakentaminen on sovitettu alueen nykyisen rakentamisen mittakaavaan ja nykyisen yleisen pysäköintitontin korvaavia pysäköintipaikkoja on järjestetty liikennesuunnitelmassa Maakaaren varresta. Lähiliikuntapaikan suunnitelmat mahdollistavat koulun ulkoliikuntatarpeiden toteuttamisen myös jatkossa.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin. Raportin liitteenä on muistio keskustelutilaisuudesta.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 12.12.2014–19.1.2015

Ehdotuksesta on tehty 2 muistutusta. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), kiinteistölautakunta, liikuntavirasto, yleisten töiden lautakunta, opetusvirasto, pelastuslautakunta sekä ympäristökeskus. Lautakuntien lausuntoihin ei liittynyt äänestyksiä.

Ehdotuksesta on lisäksi pyydetty lausunnot Helsingin Energia -liikelaitokselta, Liikennelaitos-liikelaitokselta (HKL) ja asuntotuotantotoimistolta, jotka ovat ilmoittaneet ettei niillä ole asiasta huomautettavaa, lausuttavaa tai kommentoitavaa.

Muistutukset

Muistutuksissa kyseenalaistettiin 6-kerroksien kerrostalon rakentaminen Tilanhoitajankaaren ja Maakaaren kulmaan. Rakentamista pidettiin liian tiiviinä ja alueella olevien puiden kaatamisesta oltiin huolissaan. Lisäksi epäiltiin pysäköintipaikkojen riittävyttä alueella, kun yleinen pysäköintitontti on tarkoitus osoittaa asuntorakentamiseen. Koira-aitauksen siirtoa Viikinojanpuistoon ja lähiliikuntapaikan rakentamissuunnitelmia kannatettiin.

Lausunnot

Helen Sähköverkko Oy:llä, kiinteistölautakunnalla, liikuntavirastolla ja ympäristökeskuksella ei ole muutosehdotukseen huomautettavaa.

Muissa lausunnoissa esitettiin joitakin alueen sisäisiin kulkujärjestelyihin ja koira-aitauksen siirtokustannuksiin kohdistuvia huomautuksia. Huomautukset eivät ole antaneet aihetta muuttaa ehdotusta.

Asemakaavan muutosehdotusta on tarkistettu muistutusten johdosta seuraavasti:

- alueen vihreän ilmeen säilymiseksi kaavakarttaan on merkitty myös tonteille 36202/3, 4 ja 6 alueita, joilla tulee olla puita ja pensaita.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty joitakin teknisluonteisia korjauksia.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksista ja lausunnoista sekä niiden vastineet laajemmin.

Kirje

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 21.4.2015 tekemän päätöksen jälkeen on kaupunkisuunnitteluvirastolle lähetetty kirje, jossa esitetään urheilukentän suoja-aitaan ja huoltoajoyhteyteen liittyviä huomautuksia. Kirjeen lähettäjälle on vastattu liikuntaviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston taholta.

As Oy Helsingin Rosmariinin kirjeessä esitetään urheilukentän suoja-aidan korottamista tai muuta tapaa estää pallojen kulkeutuminen tontille. Taloyhtiön tontin (36091/4) kautta kulkevan huoltotien katsotaan olevan tarpeeton. Lisäksi huomautetaan, että kyseistä huoltotietä ei oltu merkitty taloyhtiölle osoitetun kirjeen (26.5.2014) liitteenä olevaan karttaan.

Taloyhtiön tontti sijoittuu kaava-alueen eteläpuolelle. Kyseinen huoltotie on osoitettu taloyhtiön tontilla voimassa olevassa asemakaavassa nro 10776. Yhteys kulkee tontilla olevan pysäköintialueen (p) ajoneuvojen peruutustilan kautta tontin pohjoispuoliselle urheilu- ja virkistysalueelle ja siitä edelleen kalliossa olevaan väestönsuojaan. Yhteys on edelleen tarpeen eikä sille ole järjestettävissä korvaavaa yhteyttä. Tähän vaikuttavat ympäristön liikennejärjestelyt, liikenneturvallisuus ja maaston suuret korkeuserot. Yhteys on osoitettu mielipiteitä varten nähtävillä olleessa kaavaluonnoksessa ja julkisesti nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa. Nähtävillä olleista kaavan havainnekuvista ilmenee, että yhteys kulkee taloyhtiön pysäköintialueen kautta.

Huoltoajoyhteydestä on järjestetty maastokatselmus 20.8.2015. Katselmuksessa on todettu, että uusien tonttien huoltoliikenne voidaan hoitaa Maakaaren suunnasta, joten As Oy Rosmariinin tontin kautta ei tarvitse johtaa muuta kuin lakisääteinen pelastustieyhteys ja muu läpikulku voidaan estää. Osapuolten on tarkoitus sopia järjestelyitten toteuttamisesta keskenään.

Viikin kentän uusimisen tavoitteena on luoda nykyistä urbaanimpi liikunta-alue. Ympäröivien asuinalueiden lähiliikuntapuistona kehitettävän alueen kenttäalue hiukan pienenee ja jo sitä myötä pallojen kulku taloyhtiön pihaan estetään. Liikuntavirasto arvioi kenttien uusimisen yhteydessä aina mm. pallojen käyttäytymisen pelialueilla ja näin tehdään myös Viikin kentän perusrantamisen yhteydessä. Tämä tarkoittaa useimmiten n. 2 metrin korkuista koko kentän ympäröivää aitaa ja maalien takana n. 4 m korkuista palloverkkoa.

Lopuksi

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistaman esityksen mukainen. Esitys oli yksimielinen. Esittelijä yhtyy päätösehdotuksessa esitettyyn.

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemän maapoliittisen päätöksen mukainen maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä. Kaupunginhallitus on 22.6.2015 § 681 päättänyt hyväksyä kiinteistölautakunnan ja kiinteistön 91-434-6-0 omistajan Latokartanon Urheilu- ja kulttuurisäätiön keskenään ehdollisesti allekirjoittaman esisopimuksen ja sopimuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12282 kartta, päivätty 18.11.2014, muutettu 21.4.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12282 selostus, päivätty 18.11.2014, muutettu 21.4.2015, päivitetty Kslk:n 21.4.2015 päätöksen mukaiseksi
- 3 Havainnekuva, rakentamisvaihe 1, 18.11.2014
- 4 Havainnekuva, rakentamisvaihe 2, 18.11.2014
- 5 Viitesuunnitelman havainnekuvat
- 6 Vuorovaikutusraportti 18.11.2014, täydennetty 21.4.2015, sekä keskustelutilaisuuden 13.6.2013 muistio
- 7 Osa päätöshistoriaa
- 8 Tilastotiedot
- 9 As Oy Helsingin Rosmariinin 2.kirje liitteineen
- 10 Kirje Helsingin kaupungilta 26.5.2014
- 11 Liikuntavirasto, vastaus Viikin Latokartanon kentältä tontille suunnitellusta tiestä sekä kentän suoja-aidasta
- 12 Kaupunkisuunnitteluviraston vastaus Viikin Latokartanon kentältä tontille suunnitellusta tiestä sekä kentän suoja-aidasta
- 13 Muistio huoltoajoa koskevasta maastokatselmuksesta 20.8.2015

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Sopimus ja esisopimus
- 4 VU-alueen vuokrasopimus
- 5 Latokartanon maankäytösopimus

Muutoksenhaku

31.08.2015

Kaj/1

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

HSY Vesihuolto
Helen Sähköverkko Oy

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Liikuntavirasto
Ympäristölautakunta
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
Opetusvirasto
Asuntotuotantotoimisto
Kaupunkisuunnitteluvirasto/Koski

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.04.2015 § 116

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Ksv 0828_1, Maakaari 3, karttaruutu 679501

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- 18.11.2014 päivätyn ja 21.4.2015 muutetun 36. kaupunginosan (Viikki, Latokartano, Viikin tiedepuisto) korttelin 36202, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen, yleisen pysäköintialueen ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 12282 hyväksymistä ja etteivät tehdyt muistutukset ja annetut lausunnot anna aihetta muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti esityslistalta ja kaavaselostuksesta
- ettei kaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päätti

- antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin.

18.11.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Eskola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37285
tuomas.eskola(a)hel.fi
Harri Verkamo, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37127
harri.verkamo(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 19.02.2015 § 86

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Kiinteistökartta 105/679501, Maakaari 3

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 36. kaupunginosan (Viikki, Latokartano) korttelin 36202, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen, yleisen pysäköintialueen ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12282 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että Latokartanon Urheilu- ja kulttuuritalosäätiö omistaa monitoimitalon tontin 36202/2 sekä pääosan urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta. Kaupunki omistaa osan urheilu- ja virkistyspalvelujen alueesta sekä katualueet.

Liikuntavirasto on ylläpitänyt alueella Viikin urheilukenttätoimintaa, jota varten kiinteistölautakunta on vuokrannut säätiöltä yhteensä noin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

15 715 m² suuruisen alueen 31.12.2030 asti. Lautakunta on vuokrannut alueen edelleen sisäisesti liikuntavirastolle.

Kaavoitustyö on käynnistetty säätiön aloitteesta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa monitoimitalon tontin käyttötarkoitus (YU) säilyy nykyisenä, mutta tontin rajausta muutetaan. Muutoksessa tontin rakennusoikeus kasvaa nykyisestä yhteensä 1 000 k-m².

Säätiön ja kaupungin omistamista alueista muodostetaan kaksi uutta asuinkeuhkalojen tonttia 36202/4 ja 6 (AK ja AKS), joille on osoitettu asuinrakennusoikeutta yhteensä 6 750 k-m² ja liiketilaa 120 k-m². Uusien asuinrakennusten pysäköintiä varten on muodostettu kaksi uutta autopaikkojen korttelialuetta (LPA).

Urheilu- ja virkistyspalvelujen (VU) alueesta osa liitetään viereiseen asuintonttiin ja osa osoitetaan lähiliikunta-alueeksi (VL).

Kaavan toteuttaminen edellyttää aluejärjestelyjä sekä vuokrasopimuksen muutosta kaupungin ja säätiön välillä. Tarvittavat aluejärjestelyt sekä muutokset vuokrasopimukseen tullaan tekemään kaavan saatua lainvoiman.

Asemakaavan muutos korottaa yksityisen maanomistajan omistamien alueiden arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.6.2014 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut tulee käydä maanomistajan kanssa. Kaavamuutoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin maanomistajan kanssa on tehty sopimus.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuutosehdotukseen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi
Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

Liikuntavirasto 17.2.2015

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Suunnittelualueeseen kuuluu Viikin monitoimitalon tontti, Viikinkenttä, koira-aitaus ja yleinen pysäköintialue sekä osa Tilanhoitajankaaren, Maakaaren ja Talonpojantien katualuetta. Asemakaavan muutos mahdollistaa uusien asuinkerrostalojen rakentamisen nykyisen koira-aitauksen ja yleisen pysäköintialueen kohdalle sekä monitoimitalon laajennuksen. Kaavoitustyö on käynnistetty monitoimitalon tontin ja liikuntakentän maanomistajan, Latokartanon Urheilu- ja kulttuuritalosäätiön, aloitteesta. Liikuntaviraston edustajat ovat osallistuneet kaavoitustyöhön.

Asemakaava luo edellytykset Viikin monitoimitalon laajentamiselle monitoimitalon nykyisen tontin alueella. Pysäköinti järjestellään laajennuksen yhteydessä uudelleen. Uutta asuinrakentamista tulee 6 750 k-m² ja liiketilaa 120 k-m².

Monitoimitalon eteläpuolella olevan Viikinkentän alue on suunniteltu muutettavan lähiliikunta-alueeksi, johon on tarkoitus sijoittaa liikuntakenttäalueita sekä lähiliikuntavälineitä. Nykyinen kuplahalli puretaan. Lähiliikuntapaikan rakentamisesta aiheutuu kustannuksia arviolta 250 000 euroa.

Liikuntavirastolla ei ole huomautettavaa esitetystä asemakaavan muutoksesta.

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723
Antti Salaterä, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 87783

Yleisten töiden lautakunta 27.01.2015 § 35

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos nro 12282 koskee 36. kaupunginosan (Viikki, Latokartano, Viikin tiedepuisto) korttelia 36202, urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta, yleistä pysäköintialuetta ja katualueita.

Suunnittelualueeseen kuuluu Viikin monitoimitalon tontti, sen eteläpuolella oleva liikuntakenttä (Viikin kenttä), koira-aitaus ja yleinen pysäköintialue sekä osa Tilanhoitajankaaren, Maakaaren ja Talonpojantien katualueista. Kaavamuutoksen tavoitteena on luoda mahdollisuudet Viikin monitoimitalon laajentamiselle ja uudelle

asuinrakentamiselle. Nykyisen koira-aitauksen ja yleisen pysäköintialueen tilalle esitetään asuinkerrostaloja ja Talonpojantien varteen opiskelija-asuntoja. Viikin kentän alueelle on suunniteltu lähiliikuntapalveluja.

Urheilukentän eteläpuoleinen alue on merkitty lähivirkistysalueeksi, jonka kautta on esitetty huoltoajoyhteys Talonpojantien varteen sijoitetuille kahdelle uudelle asuntolatyypiselle asuinkerrostalolle (AKS). Pohjois-etelä-suunnassa alueen poikki kulkevan jalankulun ja pyöräilyn yhteyden turvallisuuden kannalta on parempi, että AKS-korttelialueen huoltoliikenne kulkee Talonpojantien autopaikkojen korttelialueen (LPA) kautta. Talonpojantien varren säilytettävä luonnonkivimuuri tulee osoittaa kaavassa selvästi kokonaan AKS-tontille kuuluvaksi.

Alueen jalankulun ja pyöräilyn reitit kulkevat sekä yleisillä alueilla että tonteilla, mikä aiheuttaa haastetta yhtenäiselle reitin rakentamiselle ja ylläpidolle. Osa korttelin sisäisiksi merkityistä jalankulun reiteistä tulee todennäköisesti toimimaan yleisinä jalankulun reiteinä kaava-alueelle sijoittuvien julkisten palveluiden takia. Esteettömyyden ja liikkumisen turvallisuuden takia jalankulkua ei tule ohjata samoista liittymistä ajoneuvojen kanssa tai pysäköintialueiden läpi.

Lähiliikunta-alueen tarvitsemalle pysäköinnille tulee varata riittävästi tilaa urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelta (VU).

Koira-aitaus on siirrettävä asuinrakentamisen tieltä. Rakennusvirasto on alustavasti tutkinut uutta sijoituspaikkaa koira-aitaukselle Viikinojanpuistosta. Uusi sijoituspaikka on nykyistä parempi, sillä se sijaitsee etäämmällä asutuksesta.

Asemakaavan muutoksesta rakennusvirastolle aiheutuvat kustannukset syntyvät Maakaarelle rakennettavista kadunvarsipaikoista, VL-alueella sijaitsevista reiteistä ja korvaavan koira-aitauksen rakentamisesta Viikinojanpuistoon. Kaupunkisuunnitteluvirasto on arvioinut pysäköintipaikkojen ja reittien investointikustannuksiksi noin 280 000 euroa. Koira-aitauksen siirrosta aiheutuviin kustannuksiin, noin 200 000 euroa, tulee varata erillisrahoitus Viikin monitoimitalon tontin rakentamiskelpoiseksi saattamisesta.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa Viikin (36.ko) asemakaavan muutoksen nro 12282 hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

31.08.2015

Lisätiedot

Virpi Vertainen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38518
virpi.vertainen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 27.01.2015 § 33

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 20.01.2015 § 12

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi Helsingin kaupungin 36. kaupunginosan (Viikki, Latokartano, Viikin tiedepuisto)korttelia 36202, urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta, yleistä pysäköinti- aluetta ja katualueita koskevasta asemakaavan muutoksesta nro. 12282, seuraavan lausunnon:

Kortteleiden rakennusten sijoittelussa ja ajojärjestelyissä tulee huomioida, että pelastustoiminta onnettomuuden sattuessa on mahdollista. Palo- ja pelastuskaluston tulee päästä riittävän lähelle rakennusta, jotta palon sammuttaminen ja henkilöiden pelastaminen rakennuksesta on mahdollista.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Pekka Ronkainen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31031238
pekka.ronkainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Rakennusvirasto 30.6.2014

HEL 2013-006633 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa asemakaavaluonnoksesta (36.ko, Viikin monitoimitalo ja Viikin kentän alue) 1.7.2014 mennessä. Suunnittelualueeseen kuuluu Viikin monitoimitalon tontti, sen eteläpuolella oleva liikuntakenttä (Viikin kenttä), koira-aitaus ja yleinen pysäköintialue sekä osa Tilanhoitajankaaren, Maakaaren ja Talonpojantien katualuetta.

Kaavamuutoksen tavoitteena on luoda mahdollisuudet Viikin monitoimitalon laajentamiselle. Viikin kentän ympäristö on suunniteltu lähiliikunta-alueeksi. Nykyisen koira-aitauksen ja yleisen pysäköintialueen tilalle on suunniteltu asuntojen täydennysrakentamista. Koira-aitaus siirretään Viikinojanpuistoon.

Urheilukentän eteläpuoleinen alue on merkitty lähivirkistysalueeksi, jonka kautta on esitetty pelastustie Talonpojantien varteen sijoitetuille kahdelle uudelle asuinkerrostalolle. Pelastustietä ei tule sijoittaa viheralueelle vaan yhteys on järjestettävä Talonpojantien kautta, esimerkiksi LPA-alueen kautta. Pohjois-eteläsuunnassa alueen poikki kulkevan jalankulun ja pyöräilyn yhteyden turvallisuuden kannalta olisi parempi, että myös AKS-alueen huoltoliikenne kulkisi Talonpojantien LPA-alueen kautta.

Alueen jalankulun ja pyöräilyn reittejä olisi vielä hyvä tarkistaa. Osa korttelin sisäisiksi merkityistä jalankulun reiteistä tulee todennäköisesti toimimaan yleisinä jalankulun reiteinä kaava-alueelle sijoittuvien julkisten palveluiden takia. Esteettömyyden ja liikkumisen turvallisuuden takia jalankulkua ei tule ohjata samoista liittymistä ajoneuvojen kanssa tai pysäköintialueiden läpi.

Lähiliikunta-alueen pysäköintitarve tulee ottaa huomioon ja järjestää pysäköinti tontilla.

Talonpojantien säilytettävä luonnonkivimuuri tulee osoittaa kaavassa selvästi kokonaan tontille kuuluvaksi.

Rakennusvirasto on jo alustavasti tutkinut uutta sijoituspaikkaa koira-aitaukselle Viikinojanpuistosta. Uusi sijoituspaikka on nykyistä parempi, sillä se sijaitsee etäämmällä asutuksesta. Koira-aitauksen siirrosta aiheutuviin kustannuksiin, noin 200 000 euroa, tulee varata erillisrahoitus Viikin monitoimitalon tontin rakentamiskelpoiseksi

31.08.2015

saattamiseksi. Resurssit koira-aitauksen suunnitteluun ja rakentamiseen tulee osoittaa ennen nykyisen aitauksen purkamista, jotta alueen koirapalvelut säilyvät hyvinä.

Rakennusvirastolle tulee asemakaavan muutoksesta kustannuksia Maakaarelle rakennettavista kadunvarsipaikoista sekä VL-alueella sijaitsevista reiteistä. Rakennusvirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

26.6.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Eeva Rapola, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39542
eeva.rapola(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

31.08.2015

Kaj/2

§ 784

V 9.9.2015, Vartiokylän korttelin 45264 tontin 2 asemakaavan muuttaminen (Kiviportintie 3, nro 12337)

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Vartioharju) korttelin 45264 tontin 2 asemakaavan muutosehdotuksen 31.3.2015 päivätyn piirustuksen nro 12337 mukaisena ja asemakaavan selostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12337 kartta, päivätty 31.3.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12337 selostus, päivätty 31.3.2015, täydennetty 26.6.2015
- 3 Havainnekuva 31.3.2015
- 4 Tilastotiedot
- 5 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helen Sähköverkko Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut-
kuntayhtymä/Vesihuolto

Hakija

rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Kunnallisvalitus, yleiskaavan,
asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Kunnallisvalitus, yleiskaavan,
asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Yksityinen tontin omistaja haluaa käyttämättömän osan hyötykäyttöön, koska teletekniikkaa varten ei tarvitse varautua tilalaajennuksiin. Yleisten rakennusten korttelialue (YT) jaetaan kahteen osaan niin, että olemassa olevalle puhelinkeskukselle muodostetaan nykyistä pienempi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET). Loppuosa alueesta muutetaan asuinpientalojen korttelialueeksi (AP) tonttitehokkuudella $e = 0,25$. Puhelinkeskuksen alueen pinta-alaksi tulee 631 m^2 ja asuintontin pinta-alaksi tulee $1\,289 \text{ m}^2$. Uudeksi asuinrakennusoikeudeksi tulee 322 k-m^2 . Asuintontille saa rakentaa enintään kaksikerroksisen rakennuksen. Lisäksi tontille saa rakentaa autosuoja-, varasto- tms. tiloja sisältävän yksikerroksisen talousrakennuksen.

Esittelijän perustelut

Asemakaavan muutos on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1962 alue on yleisten rakennusten korttelialuetta (YT). Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty pientalovaltaiseksi asuinalueeksi. Asemakaavan muutos on tehty Elisa Oyj:n hakemuksen johdosta ja kaavamutoksen sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Alue sijaitsee Vartiokylässä osoitteessa Kiviportintie 3. Yksityisomistuksessa olevalla tontilla on vuonna 1953 valmistunut vaaleaksi rapattu puhelinkeskuksrakennus, linkkimasto ja autopaikkoja. Tontin pohjoispuolella sijaitsee Vartiokylän kirkko ja sen vihreä piha-alue leikkipaikkoineen. Kiviportintien eteläpuolella on pienkerrostaloja. Muualla lähiympäristössä on pientaloasutusta.

Tavoitteena on muuttaa puhelinkeskuksen laajentamiselle varattu tarpeeton alue asuinrakentamiseen ja edistää täydennysrakentamista. Alue on jaettu kahteen osaan niin, että puhelinkeskukselle muodostetaan nykyistä pienempi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET). Loppuosa alueesta muutetaan asuinpientalojen korttelialueeksi (AP) tonttitehokkuudella $e = 0,25$. Suurin sallittu kerrosluku on II.

Kaavan toteuttaminen tiivistää Vartiokylän pientaloaluetta. Kaavamuutos noudattaa ympäristön rakentamistehokkuutta. Rakentamisen takia tontilta kaadetaan puustoa, joka maisemassa on liittynyt viereisen kirkon pihaan. Uudisrakennuksen pääty tulee 8 metrin etäisyydelle naapuritontin 45264/11 rajasta ja vaikuttaa nykyisten asukkaiden näkymiin. Asemakaavan toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Tontin 45264/2 omistaja on 24.10.2011 hakenut asemakaavan muuttamista siten, että puhelinkeskuksen tontti jaetaan asunto- ja teleliikennettä palveleviin osiin. Teletekniikkaa varten ei tarvitse varautua tilalaajennuksiin, minkä vuoksi käyttämätön alue halutaan hyötykäyttöön. Tyhjällä tontilla on ollut ilkivaltaa ja järjestyshäiriöitä.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavaratkaisun eri vaihtoehdot

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja kaavaluonnoksessa suunniteltu tonttitehokkuus oli Elisa Oyj:n kaavamuutoshakemuksen mukainen $e = 0,30$ ja rakennusala oli neljän metrin päässä korttelin 45264 tontin 13 rajasta. Kaavamuutosehdotuksessa rakennusalan raja on siirretty kahdeksan metrin päähän naapuritontin rajasta ja tonttitehokkuus on laskettu $e = 0,25$:een. Suunnitelmaa on muutettu, koska neljän metrin päähän rakentaminen olisi haitannut kohtuuttomasti naapurin asuinolosuhteita varjostaen ulko-oleskelualuetta.

Viranomaisyhteistyö

Ennen lautakuntakäsittelyä pyydettiin lausunnot rakennusvirastolta, kiinteistövirastolta ja Helsingin Energialta, joilla ei ollut huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelamasta tai kaavaluonnoksesta.

Esitetyt mielipiteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse yksi mielipide, joka koski osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty asukastapaamisessa tontilla ja puhelimitse.

Mielipiteessä vastustettiin kaavamuutosta, koska se muuttaa naapuritontin asumisoloja merkittävästi peittäen ilta-auringon ja näkymän kirkolle. Naapuritontin todettiin olevan 2,5–3 metriä alempana Elisan tonttia. Neljän metrin päähän tontin rajasta rakennettava 7,5 metriä korkea rakennusta pidettiin kohtuuttomana. Tonttitehokkuutta $e = 0,30$ pidettiin liian suurena ottaen huomioon vanhan nykyisen rakennuksen ja uuden tontin muodon ja sijainnin. Linkkimaston todettiin olevan ulompänä kuin 2 metriä puhelinkeskuksen seinästä ja maisemalle haitta. Saapunut mielipidekirje on liitteenä.

Mielipide on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että rakennusalueen rajaa on siirretty kaavamuutosehdotuksessa kahdeksan metrin päähän tontin rajasta. Tonttitehokkuus on laskettu $e = 0,25$:een. Puhelinkeskuksen alueen rajaa on siirretty niin, että linkkimasto on kokonaan alueen sisällä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.5.–3.6.2015.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistövirasto, pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta, Helsingin ympäristökeskus, Helen Sähköverkko Oy, ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä.

Lausunnot

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Muissa lausunnoissa todettiin, ettei asemakaavan muutosehdotukseen ole huomautettavaa.

Kiinteistövirasto toteaa lausunnossaan, ettei yksityiselle maanomistajalle aiheudu kaavamuutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.6.2014 (685 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten mainitun päätöksen mukaisia neuvotteluja ei ole syytä käydä.

Lopuksi

31.08.2015

Kaj/2

Ehdotus koskee valtion ylläpitämään kiinteistörekisteriin kuulumatonta aluetta.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan yksimielisen esityksen mukainen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on täydentänyt kaavaselostusta lausuntovaihetta koskevilta osin. Esittelijä yhtyy päätösehdotuksessa esitettyyn.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12337 kartta, päivätty 31.3.2015
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12337 selostus, päivätty 31.3.2015, täydennetty 26.6.2015
- 3 Havainnekuva 31.3.2015
- 4 Tilastotiedot
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helen Sähköverkko Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut-
kuntayhtymä/Vesihuolto

Hakija

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,
asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,
asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus
Kaupunkisuunnitteluvirasto (Koski)

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 26.6.2015

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 4386_1

45. kaupunginosan (Vartiokylä, Vartioharju) korttelin 45364 tonttia 2 asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 31.3.2015 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Yksityinen tontin omistaja haluaa käyttämättömän osan hyötykäyttöön, koska teletekniikkaa varten ei tarvitse varautua tilalajennuksiin. Yleisten rakennusten korttelialue (YT) jaetaan kahteen osaan niin, että olemassa olevalle puhelinkeskukselle muodostetaan nykyistä pienempi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET). Loppuosa alueesta muutetaan asuinpienalojen korttelialueeksi (AP) tonttitehokkuudella $e = 0,25$. Puhelinkeskuksen alueen pinta-alaksi tulee 631 m^2 ja asuintontin pinta-alaksi tulee $1\,289 \text{ m}^2$. Uudeksi asuinrakennusoikeudeksi tulee 322 k-m^2 . Asuintontille saa rakentaa enintään kaksikerroksisen rakennuksen. Lisäksi tontille saa rakentaa autosuoja-, varasto- tms. tiloja sisältävän yksikerroksisen talousrakennuksen.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.5.–3.6.2015.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta, Helsingin ympäristökeskus, Helen Sähköverkko Oy, ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä.

Kiinteistölautakunnalla (23.6.2015), pelastuslautakunnalla (9.6.2015), yleisten töiden lautakunnalla (9.6.2015), ympäristökeskuksella (11.6.2015) ja Helen Sähköverkko Oy:llä (10.6.2015) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (2.6.2015) toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei lausunnoissa esitetty muutoksia asemakaavan muutosehdotukseen.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei asemakaavan muutosehdotukseen ole tehty muutoksia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lisätiedot

Timo Karhu, arkkitehti, puhelin: 310 37332
timo.karhu(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 23.6.2015

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Elisa Oyj omistaa kaavamuutosalueen.

Tontti 2 on merkitty kuulumaan asemakaavassa yleisten rakennusten korttelialueeseen (YT).

Asemakaavan muutos on tarkoitus tehdä niin, että tontin 631 m²:n suuruinen eteläosa, jolla puhelinkeskus sijaitsee, muutetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (ET). Tontin 1 289 m²:n suuruinen pohjoisosa on tarkoitus

31.08.2015

muuttaa asuinpientalojen korttelialueeksi (AP). Alueelle muodostettaisiin uusi tontti, jonka rakennusoikeus olisi 322 k-m².

Yksityiselle maanomistajalle ei aiheudu kaavamuutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.6.2014 (685 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten mainitun päätöksen mukaisia neuvotteluja ei ole syytä käydä.

Kiinteistövirastolla ei ole huomauttamista asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12337.

Lisätiedot

Tapio Laalo, tonttiasiamies, puhelin: 310 36442
tapio.laalo(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 09.06.2015 § 278

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Yleisten rakennusten korttelialue (YT) Vartiokylän Vartioharjussa osoitteessa Kiviportintie 3 jaetaan kahteen osaan niin, että olemassa olevalle puhelinkeskukselle muodostetaan nykyistä pienempi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET). Loppuosa alueesta muutetaan asuinpientalojen korttelialueeksi (AP).

Asemakaavan toteuttamisesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle.

Yleisten töiden lautakunnalla ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotukseen.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutoksen nro 12337 hyväksymistä.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kaj/2

Pelastuslautakunta 09.06.2015 § 85

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Vartioharju) korttelin 45264 tontin 2 asemakaavan muutosehdotukseen nro 12337. Suunnitellulla asemakaavan muutoksella ei ole vaikutusta pelastustoimintaan muutoksen vähäisyyden takia. Suunnitellut uudet rakennukset eivät myöskään poikkea alueella jo olevasta rakennuskannasta.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Pulmu Waitinen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 30227
pulmu.waitinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 19.05.2015 § 202

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 31.03.2015 § 97

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Ksv 4386_1 Kiviportintie 3, Vartiokylä, karttaruutu 678505

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle

---

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

- 31.3.2015 päivätyn 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Vartioharju) korttelin 45264 tontin 2 asemakaavan muutosehdotuksen nro 12337 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa jäljempänä olevan vastineen esitettyyn mielipiteeseen
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Timo Karhu, arkkitehti, puhelin: 310 37332
timo.karhu(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 13.10.2014

HEL 2011-006815 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusvirastolta kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1174-00/14 ja kaavaluonnoksesta, joka koskee Elisa Oyj:n Vartiokylän puhelinkeskustonttia osoitteessa Kiviportintie 3.

Tontti jaetaan kahteen osaan niin, että puhelinkeskukselle jää nykyistä pienempi tontti. Loppuosa tontista muutetaan asuinpientalotontiksi tonttitehokkuudella $e = 0,30$. Uutta asuinkerrosalaa tulee noin 400 m².

31.08.2015

Kaj/2

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tai kaavaluonnoksesta.

Kaavayhteistyön yhteyshenkilöt rakennusvirastossa ovat lisätietojen antajat.

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

31.08.2015

Kaj/3

§ 785

V 9.9.2015, Suutarilan korttelin 40158 tontin 1 asemakaavan muuttaminen (Päitsitien länsipää, nro 12312)

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 40. kaupunginosan (Suutarila, Tapulikaupunki) korttelin 40158 tontin 1 sekä puisto- ja katualueen asemakaavan muutoksen 25.11.2014 päivätyn piirustuksen nro 12312 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12312 kartta, päivätty 25.11.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12312 selostus, päivätty 25.11.2014, täydennetty 16.3.2015
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.11.2014 liitteineen, täydennetty 16.3.2015
- 4 Osa päätöshistoriaa, nettiversio
- 5 Havainnekuva
- 6 Tilastotiedot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kaj/3

	Liite 5
	Liite 6
Helen Sähköverkko Oy	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Helsingin seudun ympäristöpalvelut- kuntayhtymä/Vesihuolto	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Hakija	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa Päitsitie 17:ssä sijaitsevan asemakaavan mukaisen tontin 40158/1 jakamisen kahteen osaan ja tonttitehokkuuden nostamisen e = 0,20:stä e = 0,25:een. Tontilla sijaitseva 1900-luvun alussa rakennettu asuinrakennus suojellaan. Kaavamuutoksessa pääosa Päitsitien pään pohjoispuolella sijaitsevasta puistoalueesta muutetaan kahdeksi pientalotontiksi. Vankkuripolun jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katualue muuttuu puistiksi, johon on osoitettu ohjeellinen ulkoilutie. Uutta kerrosalaa syntyy kaavamuutoksella yhteensä 668 k-m².

Esittelijän perustelut

Asemakaavan muutos on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Kaavaratkaisun lähtökohdat, perustelut ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaiset vaikutusten arvioinnit ilmenevät yksityiskohtaisemmin liitteenä olevasta selostuksesta.

Alue sijaitsee Suutarilassa, Kehä III:n eteläpuolella, noin 600 metriä Puistolan asemalta luoteeseen.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa suunnittelualue on pientalovaltaista aluetta, ja se on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi.

Asemakaavan mukaan suunnittelualueella on erillisten enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialuetta sekä puisto- ja katualueita. Korttelialueen enimmäiskerrosluku on kaksi ja tonttitehokkuus $e = 0,20$. Tontin 40158/1 keskelle on osoitettu rakennusala ja länsiosaan istutettava korttelin osa. Vankkuripolku on yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattua katualuetta.

Asemakaavan muutosalue sijaitsee pientaloalueella, jonka rakennuskanta on rakennustavaltaan ja iältään vaihtelevia 1–2-kerroksisia pientaloja. Päitsitie 17:ssä sijaitseva 1900-luvun alussa rakennettu asuinrakennus on kaupunkikuvallisesti tärkeä katunäkymän päätte ja merkittävä alueen kulttuurihistorian kannalta.

Suunnittelualueella sijaitseva tontti on yksityisomistuksessa ja puisto sekä katualueet ovat kaupungin omistuksessa.

Asemakaavan muutoksen sisältö

Erillispientalojen korttelialueella (AO), Päitsitien päässä korttelissa 40158 sijaitsevien tonttien 12 ja 13 (entinen asemakaavan mukainen tontti 1) tonttitehokkuutta nostetaan $e = 0,20$:stä $e = 0,25$:een. Tontille 13 mahdollistetaan asuinpientalon rakentaminen. Tontilla 12 sijaitseva 1900-luvun alussa rakennettu asuinrakennus suojellaan ja käyttämättömälle rakennusoikeudelle osoitetaan rakennusala. Puistoalue (P) muutetaan pääosin erillispientalojen korttelialueeksi (AO), jonne osoitetaan kaksi tonttia, joille kummallekin mahdollistetaan rakennusalat kahta asuinpientaloa varten. Olemassa olevaa puistoa laajennetaan Arttolantien ja Päitsitien välille. Puistoon osoitetaan ohjeellinen ulkoilutie.

Asemakaavamuutoksen vaikutukset ja kustannukset

Kaavan toteuttaminen tehostaa alueen maankäyttöä. Liikenne ei lisäännä alueella merkittävästi. Puistojen virkistyskäyttömahdollisuudet eivät huonone oleellisesti, vaikka puistopinta-ala väheneekin.

Muutoksen toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia Päitsitien uudelleen järjestelyistä, Arttolantien ja Päitsitien välisen polun parantamisesta sekä kasvillisuuden raivaamisesta. Lisäksi vesihuollon

runkolinjaa on täydennettävä. Kustannusarvio toimenpiteille yhteensä noin 46 000 euroa.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Tontin 40158/12 (ennen tonttijakoa tontin 40158/1) omistaja on 31.5.2013 hakenut asemakaavan muuttamista.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Sitä sekä kaavan lähtökohtia ja tavoitteita esiteltiin kaavapäivystyksessä 18.3.2014.

Viranomaisyhteistyö ja esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä asianomaisten Helsingin kaupungin hallintokuntien ja liikelaitosten kanssa. Kannanotot on otettu valmistelussa huomioon.

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse 12 mielipidettä, joista 6 (yhden mielipiteen on allekirjoittanut 63 lähialueen asukasta) koski osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja 6 asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Saaduissa mielipiteissä vastustettiin erityisesti uuden rakentamisen tehokkuutta sekä kyseenalaistettiin sen sopivuutta vanhaan rakenteeseen. Myös puiston muuttamista rakennustonteiksi vastustettiin ja haluttiin puiston säilyvän luonnontilaisena.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on pitänyt perusteltuna ja kestävän kehityksen mukaisena rakentaa uusia asuntoja sinne, missä on olemassa oleva katuverkko ja kunnallistekniikka. Suunnittelualueeseen kuuluva Päitsien korttelipuisto on pieni lähivirkistysmetsä, jolla on vähän ulkoilukäyttöä eikä näin ollen juurikaan merkitystä yleisessä virkistyskäytössä.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin. Vuorovaikutusraportin liitteenä on muistio keskustelutilaisuudesta.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 12.12.2014 - 19.1.2014.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta,

ympäristökeskus, Helen Sähköverkko Oy ja
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY).

Ehdotuksesta on pyydetty lausunto myös kiinteistövirastolta, jonka taholta on ilmoitettu ettei asiasta ole lausuttavaa. Asiaa on valmisteltu yhdessä kiinteistötoimen kanssa.

Lausunnot

Pelastuslautakunnalla, ympäristökeskuksella ja Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemäri on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä. Tonttien 40158/13 ja 15 tulee liittyä yksityisillä johdoilla Päitsitien yleisiin vesihuoltolinjoihin.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että rakennusvirastolle tulee asemakaavan muutoksesta vähäisiä kustannuksia Päitsitien päädyn katualueen pienistä muutoksista sekä Luokkipolun ja puistoalueen polkuyhteyden vahvistamisesta. Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta 12312 edellä esitetyin huomautuksin.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa. Lausuntojen käsittelyyn ei liittynyt äänestyksiä.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei lausunnoissa esitetty muutoksia asemakaavan muutosehdotukseen. Kaavaselostukseen on tehty joitakin teknisluonteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

Lopuksi

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan yksimielisen esityksen mukainen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt kaavaselostukseen edellä mainittuja teknisluonteisia tarkistuksia.

Asemakaavan muutokseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12312 kartta, päivätty 25.11.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12312 selostus, päivätty 25.11.2014, täydennetty 16.3.2015
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.11.2014 liitteineen, täydennetty 16.3.2015
- 4 Osa päätöshistoriaa, nettiversio
- 5 Havainnekuva
- 6 Tilastotiedot

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helen Sähköverkko Oy

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä/Vesihuolto

Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,

31.08.2015

Kaj/3

asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus
Kaupunkisuunnitteluvirasto (Koski)

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 16.3.2015

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Ksv 0742_42

40. kaupunginosan (Suutarila, Tapulikaupunki) korttelin 40158 tontin 1 sekä puisto- ja katualueen asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 25.11.2014 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Päitsitie 17:ssä sijaitsevan asemakaavan mukaisen tontin 40158/1 jakamisen kahteen osaan ja tonttitehokkuuden nostamisen e = 0,20:stä e = 0,25:een. Tontilla sijaitseva 1900-luvun alussa rakennettu asuinrakennus suojellaan. Kaavamuutoksessa pääosa Päitsitien pään pohjoispuolella sijaitsevasta puistoalueesta muutetaan kahdeksi pientalotontiksi. Vankkuripolun jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katualue muuttuu puistiksi, johon on osoitettu ohjeellinen ulkoilutie.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 12.12.2014–19.1.2015.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistöviraston tonttiosasto, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, ympäristökeskus, Helen Sähköverkko Oy ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY).

Kiinteistöviraston tonttiosastolla (10.12.2015), pelastuslautakunnalla (20.01.2015), ympäristökeskuksella (18.2.2015) ja Helen Sähköverkko Oy:llä (20.01.2015) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) (10.2.2015) toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemäri on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä. Tonttien 40158/13 ja 15 tulee liittyä yksityisillä johdoilla Päitsitien yleisiin vesihuoltolinjoihin.

Yleisten töiden lautakunta (10.2.2015) toteaa, että rakennusvirastolle tulee asemakaavan muutoksesta vähäisiä kustannuksia Päitsitien päädyn katualueen pienistä muutoksista sekä Luokkipolun ja puistoalueen polkuyhteyden vahvistamisesta. Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta 12312 edellä esitetyin huomautuksin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että kaavamutoksesta rakennusvirastolle aiheutuvat kustannukset on esitetty selostuksessa.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei lausunnoissa esitetty muutoksia asemakaavan muutosehdotukseen. Kaavaselostukseen on tehty joitakin teknisluonteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei asemakaavan muutosehdotukseen ole tehty muutoksia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lisätiedot

Ann Charlotte Roberts, arkkitehti, puhelin: 310 37033
anncharlotte.roberts(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.02.2015 § 65

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutosehdotus koskee Suutarilan (40.ko) korttelin 40158 tonttia 1 sekä katu- ja puistoalueita. Asemakaavan muutos mahdollistaa voimassa olevan asemakaavan osoittaman tonttitehokkuuden $e=0,2$ nostamisen tehokkuuteen $e=0,25$. Tontilla sijaitseva asuinrakennus suojellaan. Lisäksi tonttien viereinen puistoalue muutetaan erillispientalojen tonteiksi. Vankkuripolun jalankululle ja pyöräilylle varattu katualue muutetaan puistoksi, jonne osoitetaan ulkoilutie. Päitsitien pään katualuetta laajennetaan, jotta tonteille saadaan tonttiliittymä.

Voimassa olevan asemakaavan Päitsitien korttelipuisto on pieni lähivirkistysmetsä, jonka käyttö on ollut vähäistä. Vankkuripolkua ei ole rakennettu, ja yhteys on nykyään polkumainen. Asemakaavan muutosalueen tuntuman kaduista Päitsitie, Luokkipolku ja Jalaspolku ovat nekin rakentamattomia katuja, eli niin sanottuja sorakatuja.

Rakennusvirastolle tulee asemakaavan muutoksesta vähäisiä kustannuksia Päitsitien päädyn katualueen pienistä muutoksista sekä Luokkipolun ja puistoalueen polkuyhteyden vahvistamisesta.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12312 edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Virpi Vertainen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38518
virpi.vertainen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 27.01.2015 § 34

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 20.01.2015 § 13

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Suutarilan Päitsitien länsipään asemakaavan muutoksesta (nro 12312):

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksesta. Asemakaavan muutoksella ei ole vaikutusta pelastuslaitoksen toimintaan.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.11.2014 § 375

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Ksv 0742_42, Päitsitie 17, karttaruutu J8

Eesitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 25.11.2014 päivätyn 40. kaupunginosan (Suutarila, Tapulikaupunki) korttelin 40158 tontin 1 sekä puisto- ja katualueen asemakaavan muutosehdotuksen nro 12312 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin

31.08.2015

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Ann Charlotte Roberts, arkkitehti, puhelin: 310 37033

anncharlotte.roberts(a)hel.fi

Jaakko Heinonen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37118

jaakko.heinonen(a)hel.fi

Anu Lämsä, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37348

anu.lamsa(a)hel.fi

Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37094

jarkko.nyman(a)hel.fi

Riitta Salastie, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37218

riitta.salastie(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 19.6.2014

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseota antamaan lausuntonsa Suutarilan Päitsitien länsipäätä koskevan alueen asemakaavan muutosluonnoksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kaupunginmuseo on keväällä 2014 antanut lausuntonsa Päitsitien länsipäätä koskevan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo totesi tuolloin, että asemakaavan muutoksen tavoitteeksi asetettu tonttitehokkuuden nostaminen on maltillista ja siten mahdollista. Jotta voitaisiin varmistaa, että nykyisin melko metsittyneen puistoalueen tilalle rakentuvat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

asuintontit muotoutuvat yleisilmeeltään vehreäksi, tarvitaan kyseiseen suuntaan ohjaavia, sopivia kaavamääräyksiä. Tätä tavoitetta tukevia määräyksiä kaavaluonnoksessa ovat ainakin istutusmääräys tontin rakentamattomaksi jääville, kulkuteiksi, leikkipaikoiksi tai pysäköinnille tarkoitetuille osille. Myös täysin yhteen kerrokseen rakentamisen kieltävä määräys tukee pyrkimystä muokata tonteista vehreitä. Määräys tonttien väylien sorapintaisuudesta on myös määräys, jolla uusien tonttien ilmettä saadaan sovitettua lähiympäristön kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen.

Erityisen tärkeänä kaupunginmuseo piti osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyä suojelutavoitetta suunnittelualueella sijaitsevalle 1900-luvun alkupuolen asuinrakennukselle. Nyt esillä olevassa kaavaluonnoksessa kyseiselle Päitsitien päätteenä sijaitsevalle asuinrakennukselle esitetään suojelumerkintää sr-2 määräyksellä: ”Kulttuurihistoriallisesti arvokas suojeltava rakennus, jolla on erityistä paikallishistoriallista ja kaupunkikuvallista merkitystä. Rakennusta ei saa purkaa, eikä siihen saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka alentavat rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tai muuttavat julkisivujen tai vesikaton ominaispiirteitä. Korjaus- ja muutostöiden yhteydessä on rakennusta pyrittävä korjaamaan sen ominaispiirteitä ja alkuperäisten rakennusosien ja –materiaalien säilymistä edistävällä tavalla.” Kaupunginmuseo pitää esitettyä määräystä hyvänä ja riittävänä turvaamaan tämän yhden Päitsitien alueen arvokkaimman asuinrakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen.

Kaupunginmuseo toteaa, että Päitsitien länsipään asemakaavan muutosluonnos on laadittu ottaen huomioon yleiskaavan määräys, jossa Arttolantien ja Päitsitien pientaloalue on osoitettu kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota kehitetään siten, että sen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Kaavamuutosalue on kuitenkin vain pieni osa tätä kulttuurihistoriallisesti merkittävää kokonaisuutta. Tämän yleiskaavassakin arvetetun pientalokokonaisuuden säilymisen kannalta on erityisen tärkeää, että jatkossa myös nyt esillä olevan suunnittelualueen lähiympäristön kortteleihin laaditaan alueen alkuperäistä rakennuskantaa ja alueen kulttuurihistoriallisia arvoja kokonaisuutena käsittelevä ja niiden säilymistä tukeva asemakaava.

31.3.2014 Lausunto annettu

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 19.6.2014

HEL 2013-008274 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa Suutarilan (40.ko) korttelin 40158 tonttien 1 ja 2, Päitsitie 17 ja 19 sekä tonttien viereisestä rakentamattomasta puistoalueesta 1.7.2014 mennessä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa voimassa olevan asemakaavan osoittaman tonttitehokkuuden $e = 0,2$ nostaminen tehokkuuteen $e = 0,25$. Lisäksi tonttien viereinen puistoalue on tarkoitus muuttaa tonteiksi, joille on mahdollista rakentaa erillispientaloja. Päitsitien pään katualue laajenee siten, että tonttiliittymä muodostettaville tonteille voidaan mahdollistaa. Vankkuripolun ja Luokkipolun kevyen liikenteen yhteys säilytetään.

Suunnittelualueeseen kuuluu Päitsitien korttelipuisto, joka on pieni lähivirkistysmetsä. Alueella on vähän ulkoilukäyttöä ja rakennusviraston kehittämisvaihtoehtona on ollut sen muuttaminen rakennustontiksi.

Vankkuripolun ja Luokkipolun reittiyhteys on hyvä säilyttää palvelemaan lähikortteleiden asukkaita. Vankkuripolkua ei ole rakennettu, joten yhteys on polkumainen. Luokkipolku ei johda eteläpäässä luontevasti pohjois-etelä-suuntaiselle jalankulun tai pyöräilyn reitin jatkeelle. Alueen kehitettävät pohjois-etelä-suuntaiset jalankulun ja pyöräilyn valaistut pääreitit kulkevat Jalaskujan kautta ja junaradan vieressä. Kaavamerkinnästä tulisi ilmetä, että Vankkuripolun yhteys tulee jatkossakin toimimaan polkumaisena jalankulunreittinä.

Rakennusvirastolle tulee asemakaavan muutoksesta kustannuksia Päitsitien päätteen uudelleen järjestelyistä sekä Vankkuripolun vahvistamisesta ja kasvillisuuden raivaamisesta. Rakennusvirastolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutosluonnoksesta.

28.3.2014 Lausunto annettu

Lisätiedot

Eeva Rapola, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39542
eeva.rapola(a)hel.fi

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

31.08.2015

Kj/4

§ 786

Kaupunginhallituksen edustajan valinta sosiaali- ja terveyslautakuntaan sekä varaedustajan valinta nuorisolautakuntaan

HEL 2014-012537 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

- todeta Emma Karin luottamustoimen kaupunginhallituksen jäsenenä sekä kaupunginhallituksen edustajana lauta- ja johtokunnissa päättyneen
- valita Otso Kivekkään edustajakseen sosiaali- ja terveyslautakuntaan sekä
- Sanna Vesikansan varaedustajakseen nuorisolautakuntaan kaupunginhallituksen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- todeta Emma Karin luottamustoimen kaupunginhallituksen jäsenenä sekä kaupunginhallituksen edustajana lauta- ja johtokunnissa päättyneen
- valita _____ uudeksi edustajakseen sosiaali- ja terveyslautakuntaan sekä varaedustajakseen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/4

nuorisolautakuntaan kaupunginhallituksen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi 19.1.2015 (§ 67) Emma Karin edustajakseen sosiaali- ja terveyslautakuntaan ja varaedustajaksi nuorisolautakuntaan toimikaudekseen.

Kaupunginvaltuusto myönsi 26.8.2015 (§ 182) Emma Karille vapautuksen kaupunginhallituksen jäsenen ja toisen varapuheenjohtaja sekä kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen luottamustoimista.

Hallintosäännön (11.12.2013) § 7 mukaan kaupunginhallitus määrää toimikautensa alussa edustajakseen ja varaedustajakseen jäsenensä tai varajäsenensä lautakuntiin ja kaupunginhallituksen alaisiin johtokuntiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Nuorisolautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 19.01.2015 § 67

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/5

§ 787

Lausunto pormestarin ja alueellisten toimielinten suoria vaaleja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

HEL 2015-005013 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon pormestarin ja alueellisten toimielinten suoria vaaleja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaukset sähköisen lausuntopalvelun kysymyksiin.

Tulisiko pormestarin suora vaali mahdollistaa lainsäädännössä?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Lainsäädäntövalmistelussa tulisi pidättäytyä erillisistä vaalijärjestelmään liittyvistä yksittäisistä muutoksista, ennen kuin on selvillä valtakunnallisesta sote-ratkaisusta ja mahdollisista muista hallinnonuudistuksista seuraavat muutostarpeet vaalijärjestelmään.

Helsingin kaupunginvaltuusto on strategiaohjelmassaan valtuustokaudelle 2013–2016 päättänyt, että kaupungin johtamisjärjestelmä uudistetaan seuraavalle valtuustokaudelle. Johtamisjärjestelmän uudistamisen valmistelu on parhaillaan käynnissä. Valmistelun yhteydessä pormestarimallin käyttöönottoa Helsingissä arvioidaan. Asiasta ei ole toistaiseksi esityksiä tai päätöksiä. Asiasta Helsingin valtuustoryhmille tehdyssä kyselyssä painottui näkemys, että mikäli pormestarimalliin siirrytään, niin valtuusto valitsee pormestarin. Tämä käytäntö soveltuu luontevasti suomalaiseen edustuksellisen demokratian perinteeseen.

Tulisiko alueellisten toimielinten valitseminen suorilla vaaleilla mahdollistaa lainsäädännössä?

Vastaus: Kyllä.

Lainsäädännön tulisi mahdollistaa kunnille joustavasti erilaisia malleja toteuttaa paikallisdemokratiaa.

Näettekö mahdollisena, että kuntanne ottaisi tulevaisuudessa käyttöön pormestarinvaalin?

Vastaus: En ota kantaa.

31.08.2015

Kj/5

Kommentteja: Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmään uudistukseen liittyvässä kaupungin valtuustoryhmille tehdyssä kyselyssä painottui näkemys, että mikäli käyttöön otetaan pormestarimalli, niin valtuusto valitsee pormestarin.

Näettekö mahdollisena, että kuntanne ottaisi tulevaisuudessa käyttöön kunnanosavaaleja?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Kommentit edellä.

Miten ehdokasasettelu pitäisi toteuttaa kunnanosavaaleissa? Pitäisikö ehdokkaita kunnanosavaalissa voida asettaa kuntavaalien tapaan sekä valitsijayhdistysten että puolueiden vai vain valitsijayhdistysten?

Vastaus: Ehdokkaita voisivat asettaa kuntavaalien tapaan sekä valitsijayhdistykset että puolueet.

Kommentteja: Ei.

Millaisia tehtäviä kunnat voisivat mielestänne delegoida vaaleilla valituille alueellisille toimielimille?

Vastaus: Kuntien toimintaympäristön muutosvoimat ja maan hallitusohjelman linjaukset ovat viemässä suuntaan, jossa kuntien tehtäviä pyritään karsimaan. Toimivallan hajauttaminen ei saa muodostaa päällekkäisiä tehtäviä.

Jos kukaan pormestariehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä ensimmäisellä kierroksella, mikä olisi mielestänne tarkoituksenmukainen pormestarin valintatapa?

Vastaus: Kunnassa toimitetaan kahden viikon kuluttua toinen vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Kommentteja: Ei.

Tulisiko vaaleilla valitun pormestarin peräkkäisiä toimikausia rajoittaa?

Vastaus: Ei.

Jos kyllä, kuinka moneen toimikauteen? Kommentteja: Ei.

Ovatko ehdotetut vaaleilla valitun pormestarin asema ja tehtävät mielestänne tarkoituksenmukaisia?

Vastaus: En ota kantaa.

31.08.2015

Kj/5

Kommentteja: Suoralla vaalilla valitun pormestarin asema ja tehtävät olisivat esityksen mukaan lähtökohtaisesti vastaavat kuin voimassa olevan kuntalain mahdollistamalla valtuuston valitsemalla pormestarilla.

Muuta lausuttavaa esityksestä:

Vastaus: Teknisesti useamman periaatteeltaan erilaisen vaalin järjestäminen samanaikaisesti voi aiheuttaa sekaannusta äänestäjien keskuudessa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Kappaleet 7, 8 ja 9 muutetaan kuulumaan seuraavasti:

(7) Tulisiko alueellisten toimielinten valitseminen suorilla vaaleilla mahdollistaa lainsäädännössä?

(8) Vastaus: Kyllä.

(9) Lainsäädännön tulisi mahdollistaa kunnille joustavasti erilaisia malleja toteuttaa paikallisdemokratiaa.

Kappale 10 poistetaan.

Kannattaja: Silvia Modig

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleideet 7, 8 ja 9 muutetaan kuulumaan seuraavasti:

(7) Tulisiko alueellisten toimielinten valitseminen suorilla vaaleilla mahdollistaa lainsäädännössä? (8) Vastaus: Kyllä. (9) Lainsäädännön tulisi mahdollistaa kunnille joustavasti erilaisia malleja toteuttaa paikallisdemokratiaa. Kappale 10 poistetaan.

Jaa-äännet: 6

Arja Karhuvaara, Jarmo Nieminen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 9

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

31.08.2015

Kj/5

Äänin 6 - 9 kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 VMn ja OMn lausuntopyyntö 21.4.2015
- 2 Suorat vaalit työryhmän ehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon pormestarin ja alueellisten toimielinten suoria vaaleja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaukset sähköisen lausuntopalvelun kysymyksiin.

Tulisiko pormestarin suora vaali mahdollistaa lainsäädännössä?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Lainsäädäntövalmistelussa tulisi pidättäytyä erillisistä vaalijärjestelmään liittyvistä yksittäisistä muutoksista, ennen kuin on selvillä valtakunnallisesta sote-ratkaisusta ja mahdollisista muista hallinnonuudistuksista seuraavat muutostarpeet vaalijärjestelmään.

Helsingin kaupunginvaltuusto on strategiaohjelmassaan valtuustokaudelle 2013–2016 päättänyt, että kaupungin johtamisjärjestelmä uudistetaan seuraavalle valtuustokaudelle. Johtamisjärjestelmän uudistamisen valmistelu on parhaillaan käynnissä. Valmistelun yhteydessä pormestaramallin käyttöönottoa

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/5

Helsingissä arvioidaan. Asiasta ei ole toistaiseksi esityksiä tai päätöksiä. Asiasta Helsingin valtuustoryhmille tehdyssä kyselyssä painottui näkemys, että mikäli pormestarimalliin siirrytään, niin valtuusto valitsee pormestarin. Tämä käytäntö soveltuu luontevasti suomalaiseen edustuksellisen demokratian perinteeseen.

Tulisiko alueellisten toimielinten valitseminen suorilla vaaleilla mahdollistaa lainsäädännössä?

Vastaus: Ei.

Lainsäädäntövalmistelussa tulisi pidättäytyä erillisistä vaalijärjestelmään liittyvistä yksittäisistä muutoksista, ennen kuin on selvillä valtakunnallisesta sote-ratkaisusta ja mahdollisista muista hallinnonuudistuksista seuraavat muutostarpeet vaalijärjestelmään.

Kuntien toimintaympäristön muutosvoimat ja maan hallitusohjelman linjaukset ovat viemässä suuntaan, jossa kuntien tehtäviä pyritään karsimaan. Tässä tilanteessa ei ole perusteltua hajauttaa demokraattista päätöksentekoa.

Näettekö mahdollisena, että kuntanne ottaisi tulevaisuudessa käyttöön pormestarinvaalin?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmään uudistukseen liittyvässä kaupungin valtuustoryhmille tehdyssä kyselyssä painottui näkemys, että mikäli käyttöön otetaan pormestarimalli, niin valtuusto valitsee pormestarin.

Näettekö mahdollisena, että kuntanne ottaisi tulevaisuudessa käyttöön kunnanosavaaleja?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Kommentit edellä.

Miten ehdokasasettelu pitäisi toteuttaa kunnanosavaaleissa? Pitäisikö ehdokkaita kunnanosavaalissa voida asettaa kuntavaalien tapaan sekä valitsijayhdistysten että puolueiden vai vain valitsijayhdistysten?

Vastaus: Ehdokkaita voisivat asettaa kuntavaalien tapaan sekä valitsijayhdistykset että puolueet.

Kommentteja: Ei.

Millaisia tehtäviä kunnat voisivat mielestänne delegoida vaaleilla valituille alueellisille toimielimille?

31.08.2015

Kj/5

Vastaus: Kuntien toimintaympäristön muutosvoimat ja maan hallitusohjelman linjaukset ovat viemässä suuntaan, jossa kuntien tehtäviä pyritään karsimaan. Toimivallan hajauttaminen ei saa muodostaa päällekkäisiä tehtäviä.

Jos kukaan pormestariehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä ensimmäisellä kierroksella, mikä olisi mielestänne tarkoituksenmukainen pormestarin valintatapa?

Vastaus: Kunnassa toimitetaan kahden viikon kuluttua toinen vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Kommentteja: Ei.

Tulisiko vaaleilla valitun pormestarin peräkkäisiä toimikausia rajoittaa?

Vastaus: Ei.

Jos kyllä, kuinka moneen toimikauteen? Kommentteja: Ei.

Ovatko ehdotetut vaaleilla valitun pormestarin asema ja tehtävät mielestänne tarkoituksenmukaisia?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Suoralla vaalilla valitun pormestarin asema ja tehtävät olisivat esityksen mukaan lähtökohtaisesti vastaavat kuin voimassa olevan kuntalain mahdollistamalla valtuuston valitsemalla pormestarilla.

Muuta lausuttavaa esityksestä:

Vastaus: Teknisesti useamman periaatteeltaan erilaisen vaalin järjestäminen samanaikaisesti voi aiheuttaa sekaannusta äänestäjien keskuudessa.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö ovat 21.4.2015 pyytäneet lausuntoa pormestarin ja alueellisten toimielinten suoria vaaleja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Lausuntopyyntö on saapunut oikeusministeriön sähköisen lausuntopalvelun kautta. Lausuntopyyntö on esityslistan liitteenä. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 31.8.2015 www.lausuntopalvelu.fi kautta tai sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Uusi kuntalaki (410/2015) on tullut toukokuun alusta 2015. Kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelun yhteydessä tammikuussa 2014 Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä linjasi käynnistettäväksi kuntalaista erillisen valmistelun, joka mahdollistaisi sekä suoran

pormestarivaalin järjestämisen että alueellisen toimielimen valinnan vaalein. Molemmat näistä edellyttävät kuntalain ohella myös vaalilain muuttamista.

Nyt kyseessä oleva hallituksen esitysluonnos on valmisteltu valtiovarainministeriön huhtikuussa 2014 asettamassa valmistelutyöryhmässä, jossa oli valtiovarainministeriön lisäksi oikeusministeriön ja Suomen Kuntaliiton edustajia. Valmistelun tukena on toiminut kuntalain kokonaisuudistuksen parlamentaarinen seurantaryhmä.

Esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Työryhmän tehtävänä oli valmistella lainsäädäntömuutokset, jotka mahdollistaisivat kunnan pormestarin ja alueellisen toimielimen valitsemisen suorilla vaaleilla. Ehdotukset tarvittavista kuntalain ja vaalilain muutoksista tuli valmistella hallituksen esityksen muotoon. Tarkoituksena on, että lakimuutokset voisivat tulla voimaan vuonna 2016 siten, että pormestarinvaali ja kunnanosavaalit olisivat kuntien käytettävissä vuoden 2017 kuntavaalien yhteydessä.

Työryhmän ehdotuksen mukaan valtuusto voisi päättää, että pormestari ja/tai alueellisten toimielinten jäsenet valitaan kunnassa suorilla vaaleilla. Pormestarinvaali ja kunnanosavaalit toimitettaisiin kuntavaalien yhteydessä.

Pormestarinvaalilla valitun pormestarin asema, tehtävät ja toimikausi olisivat lähtökohtaisesti samat kuin valtuuston valitsemalla pormestarilla. Valtuustolla olisi oikeus erottaa pormestarinvaalilla valittu pormestari määräenemmistöpäätöksellä, jos hän ei nauttisi valtuuston luottamusta. Lisäksi säädettäisiin pormestarin vaalitavasta.

Valtuusto päättäisi vaaleilla valittujen alueellisten toimielinten tehtävistä, määrästä, aluerajauksesta sekä jäsenten lukumäärästä. Kunnanosavaaleilla valitut alueelliset toimielimet olisivat muiden alueellisten toimielinten tapaan asemaltaan lautakuntia tai johtokuntia. Lisäksi ehdotetaan säännöksiä äänioikeudesta, vaalikelpoisuudesta, vaalipiireistä, ehdokasasettelusta sekä ennakkoäänestyksestä pormestarinvaaleissa ja kunnanosavaaleissa sekä muita vaalien toimittamiseksi tarvittavia säännöksiä.

Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistaminen

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto valmistelee strategiaohjelman mukaista kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamista. Johtamisen jaosto päätti 29.4.2015 lähettää valtuustoryhmille kyselyn johtamisjärjestelmän uudistamisesta. Kyselyyn sisältyivät kysymykset

31.08.2015

Kj/5

pormestarin ja alueellisten toimielinten suorien vaalien sopivuudesta Helsinkiin. Pääosaa ryhmien vastauksista käsiteltiin johtamisen jaoston kokouksessa 15.6.2015. Kyselyn vastauksia on hyödynnetty lausunnon valmistelussa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 VMn ja OMn lausuntopyyntö 21.4.2015
- 2 Suorat vaalit työryhmän ehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.08.2015 § 762

HEL 2015-005013 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

24.08.2015 Pöydälle

Esittelijä muutti esitystään siten, että kappale 24 muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Kommentteja: Ei.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/5

Kaupunginhallitus päätti panna esittelijän muuttaman esityksen pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 17.08.2015 § 23

HEL 2015-005013 T 03 00 00

Esitys

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus päättäisi seuraavaa:

Kaupunginhallitus antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon pormestarin ja alueellisten toimielinten suoria vaaleja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaukset sähköisen lausuntopalvelun kysymyksiin.

Tulisiko pormestarin suora vaali mahdollistaa lainsäädännössä?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Lainsäädäntövalmistelussa tulisi pidättäytyä erillisistä vaalijärjestelmään liittyvistä yksittäisistä muutoksista, ennen kuin on selvillä valtakunnallisesta sote-ratkaisusta ja mahdollisista muista hallinnonuudistuksista seuraavat muutostarpeet vaalijärjestelmään.

Helsingin kaupunginvaltuusto on strategiaohjelmassaan valtuustokaudelle 2013–2016 päättänyt, että kaupungin johtamisjärjestelmä uudistetaan seuraavalle valtuustokaudelle. Johtamisjärjestelmän uudistamisen valmistelu on parhaillaan käynnissä. Valmistelun yhteydessä pormestari mallin käyttöönottoa Helsingissä arvioidaan. Asiasta ei ole toistaiseksi esityksiä tai päätöksiä. Asiasta Helsingin valtuustoryhmille tehdyssä kyselyssä painottui näkemys, että mikäli pormestariin siirrytään, niin valtuusto valitsee pormestarin. Tämä käytäntö soveltuu luontevasti suomalaiseen edustuksellisen demokratian perinteeseen.

Tulisiko alueellisten toimielinten valitseminen suorilla vaaleilla mahdollistaa lainsäädännössä?

Vastaus: Ei.

Lainsäädäntövalmistelussa tulisi pidättäytyä erillisistä vaalijärjestelmään liittyvistä yksittäisistä muutoksista, ennen kuin on selvillä valtakunnallisesta sote-ratkaisusta ja mahdollisista muista hallinnonuudistuksista seuraavat muutostarpeet vaalijärjestelmään.

Kuntien toimintaympäristön muutosvoimat ja maan hallitusohjelman linjaukset ovat viemässä suuntaan, jossa kuntien tehtäviä pyritään karsimaan. Tässä tilanteessa ei ole perusteltua hajauttaa demokraattista päätöksentekoa.

Näettekö mahdollisena, että kuntanne ottaisi tulevaisuudessa käyttöön pormestarinvaalin?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmään uudistukseen liittyvässä kaupungin valtuustoryhmille tehdyssä kyselyssä painottui näkemys, että mikäli käyttöön otetaan pormestarihallitus, niin valtuusto valitsee pormestarin.

Näettekö mahdollisena, että kuntanne ottaisi tulevaisuudessa käyttöön kunnanosaaleja?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Kommentit edellä.

Miten ehdokasasettelu pitäisi toteuttaa kunnanosaaleissa? Pitäisikö ehdokkaita kunnanosaalissa voida asettaa kuntavaalien tapaan sekä valitsijayhdistysten että puolueiden vai vain valitsijayhdistysten?

Vastaus: Ehdokkaita voisivat asettaa kuntavaalien tapaan sekä valitsijayhdistykset että puolueet.

Kommentteja: Ei.

Millaisia tehtäviä kunnat voisivat mielestänne delegoida vaaleilla valituille alueellisille toimielimille?

Vastaus: Kuntien toimintaympäristön muutosvoimat ja maan hallitusohjelman linjaukset ovat viemässä suuntaan, jossa kuntien tehtäviä pyritään karsimaan. Toimivallan hajauttaminen ei saa muodostaa päällekkäisiä tehtäviä.

Jos kukaan pormestariehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä ensimmäisellä kierroksella, mikä olisi mielestänne tarkoituksenmukainen pormestarin valintatapa?

31.08.2015

Vastaus: Kunnassa toimitetaan kahden viikon kuluttua toinen vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Kommentteja: En ota kantaa.

Tulisiko vaaleilla valitun pormestarin peräkkäisiä toimikausia rajoittaa?

Vastaus: Ei.

Jos kyllä, kuinka moneen toimikauteen? Kommentteja: Ei.

Ovatko ehdotetut vaaleilla valitun pormestarin asema ja tehtävät mielestänne tarkoituksenmukaisia?

Vastaus: En ota kantaa.

Kommentteja: Suoralla vaalilla valitun pormestarin asema ja tehtävät olisivat esityksen mukaan lähtökohtaisesti vastaavat kuin voimassa olevan kuntalain mahdollistamalla valtuuston valitsemalla pormestarilla.

Muuta lausuttavaa esityksestä:

Vastaus: Teknisesti useamman periaatteeltaan erilaisen vaalin järjestäminen samanaikaisesti voi aiheuttaa sekaannusta äänestäjien keskuudessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

31.08.2015

Kj/6

§ 788

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

24.8.2015

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kj/6

---

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Kj/7

§ 789

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Ryj/1

§ 790

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Sähköverkko Oy:n hakemuksesta merikaapeliin sijoittamiseksi Lauttasaarensalmeen

HEL 2015-008082 T 11 01 01

ESAVI/4662/2015

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Sähköverkko Oy:n hakemuksesta merikaapeliin sijoittamiseksi Lauttasaarensalmeen seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 4.8.2015 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon merikaapeliin asentamisesta Lauttasaarensalmeen.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa hakemusta ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö Kaupunginhallitukselta
- 2 Helen Sähköverkko Oyn lupahakemusasiakirjat merikaapeliin sijoittamisesta Lauttasaarensalmeen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Etelä-Suomen
aluehallintovirasto,
ympäristölupavastuualue

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helen Sähköverkko Oy:n hakemuksesta merikaapeliin sijoittamiseksi Lauttasaarenselkään Helsingin kaupungin ja Helsingin kaupungin ympäristölupaviranomaisen lausuntoa 26.8.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle on annettu lisäaikaa 22.9.2015 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helen Sähköverkko Oy:n suunnittelee neljän uuden vesistövoimakaapelin (ns. merikaapelin) asentamista Lauttasaarensalmeen välille Salmisaari-Lauttasaari, ns. vanhan Lauttasaaren sillan pohjoispuolelle. Hankkeen tarkoituksena on korvata vuosina 1961-1971 asennetut neljä merikaapelia, jotka ovat tulleet käyttöikänsä päähän. Kaapelit sijoitetaan rinnakkain merenpohjaan ja rannassa kaapelit asennetaan suuntaporaamalla. Rantavedessä kaapelit asennetaan niin, että kaapelin ja meren pinnan välinen etäisyys on meren pinnan vaihtelu huomioon ottaen vähintään 2,5 metriä. Kaapelit on tarkoitus asentaa vuoden 2015 aikana, ei kuitenkaan meren ollessa jäässä.

Kaapelit on tarkoitus sijoittaa merialueelle Lauttasaarensalmeen. Salmen leveys kaapeliin asentamiskohdassa on 375 m. Salmi on keskikohdaltaan noin 10,5 m syvä. Hakijan tiedon mukaan kaapeliin asennuspaikan vaikutusalueella ei ole sellaisia kalojen kutualueita tai vesilintujen pesimäalueita, jotka olisi syytä ottaa suunnittelussa huomioon. Asennuspaikkaa lähin Natura 2000-alue on linnuntietä noin 4,8 km luoteeseen asennuspaikasta sijaitseva Laajalahden lintuvesi ja lähin luonnonsuojelualue noin 1,5 km pohjoiseen sijaitseva Seurasaaren luotojen luonnonsuojelualue. Kalastus on Lauttasaarensalmessa muutoin sallittu, mutta pinta- ja välivesikalastus on seisovilla pyydyksillä kielletty 1.6.-31.8. välisenä aikana.

Kaapeliin rantautumispaikat ovat asemakaavoitettua aluetta. Lauttasaaren puolella rantautumispaikka sijoittuu kevyenliikenteenväylän ja sen länsipuolella olevan kiinteistön rajan väliselle viheralueelle. Salmisaaren puolella rantautumispaikka sijoittuu kevyenliikenteenväylälle. Lauttasaarensalmen vesialueella ei ole hankkeen kohdalla asemakaavaa. Kaapeliin sijoituspaikan

läheisyydessä ei ole uimarantoja. Lähin uimaranta on kohteesta noin 1,2 km koilliseen sijaitseva Hietaniemen uimaranta.

Hankkeella ei arvioida olevan pysyviä haitallisia vaikutuksia veden laatuun, kalastukseen, vesialueen tai rantautumisalueiden virkistyskäyttöön ja muuhun vesistön käyttöön. Asentamisen aikana veneiden kulkua saatetaan joutua lyhytaikaisesti rajoittamaan tai ohjaamaan. Kaapelin asennus saattaa aiheuttaa lyhytaikaista veden samentumista. Kaapelin asennuksesta tai käytöstä ei aiheudu korvattavaa haittaa.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 4.8.2015 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle lausunnon Helen Sähköverkko Oy:n hakemuksesta merikaapeliin asentamisesta Lauttasaarensalmeen. Ympäristölautakunta on yksimielisessä päätöksessään todennut, että luvan lupamääräyksissä tulee ottaa huomioon, että kaapeliin asentamistöistä ei tule merialueella tehdä silakan kutuaikana touko-kesäkuussa. Lauttasaaren silta lähiympäristöineen ovat tärkeitä virkistyskalastuskohteita erityisesti silakan kutuaikoina. Lauttasaarensalmen pohjoispuolisilla vesialueilla kalastetaan jonkin verran myös seisovilla pyydyksillä. Töiden aiheuttama samennus voi liata pyydyksiä ja vaikuttaa haitallisesti kalastukseen lähialueille. Kaapeliin asennustyössä tulee huomioida alueen kalastustoiminta ja pyrkiä minimoimaan sille aiheutuneet haitat.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa vesilain mukaisen luvan myöntämistä hankkeelle. Helsingin Satama Oy ja kiinteistövirasto puoltavat hakemusta eikä niillä ole huomautettavaa asiasta.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että ympäristölautakunnan lausunnossaan esittämiin asioihin on syytä kiinnittää huomiota.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 ESAVIN lausuntopyyntö Kaupunginhallitukselta

31.08.2015

Ryj/1

2 Helen Sähköverkko Oyn lupahakemusasiakirjat merikaapeli-
sijoittamisesta Lauttasaarensalmeen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Etelä-Suomen
aluehallintovirasto,
ympäristölupavastuualue

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 10.8.2015

HEL 2015-008082 T 11 01 01

Suunnitelma

Lupahakemus koskee neljää uutta vesistövoimakaapelia, jotka on tarkoitus asentaa Lauttasaarensalmeen välille Salmisaari-Lauttasaari. Suunniteltu kaapeli-
asentamispaikka sijoittuu ns. vanhan Lauttasaaren sillan pohjoispuolelle. Lauttasaarensalmen leveys kaapeleiden asentamiskohdassa on noin 375 m ja salmi on keskikohdaltaan noin 10,5 m syvä. Kaapelit asennetaan rinnakkain meren pohjaan, rannassa kaapelit asennetaan suuntaporaamalla. Kaapeleiden sijoituspaikka on merialuetta.

Hankkeen tarkoituksena on korvata vuosina 1961, 1962 ja 1971 asennetut merikaapelit (yhteensä neljä), jotka ovat tulleet käyttöikänsä päähän.

Hakija arvioi, että hankkeella ei ole pysyviä vaikutuksia veden laatuun, kalastuksen, vesialueen tai rantautumisalueiden virkistyskäyttöön ja muuhun vesistön käyttöön.

Työn laajuus on esitetty tarkemmin lupahakemussuunnitelmassa (Vahanan Environment Oy, 26.5.2015).

Lausunto lupahakemusta varten

Kaapeli-
suunnitelmassa rantautumispaikassa Lauttasaaren päässä on voimassa vuonna 1951 vahvistettu asemakaava nro 3072, jonka

mukaan alue on osoitettu puisto- ja vesialueeksi. Rantautumispaikan länsipuoleinen kortteli on asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK). Salmisaaren puoleisessa rantautumispaikassa on voimassa vuonna 2005 vahvistettu asemakaava nro 11140, jonka mukaan alue on osoitettu katualueeksi (Salmisaarenranta). Rantautumispaikan itäpuoleinen kortteli on toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY). Lauttasaarensalmen vesialueella ei ole hankkeen kohdalla asemakaavaa.

Kaapelilinjaus risteää osittain metrotunnelin suojavyöhykkeen (ma-LM/k) kanssa Länsimetron maanalaisia tiloja koskevassa asemakaavassa 11800 vuodelta 2009. Metrotunnelin louhintasyvyys on Lauttasaarensalmessa -54,5 (NN). Tunneli on toteutettu kalliotunnelina, jonka louhinnat ovat valmistuneet.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa vesilain mukaisen luvan myöntämistä edellä kuvatulle hankkeelle.

Lausuntopyyntö

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa 7.8.2015 mennessä Helen Sähköverkon Etelä-Suomen aluehallintovirastolla jättämästä vesilain mukaisesta lupahakemuksesta.

Lisätiedot

Jarkko Nyman, insinööri, puhelin: 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 04.08.2015 § 266

HEL 2015-008082 T 11 01 01

ESAVI/4662/2015

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle lausunnon merikaapelien asentamisesta Lauttasaarensalmeen.

Lauttasaaren sillan pohjoispuoliset vesialueet ovat tärkeitä silakan kutualueita. Kaapelien asennustöiden aiheuttama veden samentuminen voi vaikuttaa haitallisesti silakan kutuun. Luvan lupamääräyksissä tulee ottaa huomioon, että kaapelien asentamistöitä ei tule merialueella tehdä silakan kutuaikana touko-kesäkuussa.

31.08.2015

Ryj/1

Lauttasaaren silta lähiympäristöineen ovat tärkeitä virkistyskalastuskohteita erityisesti silakan kutuaikoina. Lauttasaarensalmen pohjoispuolisilla vesialueilla kalastetaan jonkin verran myös seisovilla pyydyksillä. Töiden aiheuttama samennus voi liata pyydyksiä ja vaikuttaa haitallisesti kalastukseen lähialueilla. Kaapelien asennustyössä tulee huomioida alueen kalastustoiminta ja pyrkiä minimoimaan sille aiheutuneet haitat.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Ville Hahkala, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
ville.hahkala(a)hel.fi

31.08.2015

Ryj/2

§ 791

Käytöstä poistuneen ajoneuvo- ja pelastuskaluston lahjoitukset sopimuspalokunnille

HEL 2015-006297 T 02 07 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti neljän pelastusajoneuvon lahjoittamisesta sopimuspalokunnille seuraavasti:

1. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-243 (huoltonumero A13), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Lauttasaaren VPK:lle
2. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-248 (huoltonumero A38), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Pitäjänmäen VPK:lle
3. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-244 (huoltonumero A39), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Pakinkylän VPK:lle
4. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-245 (huoltonumero A34), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Haagan VPK:lle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Pelastuslaitos
Pelastuslautakunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Pelastuslaitoksen ajoneuvojen uudishankintojen yhteydessä käytäntönä on ollut antaa poistettava auto vaihdossa tai poistaa autot kaupungin yleisessä huutokaupassa, mikäli kyseessä on ollut ns. korvaava hankinta. Tästä käytännöstä poiketen on joitakin autoja luovutettu kaupungin sopimuspalokuntien käyttöön. Tällä menettelyllä on voitu turvata sopimuspalokunnilta edellytetty valmius. Näiden hälytyslaitteilla varustettujen ajoneuvojen käyttö sopimuspalokuntien valmiudessa on katsottu olevan tarkoituksenmukaisempaa kuin luovuttaa autot vaihdossa tai huutokaupassa.

Nyt poistettavien pelastusautojen tilalle on hankittu vuonna 2014 - 2015 korvaushankintana vastaavia autoja. Lahjoitettavia pelastusautoja koskeva esitys on tehty sopimuspalokuntien vuoden 2015 pelastusautohakemusten ja selvitysten perusteella.

Lahjoitettavien autojen käypä arvo on yhteensä noin 24 000 euroa. Helsingin kaupungin irtaimen omaisuuden lahjoitusohjeiden mukaan kaupunginhallitus päättää irtaimen omaisuuden vastikkeettomasta tai alle käypää arvoa tapahtuvasta luovuttamisesta mikäli kerrallaan luovutettavan omaisuuden arvo on yli 20 000 euroa (Kaupunginjohtajan päätös 4411 § /11.12.2001, Käyttöä vaille olevan irtaimiston käsittely).

Lahjoitettavien pelastusautojen lisäksi pelastuslaitos on valmistelemassa hallintasopimusta Tammisalon VPK:n kanssa yhdestä pelastusautosta (pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-247, huoltonumero A32). Tämä pelastusauto tullaan myöhemmin sijoittamaan palomuseoon.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa pelastuslautakunnan yksimieliseen päätökseen ja pitää lautakunnan esitystä perusteltuna ja tarpeellisena sopimuspalokuntien valmiuden turvaamiseksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Ryj/2

Pelastuslaitos
Pelastuslautakunta

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätöshistoria

Pelastuslautakunta 09.06.2015 § 90

HEL 2015-006297 T 02 07 02

Päätös

Pelastuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle neljän pelastusajoneuvon lahjoittamista sopimuspalokunnille seuraavasti:

1. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-243 (huoltonumero A13), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Lauttasaaren VPK:lle

2. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-248 (huoltonumero A38), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Pitäjänmäen VPK:lle

3. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-244 (huoltonumero A39), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Pakinkylän VPK:lle

4. Pelastusauto Sisu E 11 K-K / 405, vuosimalli 1999, rekisterinumero RYA-245 (huoltonumero A34), auton käypä arvo on n. 6000 euroa, lahjoitetaan Haagan VPK:lle

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. (Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §)

Käsittely

09.06.2015 Ehdotuksen mukaan

Pelastuslautakunta päätti todeta, ettei jäsen Jörgen Jensen esteellisenä osallistunut asian käsittelyyn.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Kari Virtanen, tekninen päällikkö, puhelin: 310 31400
kari.virtanen(a)hel.fi

Mårten Hellbom, hankintapäällikkö, puhelin: 310 31470
marten.hellbom(a)hel.fi

31.08.2015

Ryj/3

§ 792

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä 22.6.2015, Oy Gardenia-Helsinki Ab:ta koskevan omistajapoliittisen linjauksen muuttaminen

HEL 2013-016069 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esityslistalla ilmenevin perustein hyväksyä Operaatio Gardenia –kansanliikkeen nimissä toimivan yksityishenkilön sekä Viikki-Seura ry:n oikaisuvaatimuksen siltä osin kuin kyse on oikaisuvaatimuksen 1 kohdassa mainittujen asiakirjojen puuttumisesta sekä näin ollen kumota 22.6.2015 § 674 tekemänsä päätöksen Oy Gardenia-Helsinki Ab:n omistajapoliittisen linjauksen muuttamisesta.

Kaupunginhallitus päätti esityslistalla ilmenevin perustein muilta osin hylätä Operaatio Gardenia –kansanliikkeen nimissä toimivan yksityishenkilön sekä Viikki-Seura ry:n oikaisuvaatimuksen, koska oikaisuvaatimuksen tekijät eivät ole esittäneet näiltä osin sellaisia oikeudellisia ja tarkoituksenmukaisuussyitä, joiden johdosta Khn tekemää päätöstä olisi muutettava.

Samalla kaupunginhallitus päätti muuttaa Oy Gardenia-Helsinki Ab:ta koskevaksi omistajapoliittiseksi linjaukseksi 6 = Purkaminen.

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus liitteineen
- 2 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k., JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 3 Tilakeskuksen selvitys 12.5.2014, julkinen osa
- 4 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k., JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 5 Selvitys toiminnan uudelleen konseptoinnista 11.11.2014, julkinen osa
- 6 Kaupunkisuunnitteluviraston kannanotto
- 7 Viikki-Seuran kirje
- 8 Viikki-Seuran saate adressiin
- 9 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k., JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 10 Tilakeskuksen tilannekatsaus Gardenian jatkotoimista 19.5.2015,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

31.08.2015

Ryj/3

julkinen osa

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijät

Oy Gardenia-Helsinki Ab

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Liite 1

Liite 3

Liite 5

Liite 7

Liite 8

Liite 10

Esitysteksti
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Liite 1

Liite 3

Liite 5

Liite 7

Liite 8

Liite 10

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

A. Oikaisuvaatimuksen käsittely

Asian tausta

Kaupunginhallitus päätti 22.6.2015 § 674 muuttaa Oy Gardenia-Helsinki Ab:n omistajapoliittiseksi linjaukseksi 6 = Purkaminen.

Operaatio Gardenia –kansanliike sekä Viikki-Seura ry ovat tehneet päätöksestä 8.7.2015 päivätyn oikaisuvaatimuksen, joka on liitteenä 1.

Kuntalain 89 §:n mukaan kunnanhallituksen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Kuntalain 93 §:n mukaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asiaa koskeva pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä kaupunginkansliassa 30.6.2015 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana päivänä pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä. Oikaisuvaatimus on siten tehty määräajassa ja oikealle taholle.

Oikaisuvaatimuksen arviointi

Kuntalain mukaan oikaisuvaatimuksen voi tehdä laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteilla. Oikaisuvaatimuksessa esitetään päätöksen laillisuuteen kohdistuva väite riittävien asiakirjojen puuttumisesta kaupunginhallituksen päätöksenteosta sekä muiden kuin asianosaisten vaikuttamismahdollisuuksien varaamatta jättämisestä. Lisäksi on esitetty päätöksen tarkoituksenmukaisuutta koskeva väite asian yksipuolisesta valmistelusta.

Oikaisuvaatimusasian valmistelu kaupunginhallitukselle on tehty yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa.

Päätöksen laillisuusarvioinnin osalta voidaan todeta seuraavaa:

Oikaisuvaatimuksessa viitataan siihen, että kaikki aineisto ei ole ollut kaupunginhallituksen saatavilla kun päätöstä tehtiin. Esittelijän arvion mukaan kaupunginhallituksen esityslistalla selostettu riitti päätöksenteon pohjaksi, eikä konsernijaoston 8.6.2015 esityslistan liitteitä otettu kaupunginhallituksen esityslistan liitteiksi. Kaupunginhallitus teki päätöksen ilman tähän kohdistettuja kannanottoja, joten kaupunginhallituksen voidaan arvioida pitäneen selvitystä riittävänä. Kaupunginhallituksen päätös oli päätösehdotuksen mukainen.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyn perusteella selvityksen riittävyys on kysymyksenä tulkinnanvarainen. Asian arviointiin vaikuttaa myös se seikka, että kaupunginhallituksen olisi, oikaisuvaatimusasiaa nyt käsiteltäessä, oikaisuvaatimuksen arvioimiseksi joka tapauksessa tutustuttava niihin asiakirjoihin, joihin oikaisuvaatimuksessa viitataan.

Tässä tilanteessa on perusteltua ratkaista tulkinnanvarainen kysymys siten, että oikaisuvaatimus hyväksytään tältä osin ja kaupunginhallitus kumoaa aiemman päätöksensä. Samalla kaupunginhallitus tekee asiassa uuden päätöksen siten, että mukana ovat aiemmin puuttuneet asiakirjat. Näin varmistetaan, että kaikki aineisto, joka on voinut vaikuttaa päätökseen, on ollut kaupunginhallituksen saatavilla. Asian

uusi valmistelu ei ole tarpeen, koska itse päätösesityksen sisältö ei muutu.

Oikaisuvaatimusta on perusteltu myös sillä, että päätös on valmisteltu vastoin hallintolain periaatteita, mikä on estänyt avoimen kansalaiskeskustelun asiasta ja johtanut siihen, että päätös perustuu osittain harhaanjohtaviin tietoihin Oy Gardenia-Helsinki Ab:n toiminnasta.

Oikaisuvaatimuksessa viitataan hallintolain vaikuttamismahdollisuuksien varaamista koskevaan säännökseen. Hallintolain 41 §:n mukaan ”jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.”

Vaikuttamismahdollisuuksien varaamista määrittelevän säännöksen tarkoituksena on taata muillekin kuin varsinaisille asianosaisille, eli osallisille, oikeus tiedon saamiseen ja erilaisten mielipiteiden esittämiseen jo ennen asian ratkaisua. Näin määritelty vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen toteuttaa osaltaan myös perustuslain 14 §:n 3 momentissa ja 20 §:n 2 momentissa turvattua yksilön oikeutta vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Säännöksen tarkoittamia huomattavia vaikutuksia on usein muun muassa maan käyttöä, ympäristölupia, liikenneväylän rakentamista tai terveydensuojelua koskevilla ratkaisuilla. Myös esimerkiksi työllisyys- tai aluepoliittisilla ratkaisuilla tai alueellisilla määräyksillä voi olla vastaavanlaisia laajoja vaikutuksia. Niiden valmistelusta on siksi ilmoitettava julkisesti.

Oy Gardenia-Helsinki Ab:ta koskevan omistajapoliittisen linjauksen muuttamista koskevaa päätöstä ei voida pitää sellaisena hallintolain 41 §:ssä tarkoitettuna päätöksenä, jonka ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin. Oikaisuvaatimus tulee tältä osin hylätä.

Päätöksen tarkoituksenmukaisuutta koskevien väitteiden osalta voidaan todeta, että esityslistalla on esitetty omistajapoliittisen linjauksen muodostamisen kannalta oleelliset asiat, joita ovat nimenomaan yhtiön taloudellinen tilanne ja toiminnan kehittämiseen liittyvät asiat. Esittelijä viittaa asiasta kaupunginhallituksen esityslistalla 22.6.2015 ja kaupunginhallituksen 31.8.2015 esityslistalla jäljempänä

mainittuun sekä toteaa, ettei oikaisuvaatimuksessa ole esitetty perusteita, joiden johdosta päätöstä olisi syytä muuttaa.

B. Uusi päätös omistajapoliittisen linjauksen muuttamisesta

Kaupunginhallituksen päätös 22.6.2015 § 674 ja oikaisuvaatimus

Kaupunginhallitus päätti 22.6.2015 § 674 muuttaa Oy Gardenia-Helsinki Ab:ta koskevaksi omistajapoliittiseksi linjaukseksi 6 = Purkaminen.

Operaatio Gardenia –kansanliikkeen nimissä toimiva yksityishenkilö sekä Viikki-Seura ry ovat tehneet kaupunginhallituksen päätöksestä 22.6.2015 § 674 oikaisuvaatimuksen, joka on päivätty 8.7.2015. Kaupunginhallitukselle esitetään, että oikaisuvaatimuksen johdosta kaupunginhallituksen päätös 22.6.2015 § 674 kumotaan.

Edellä sanotun johdosta omistajapoliittisen linjauksen muuttamista koskeva asia on nyt kaupunginhallituksen 31.8.2015 esityslistalla uudelleen. Jäljempänä oleva esittelijän esitys on asiallisesti ja perusteluiltaan muutoin sama kuin aikaisemmin, mutta esityslistan liitteeksi on otettu kaupunginhallituksen konsernijaoston 8.6.2015 § 100 liitteet, joita ei ollut kaupunginhallituksen aikaisemman päätöksen ja sitä koskevan esityslistan liitteinä.

Taustaa

Gardenia on valmistunut vuonna 2001. Kiinteistöllä, jonka kokonaispinta-ala on 17 775 m², on kolme rakennusta: lasirakenteiden talvipuutarha-/viher- ja ympäristötietokeskus ja luontokoulutila Gardenia (1698 m²) sekä kaksi liikerakennusta (872 m² ja 980 m²).

Oy Gardenia-Helsinki Ab on Helsingin kaupungin (90 %) ja Helsingin yliopiston (10 %) omistama yhtiö, joka tuottaa viher- ja ympäristöalan palveluja yhteistyössä mm. Helsingin kaupungin eri virastojen kanssa. Palvelutarjontaan kuuluvat mm. luontokoulu, opastetut puutarhakierrokset ja luontoretket, kurssit sekä puutarhaneuvonta. Lisäksi Oy Gardenia-Helsinki Ab:n tiloja vuokrataan kokous- ja juhlaikäyttöön. Yhtiö toimii vuokratiloissa, jotka omistaa Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab.

Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab on perustettu hallitsemaan Helsinki-Gardenian tonttia (tontti 36197/1) ja omistamaan sille rakennettuja rakennuksia. Kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 91,3 % ja Helsingin Yliopisto 8,7 %. Liiketilat on vuokrattu ulkopuolisille. Kaupungin omistamien liiketilojen vuokrauksesta huolehtii kiinteistöviraston tilakeskus.

Oy Gardenia-Helsinki Ab:n tilanteesta

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.4.1997 Helsinki-Gardenian perustamissuunnitelman ja 20.10.1999 suunnitelman tarkistuksen. Esityslistalla 20.10.1999 todettiin mm., että 'yhtiön toiminta rahoitetaan sisäänpääsymaksuista, vuokrista ja palveluiden myynnistä saatavilla tuloilla, ja että pääsymaksujen ja erilaisten palvelumaksujen osuuden on talvipuutarhan ja viher- ja ympäristötietokeskuksen osalta arvioitu olevan 30-50 %.' Edelleen todettiin, että 'alkuvuosina yhtiön tulo-rahoitus ei riitä kattamaan sen menoja, vaan tarvitaan omistajien tukea ja tuen tarve vähenee toiminnan vakiintuessa.'

Oy Gardenia-Helsinki Ab:n tulot muodostuvat tilojen vuokraustoimintaan ym. perustuvista tuloista sekä kaupungin eri virastojen tilauksista yhtiöltä, aikaisemmin myös kaupungin avustuksesta. Näistä merkittävin on ollut kaupungin avustus.

Yhtiön suurimmat kuluerät ovat henkilöstökustannukset noin 0,46 milj. euroa ja vuokrat noin 0,57 milj. euroa (sopimuksen mukainen vuokra ilman alennusta). Henkilöstöä on 9 työntekijää.

Pääasialliset yhteistyökumppanit kaupungin sisällä ovat opetusvirasto (luontokoulutoiminta), rakennusvirasto ja ympäristökeskus. Virastojen tilausten määrä on vuosien mittaan laskenut huomattavasti vuoden 2002 tasolta noin 0,27 milj. eurosta noin 0,10 milj. euroon. Erityisesti luontokoulun osuus, joka on merkittävin, on laskenut selvästi. Vuonna 2015 opetusvirastolla ei ole enää ollut rahoitusta varattuna palveluostoihin.

Kaupungin avustukset (vuokranalennukset) yhtiölle ovat tähän mennessä (19.3.2001 – 30.6.2014) olleet yhteensä noin 1,9 milj. euroa. Kaupungin avustuksen vuosittainen määrä (noin 600 000 euroa) on pysynyt samalla tasolla lähes koko yhtiön toiminnan ajan. Kaupungin yhtiölle myöntämän avustusmäärän kasvattaminen ei ole valtioneuvosto- ja kilpailuneutraliteettisääntelyn sekä kaupungin omien avustusten myöntämistä koskevien yleisohjeiden perusteella mahdollista. Oy Gardenia-Helsinki Ab toimii osittain kilpailuilla markkinoilla ja kuuluu siltä osin valtioneuvostoisäntelyn piiriin. Kaupunki ei voi antaa yhtiölle avustusten muodossa sellaista tukea, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua.

Yhtiölle on asetettu Helsingin kaupungin talousarviossa sitova tavoite: Yhtiö toteuttaa vuonna 2014 laadittua talouden tervehdyttämishjelmaa. Tervehdyttämishjelmasta huolimatta yhtiön taloudellinen tilanne on huono. Luontokoulun rahoituksen pientymisen jälkeen yhtiö ei ole löytänyt korvaavaa liikevaihtoa.

Oy Gardenia-Helsinki Ab:n tulos vuonna 2015 tulee ennusteen mukaan olemaan 246 254 euroa negatiivinen. Vuoden 2014 vastaava tulos oli 202 857 euroa negatiivinen ja vuoden 2013 vastaava tulos 145 101 euroa negatiivinen. Yhtiön kannattavuus kaikilla kannattavuuden tunnusmittareilla laskettuna laskee merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Nykyisellä tappiotasolla yhtiön toiminta voi jatkua korkeintaan vuoden 2015 loppuun.

Yhtiön toiminnan tulevaisuus

Konsernijaoston on käsitellyt Oy Gardenia-Helsinki Ab:n taloudellista tilannetta useita kertoja vuoden 2014 aikana. Erilaisia vaihtoehtoja Gardenian toiminnalle (toimintaa jatketaan nykyisellään, toiminta konseptoidaan uudelleen, toiminta lakkautetaan) on tarkasteltu konsernijaostossa ja jaostolle toimitetuissa selvityksissä.

Kaupungin taloudellinen tilanne ei käytännössä mahdollista opetusviraston luontokoulutoiminnan tilausten nostamista alkuvuosien tasolle eikä myöskään muiden hallintokuntien tilausten lisäämistä. Kaupungin avustusmäärän kasvattaminen ei enää ole mahdollista.

Kiinteistön päärakennus Gardenia on erikoistarkoitukseen rakennettu rakennus. Myös sen käyttömahdollisuuksia on arvioitu selvityksissä. Tilan hyödyntämismahdollisuudet kaupungin omassa palvelutilaverkossa on todettu heikoiksi. Gardenia-rakennukselle ei ole löydetty toiminnallisesti sopivia kustannustehokkaita käyttömahdollisuuksia kaupungin oman toiminnan piiristä.

Gardenian toiminnan saaminen nykyisenkaltaisella konseptilla kannattavaksi ulkopuolisenkaan omistajan toimin on epävarmaa, samoin ulkopuolisten omistajatahojen kiinnostus tällaista erikoistilaa kohtaan. Ulkopuoliselle vuokraus ei kohteen luonne ja nykyinen taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole realistinen vaihtoehto.

Käytännössä ainoa ratkaisu tilanteeseen on yhtiön toiminnan hallittu alasajo ja uusien käyttömahdollisuuksien etsiminen kiinteistölle realisoimalla kiinteistö tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Konsernijaoston päätös 8.6.2015

Konsernijaosto päätti 8.6.2015 esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallituksen 26.4.2011 § 431 hyväksymää omistajapoliittista linjausta Oy Gardenia-Helsinki Ab:n osalta muutetaan seuraavasti: Nykyinen linjaus: 1=Pidetään nykyisellään, uusi linjaus: 6=Purkaminen.

Lisäksi konsernijaosto päätti

31.08.2015

- kehottaa Oy Gardenia-Helsinki Ab:n hallitusta yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa ryhtymään toimenpiteisiin yhtiön toiminnan lopettamiseksi ja yhtiön purkamiseksi vuoden 2016 alusta lukien
- kehottaa Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab:n hallitusta yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa ryhtymään Oy Gardenia-Helsinki Ab:n toiminnan lopettamisen ja kiinteistön mahdollisten tulevien käyttömuutosten edellyttämiin tarvittaviin toimenpiteisiin
- että näiden päätösten täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaupunginhallitus tekee edellä mainitun omistajapoliittisen linjauksen muuttamista koskevan päätöksen.

Lisäksi konsernijaosto päätti kehottaa

- kaupunkisuunnitteluvirastoa, kiinteistöviraston tilakeskuksen selvityksessä 19.5.2015 ja kaupunkisuunnitteluviraston kannanotossa 26.5.2015 esitetyn pohjalta, yhteistyössä kiinteistöviraston ja muiden tarvittavien tahojen kanssa tekemään nopealla aikataululla selvityksen tontin 36197/1 kaavoituksellisista kehittämisedellytyksistä siinä tilanteessa, että Oy Gardenia-Helsinki Ab:n toiminta tontilla loppuu vuoden 2016 alusta lukien
- kiinteistövirastoa ja kaupunkisuunnitteluvirastoa yhteistyössä Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab:n kanssa jatkamaan kiinteistön realisointitoimia kiinteistöviraston tilakeskuksen selvityksessä 19.5.2015 ja kaupunkisuunnitteluviraston kannanotossa 26.5.2015 esitetyn pohjalta
- kaupunkisuunnitteluvirastoa ja kiinteistövirastoa tekemään asiassa mahdollisesti tarvittavat esitykset 31.12.2016 mennessä.

Jos kaupunginhallitus päättää muuttaa Oy Gardenia-Helsinki Ab:ta koskevan omistajapoliittisen linjauksen, konsernijaoston em. päätös tarkoittaa yhtiön toiminnan alasajoa ja uusien käyttömahdollisuuksien etsimistä kiinteistölle realisoimalla kiinteistö tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Konsernijaoston päätöksessä mainitussa kiinteistöviraston tilakeskuksen selvityksessä 19.5.2015 on tarkasteltu kiinteistön realisoimismahdollisuuksia Oy Gardenia-Helsinki Ab:n toiminnan loppuessa kiinteistöllä, ja kaupunkisuunnitteluviraston kannanotossa 26.5.2015 viraston käsitystä etenemispolusta asiassa kaavoituksen näkökulmasta.

Konsernijaoston käsittely ilmenee päätöshistoriasta.

31.08.2015

Ryj/3

Konsernijaoston päätöksen liitteenä olevat selvitykset ovat liitteinä 2–10.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä katsoo, että Oy Gardenia-Helsinki Ab:n toimintaa ei ole perusteltua eikä yhtiön talous huomioon ottaen mahdollista jatkaa enää kuluvan vuoden jälkeen.

Kaupungin omistajapoliittisten linjausten mukaan Oy Gardenia-Helsinki Ab:n kehittämisvisio on toiminnan kehittäminen nykyiseltä pohjalta. Yhtiön toiminnan alasarjo konsernijaoston päätöksen mukaisesti edellyttää, että kaupunginhallituksen päätöstä omistajapoliittisista linjauksista muutetaan.

Päätös omistajapoliittisen linjauksen muuttamisesta on syytä tehdä nopeasti. Osakeyhtiölain mukainen selvitysmenettely, jolla yhtiön purkaminen käynnistetään, on verrattain pitkäkestoinen prosessi, joten tarvittavat toimenpiteet on käynnistettävä viipymättä. Mikäli kaupunginhallitus päättää muuttaa omistajapoliittista linjausta, on Oy Gardenia-Helsinki Ab:n yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhtiön toiminnan lopettamiseksi ja yhtiön purkamiseksi. Myös yhtiön käytännön toiminnan lopettaminen vuoden 2015 lopussa edellyttää, että konsernijaoston 8.6.2015 antamia kehotuksia voidaan pikaisesti ryhtyä toteuttamaan.

Myös Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab:n osalta on selvitettävä vaikutukset yhtiön toimintaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus liitteineen
- 2 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k., JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 3 Tilakeskuksen selvitys 12.5.2014, julkinen osa
- 4 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k., JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 5 Selvitys toiminnan uudelleen konseptoinnista 11.11.2014, julkinen osa
- 6 Kaupunkisuunnitteluviraston kannanotto
- 7 Viikki-Seuran kirje
- 8 Viikki-Seuran saate adressiin
- 9 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k., JulKL 24 § 1 mom 20 k.)
- 10 Tilakeskuksen tilannekatsaus Gardenian jatkotoimista 19.5.2015,

31.08.2015

Ryj/3

julkinen osa

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijät

Oy Gardenia-Helsinki Ab

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Liite 1

Liite 3

Liite 5

Liite 7

Liite 8

Liite 10

Esitysteksti
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Liite 1

Liite 3

Liite 5

Liite 7

Liite 8

Liite 10

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.06.2015 § 674

HEL 2013-016069 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti muuttaa Oy Gardenia-Helsinki Ab:ta koskevaksi omistajapoliittiseksi linjaukseksi 6 = Purkaminen.

Käsittely

22.06.2015 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Jussi Pajunen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Palautusehdotus:

Marcus Rantala: Palautetaan uuteen valmisteluun, joka pohjautuu poistokauden pidentämiseen sekä sponsoroiden hankintaan.

Marcus Rantalan vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi. Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

15.06.2015 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 08.06.2015 § 100

HEL 2013-016069 T 00 01 05

Päätös

Konsernijaosto päätti merkitä tiedoksi Oy Gardenia-Helsinki Ab:n tilannekatsauksen.

Samalla konsernijaosto päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallituksen 26.4.2011 § 431 hyväksymää omistajapoliittista linjausta Oy Gardenia-Helsinki Ab:n osalta muutetaan seuraavasti: Nykyinen linjaus: 1=Pidetään nykyisellään, uusi linjaus: 6=Purkaminen.

Lisäksi konsernijaosto päätti

- kehottaa Oy Gardenia-Helsinki Ab:n hallitusta yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa ryhtymään toimenpiteisiin yhtiön toiminnan lopettamiseksi ja yhtiön purkamiseksi vuoden 2016 alusta lukien
- kehottaa Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab:n hallitusta yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen kanssa ryhtymään Oy Gardenia-Helsinki Ab:n toiminnan lopettamisen ja kiinteistön mahdollisten tulevien käyttömuutosten edellyttämiin tarvittaviin toimenpiteisiin
- että näiden päätösten täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaupunginhallitus tekee edellä mainitun omistajapoliittisen linjauksen muuttamista koskevan päätöksen.

Vielä konsernijaosto päätti kehottaa

31.08.2015

- kaupunkisuunnitteluvirastoa, kiinteistöviraston tilakeskuksen selvityksessä 19.5.2015 ja kaupunkisuunnitteluviraston kannanotossa 26.5.2015 esitetyn pohjalta, yhteistyössä kiinteistöviraston ja muiden tarvittavien tahojen kanssa tekemään nopealla aikataululla selvityksen tontin 36197/1 kaavoituksellisista kehittämisedellytyksistä siinä tilanteessa, että Oy Gardenia-Helsinki Ab:n toiminta tontilla loppuu vuoden 2016 alusta lukien

- kiinteistövirastoa ja kaupunkisuunnitteluvirastoa yhteistyössä Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab:n kanssa jatkamaan kiinteistön realisointitoimia kiinteistöviraston tilakeskuksen selvityksessä 19.5.2015 ja kaupunkisuunnitteluviraston kannanotossa 26.5.2015 esitetyn pohjalta

- kaupunkisuunnitteluvirastoa ja kiinteistövirastoa tekemään asiassa mahdollisesti tarvittavat esitykset 31.12.2016 mennessä.

Käsittely

08.06.2015 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Jussi Pajunen

08.12.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

24.11.2014 Pöydälle

09.06.2014 Ehdotuksen mukaan

10.03.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

24.02.2014 Pöydälle

10.02.2014 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Ympäristökeskus 28.5.2014

HEL 2013-016069 T 00 01 05

Gardenian rakentamisen taustalla oli alun perin 1990-luvulla kaksi hanketta. Edesmenneen kaupunginpuutarhuri Pekka Jyrängön ideana oli rakentaa Viikkiin itäisiä kaupunginosia palvelemaan Töölönlahden talvipuutarhaa täydentävä talvipuutarha. Toisaalta ympäristökeskus suunnitteli Vanhankaupunginkoskelle kestävää elämäntapaa edistävä ympäristövalistuskeskusta ja luontokoulua. Suunnittelun edetessä rakennusvirasto ja ympäristökeskus päättivät yhdistää nämä hankkeet selvien synergiaetujen takia ja myös siksi, että paikka soveltuisi myös viherneuvonnalle, johon oli tarvetta.

Perustamissuunnitelmassa rakennusvirasto ja ympäristökeskus sitoutuivat tilaamaan Gardenialta viher- ja ympäristöneuvontapalveluita ja opetusvirasto puolestaan sitoutui tilaamaan luontokoulupalvelua. Edellä mainittujen virastojen toiveet huomioitiin Gardenian tiloja ja toimintaa suunniteltaessa ja virastojen palvelutilaukset muodostivat keskeisen perustan myös Gardenian taloudelle. Kun vielä korkeiden rakentamiskustannusten takia korkeisiin vuokriin saatiin huojennusta luotiin pohja Gardenian toiminnalle vuosiksi eteenpäin. Taloudelliset vaikeudet alkoivat erityisesti opetusviraston alkaessa vähentää tilauksiaan ja vuokrien kohotessa. On selvää, että pelkästään luontokoulun ja ympäristöneuvonnan kannalta olisi taloudellisesti järkevää siirtää toiminnot Viikkiin halvempiin tiloihin. Sellaisenaan ne eivät ole sidoksissa välttämättä talvipuutarhaan.

Ympäristökeskus yhtyy tilakeskuksen näkemykseen, että ulkopuolisen ostajan löytäminen on hyvin epätodennäköistä ja vuokraaminen nykyisellä vuokratasolla subventoimatta sitä on vaikeaa. Ympäristökeskus pitää Gardenian toiminnan jatkumista ja edelleen kehittämistä hyvin tärkeänä. Ympäristökeskus on valmis nostamaan tilauksiaan tasolle, joka vallitsi Gardeniaa perustettaessa eli n. 40.000 euroon. Tällä ei kuitenkaan olisi yksistään tietenkään ratkaisevaa merkitystä Gardenian talousvaikeuksien kannalta. Ympäristökeskuksen mielestä muidenkin virastojen tulisi kyetä palaamaan siihen tilauspohjaan, mikä oli Gardenian alkuvuosina ja josta sovittiin.

Yhtenä vaihtoehtona ympäristökeskus esittää, että Gardenian omistuspohjaa laajennetaan ja sitä kautta lisätään paikan houkuttelevuutta. Omistuspohjan laajentaminen voisi myös vahvistaa Gardenian asemaa korkealaatuisena viheralan näyttely- esittely ja myyntikeskuksena. Ravintolatoiminnan laajentamista osin kasvihuoneeseen ja kasvihuoneesta avautuvalle terassille voisi tarkemmin selvittää. Rajoittavaksi tässä voi tulla kuitenkin mm. keittiökapasiteetin riittämättömyys. Myös myyntitoimintaa voisi laajentaa ja monipuolistaa nykyisestä. Parhaimmillaan Gardenia voisi houkutella ekologisesta elämäntavasta ja viherasioista kiinnostuneita kaupunkilaisia hakemaan innostusta, elämyksiä sekä käyttämään

ravintolapalveluita ja tekemään hankintoja myös iltaisin ja viikonloppuisin. Tällä hetkellä ravintola palvelee lähinnä työpaikkaruokalana. Yliopisto voisi tuoda lisää näkyvyyttä Gardenialle entistä aktiivisemmalla tieteen popularisoinnilla esimerkiksi yleistilaisuuksien ja kurssien muodossa. Yliopiston mahdollisuudet käyttää Gardeniaa ovat toistaiseksi jääneet idea-asteelle.

Ympäristökeskuksen mielestä Gardenialla on sijaintinsa, arkkitehtuurinsa ja yhä ajankohtaisemman sisältönsä vuoksi huomattavaa kehittämispotentiaalia. Tarvitaan uusia ideoita ja uusia yhteistyökumppaneita toiminnan kehittämiseksi. Kytkös ympäröivään luontoalueeseen voisi olla vahvempi. Myös markkinointia ja opasteita tulisi lisätä. Markkinointia ovat tähän saakka rajoittaneet käytettävissä olevat määrärahat. Kaupungin pitäisi myös sallia paremmat opasteet kadun varsille. Tähän ei yrityksistä huolimatta ole saatu lupaa.

Lupaavalta tuntuu ajatus siitä, että Gardenia hyväksyttäisiin kaupungin palvelutarjoajaksi palveluseteliasioissa, jolloin palveluita voitaisiin tarjota palvelutalojen vanhuksille.

Gardenialla on keskeinen rooli ympäristökasvatuspalveluiden tarjoajana Helsingissä. Erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä pidetään yhä tärkeämpänä keinona sekä koulujen että päiväkotien opetuksen kehittämisessä. Gardenian yhteydessä toimivalla luontokoululla on erityisesti luontokoulukäyttöön suunnitellut sisätilat ja varsinaisena luokahuoneena toimii upea Viikki-Vanhankaupunginlahden luontoalue. Ympäristökeskus pitää erittäin tärkeänä, että Gardenian suosittu luontokoulutoiminta jatkuu ja helsinkiläiset lapset ja nuoret saavat tilaisuuden tutustua arvokkaaseen lähiluontoonsa.

Lisätiedot

Kaisa Pajanen, johtava ympäristökasvattaja, puhelin: +358 9 310 31521
kaisa.pajanen(a)hel.fi

Rakennusvirasto Kaupungininsinööri 27.5.2014

HEL 2013-016069 T 00 01 05

Rakennusvirasto on tehnyt yhteistyötä Oy Gardenia-Helsinki Ab:n kanssa yhtiön perustamisesta lähtien. Rakennusvirasto on tilannut yhtiöltä viherneuvontaa, ympäristökasvatustyötä sekä viheralan esitteiden ja tapahtumien valmistelutyötä. Vuotuisen tilauksen arvo on ollut viime vuosina yhteensä 68 000 euroa (ALV 0%).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Rakennusviraston kannalta yhteistyö on ollut toimivaa ja asiantuntijuus ja saatujen palveluiden laatu on ollut hyvä.

Tilaukset on rahoitettu katu- ja viheralueiden ylläpitoon varatuista määrärahoista Rakennusviraston ei ole mahdollista lisätä palvelutilauksia yhtiöltä tehtävävastuiden lisääntymisestä ja kustannustason noususta johtuvan talouden kiristymisen vuoksi. Lisärahoituksen osoittaminen Oy Gardenia-Helsinki Ab:ltä tilattaviin palveluhankintoihin edellyttäisi katu- ja viheralueiden ylläpidon muiden tehtävien rahoituksen vähentämistä.

Lisätiedot

Antti Hietala, osastopäällikkö, puhelin: 310 38236
antti.hietala(a)hel.fi

31.08.2015

Ryj/4

§ 793

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2016-2018

HEL 2015-006574 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2016 - 2018 seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) strategiset tavoitteet ja visio 2025 antavat hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin kaupungin maankäytölleen ja liikenteelleen asettamia tavoitteita.

Strategian toteutumisen seurantaan tulee kehittää toiminnan taloudellisuutta, tehokkuutta ja toiminnan laatua kuvaavia mittareita. Mittariston tulee olla riittävän laaja, jotta sen avulla pystytään arvioimaan toiminnan onnistuneisuutta ja tehtyjä muutoksia. Tavoitteena tulee koko ajan olla joukkoliikenteen houkuttelevuuden sekä taloudellisuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen. Näitä tunnuslukuja ja niiden muutoksia tulee seurata kulkumuodoittain ja liikennesektoreittain. Tunnuslukujen aikasarjat antaisivat paremman mahdollisuuden seurata ja analysoida pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa.

Helsingin kaupunki edellyttää, että jatkossa joukkoliikennehankkeiden vaikutukset kuntaosuuksiin selvitetään ja tuodaan jäsenkuntien tietoon jo hyvissä ajoin hankkeen suunnitteluvaiheessa.

HSL kokeilee suunnitelmakauden aikana sähköbussiliikennettä. Sähköbussiliikenne edellyttää kunnilta latausinfrastruktuuria raitioliikenteen tavoin. HKL on varautunut sähköbussien latausinfra toteuttamiseen yhteistyössä HSL:n kanssa. Eräänä tavoitteena on pitemmällä aikajänteellä saavuttaa synergiahyötyjä raitioliikenteen ja sähköbussiliikenteen latausinfra kesken.

HSL:n taloussuunnitelman mukaan vuonna 2016 tehdään lippulajitutkimus lähijunissa. Suunnitelman mukaan vuosien 2017 ja 2018 lippulajitutkimukset tarkentuvat sen perusteella, miten merkittävät joukkoliikennehankkeet etenevät. On tärkeätä, että lippulajitutkimukset ajoitetaan niin, että esimerkiksi länsimetron käynnistyessä saadaan mahdollisimman pian luotettava kuntakohtainen matkustajajakauma. Helsingille on tärkeätä, että HSL:llä on tarpeelliset ja kattavat tiedot länsimetron operointi- ja infrakustannusten jakamiseen oikealla tavalla kunnittain heti liikennöinnin käynnistyttyä.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Vuonna 2016 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin.

Raitiolinjaston kehittäminen on Helsingin tavoitteiden mukaista. Suunnittelua Helsingin keskustaterminaalien käytöstä Länsimetron liikenteen käynnistymisen jälkeisessä tilanteessa tulee jatkaa kaupungin ja HSL:n yhteistyönä. Linjan 560 jatkamisesta Matinkylään tarvitaan selvityksiä liikenteellisistä, taloudellisista ja matkustamiseen liittyvistä vaikutuksista.

Tehdyistä linjastomuutoksista on tarpeen tehdä perusteellisempaa ennen-jälkeen -analyysiä, jotta voidaan arvioida joukkoliikenteen suunnittelun onnistuneisuutta erityisesti taloudellisuuden, palvelukyvyn ja palvelun laadun suhteen, eli kuinka hyvin tehdyt linjastomuutokset ovat tehostaneet joukkoliikenteeseen suunnatun rahoituksen käyttöä. Selvitystarve konkretisoituu esimerkiksi Kehäradan ja Länsimetron aiheuttamissa linjastomuutoksissa sekä raitioliikenteen linjastosuunnitelman (RAILI) muutosten vaikutusten arvioinnissa.

HSL:n taloussuunnitelmassa (s. 25) mainitaan, että M300-sarjan ensimmäiset metrojunat ovat liikenteessä kesän 2015 alussa. Tarkennetun aikataulun mukaan ensimmäiset metrojunat ovat liikenteessä loppuvuodesta 2015.

Kuntaosuuksien taso sekä kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän maksaminen

Kuntaosuudet ovat olleet huomattavassa kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisen piti tuoda mukanaan synergiahyötyjä.

Helsingin strategiaohjelmassa on asetettu valtuustokaudelle 2013–2016 kaupungin taloudelle tavoite, että velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä käyttömenojen reaaliikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella. Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä hyväksyi 24.4.2015 osaltaan HSL:ää koskevat tavoitteet tälle valtuustokaudelle seuraavasti:

”- Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään kokonaiskustannusten kasvua vastaava

- Kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %
- Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella
- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuosina 2015 ja 2016, päätetään vuosittain
- Pidemmän aikavälin tariffipoliittisten linjausten laatiminen yhteistyössä kaupunkien kanssa vuoden 2015 loppuun mennessä HSL-alueen mahdollinen laajentuminen huomioon ottaen.

Samalla koordinaatioryhmä kehotti kaupunkeja valmistelemaan yhteistyössä HSL:n kanssa yhteistyössä tuottavuuden mittaamisen ja laskennan kehittämistä, minkä pohjalta omistajaohjauksen tavoitteita tarvittaessa tarkennetaan.”

Helsingin kaupunki edellyttää edelleen, kuten aikaisempinakin vuosina, että edellä mainitut linjaukset otetaan lähtökohdaksi HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Kaupungin vuoden 2016 talousarvion valmistelussa Helsingin HSL-kuntaosuuteen on varattu 195,52 milj. euroa. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuus vuonna 2016 on vähennysten jälkeen 203,7 milj. euroa (199,4 milj. euroa ilman Kutsuplus-osuutta). Lopullisessa HSL:n taloussuunnitelmassa kuntaosuus on sopeutettava kaupungin talousarvion puitteeseen.

Vuonna 2017 Helsingin kuntaosuudeksi on arvioitu 227,1 milj. euroa (220,5 milj. euroa ilman Kutsuplus-osuutta) ja 235,3 milj. euroa (226,4 milj. euroa ilman Kutsuplus-osuutta) vuonna 2018.

Helsingin kuntaosuuden kasvu on moninkertainen verrattuna strategiatavoitteen mahdollistamaan kaupungin kokonaismenojen kasvuun ja myös huomattavasti ennakoitua lipputuottojen kasvua suurempi. Kustannusten kasvua on kyettävä taloussuunnitelmavuosina olennaisesti rajoittamaan kuntaosuuden kasvun pysäyttämiseksi. Kuntaosuudella katettava osuus kokonaiskustannuksista ei voi nousta yli 50 prosentin. Talouden tasapainottamiseen ja menojen kasvun rajoittamiseen on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota jo linjastosuunnitteluvaiheessa.

Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Lippujen hintojen korottaminen vähintään esitetyn mukaisesti on talouden tasapainottamiseksi välttämätöntä. Myös taloussuunnitelmavuosina on varmistettava kokonaiskustannusten kasvua vastaava lipputulokertymä korottamalla tariffeja nyt käsittelyssä olevassa suunnitelmassa esitettyä enemmän. Kaupungin talouden kehitys ei mahdollista kaupungin verorahoitusosuuden kasvattamista nykyisestä 50 %:sta.

Vuosien 2017 ja 2018 lipunhintoja määriteltäessä uuden tariffijärjestelmän vyöhykerajojen muutoksista aiheutuvista vaikutuksista matkustamiseen, liikenteenhoidon kustannuksiin ja lipputuloihin tarvitaan tarkempia arvioita.

HSL:n tulee yhdessä jäsenkuntiansa kanssa käynnistää välittömästi kehitystyö, jossa selvitetään miten joukkoliikenteen houkuttelevuus turvataan tulevaisuudessa myös lippujen hintojen osalta.

Tarkastusmaksun korottaminen

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta. Toiminnan painopiste asiakkaiden informoinnissa uuden järjestelmän käyttöönottoon on hyvä asia.

Kutsuplus -liikenteen kehittäminen

Vuonna 2012 alkanut Kutsuplus-liikenne on kokeiluna ollut käyttäjäpalautteen ja palvelun saaman huomion näkökulmasta

positiivinen. KutsuPlus-autojen käyttöaste on kuitenkin muutoin palvelukysynnän huippuaikoina melko alhainen, samoin päivittäinen käyttö ja kaluston käyttöaste. Nykyisin subventioaste on noin 80 % ja yhden matkan kustannus on HSL:n mukaan noin 20 - 25 euroa. Palvelun kannattavuus ei suunnitellusta ajoneuvojen määrän lisäyksestä (nykyisestä 15 ajoneuvosta 100 ajoneuvoon vuoden 2018 loppuun mennessä) huolimatta nouse riittävästi, vaan kuntien subventiota tarvittaisiin palveluun noin 50 % vielä vuonna 2018. Arvio Kutsuplus-liikenteen kokonaissubvention kehittymisestä vaikuttaa epärealistiselta, kun huomioidaan kuntatalouden säästötavoitteet. Mikäli subventioaste laskisi 50 %:iin, olisi yhden matkan subventio keskimäärin 10 euroa, mikä on selvästi suurempi kuin muiden joukkoliikennematkojen.

Helsingin kuntaosuuksien taso olisi HSL:n taloussuunnitelman mukaisena nousemassa tulevina vuosina ilman Kutsuplus-palveluakin enemmän kuin kaupungin talouden kehitys antaa myöten. Kutsuplus - palvelu on luonteeltaan perinteistä joukkoliikennettä täydentävää ylimääräistä palvelua muutenkin hyvin toimivalla ydinalueella. Huomioon ottaen lisäksi palvelun tulevaisuudessakin raskaat kustannukset kokeilun jatkamiselle ei ole liikenteellisiä ja taloudellisia perusteita. Helsingin kaupunki esittää, että Kutsuplus -palvelukokeilua ei jatketa enää vuoden 2015 jälkeen. HSL:n tulee ensi tilassa selvittää mahdollisuuksia Kutsuplus-palvelun toiminnan jatkumiselle jonkin ulkopuolisen toimijan järjestämänä, muutoin kuin osana HSL:n järjestämää pääkaupunkiseudun joukkoliikennettä.

Muuta

HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa 2016 - 2018 ja Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaituksen päivitettyssä talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksessä 2016 - 2018 olevat luvut poikkeavat jonkin verran toisistaan. Siltä osin kuin luvuissa on poikkeamia, on HSL:n lopullisessa taloussuunnitelmassaan yhteistyössä liikennelaitos - liikelaituksen kanssa päivitettävät luvut vastaamaan liikennelaitos - liikelaituksen esittämiä lukuja.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa raitioliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Raitioliikennekorvaus, HSL	53,7	56,5	60,4
Raitioliikennekorvaus, HKL	51,8	55,3	59,1
Erotus	-1,9	-1,2	-1,3

HSL:n luvuissa on mukana bonuksiin varautuminen vuosittain 2016 - 2018; bonuksia ei ole mukana HKL:n luvuissa.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa metroliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Metroliikennekorvaus, HSL	33,6	43,7	43,3
Metroliikennekorvaus, HKL	33,4	44,3	44,0
Erotus	-0,2	0,6	0,7

HKL:n metroliikenteestä saama liikennöintikorvaus sisältää ns. lisäkorvausta 2,2 milj. euroa vuonna 2016. Lisäkorvaus on huomioitava yhdenmukaisesti sekä HKL:n että HSL:n talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa lauttaliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Lauttaliikennekorvaus, HSL	4,2	4,2	4,2
Lauttaliikennekorvaus, HKL	3,6	3,6	3,6
Erotus	-0,6	-0,6	-0,6

HSL:n taloussuunnitelmassa esitetyt vuoden 2016 infrakorvausluvut sisältävät aikaisempien tilikausien infrakorvauksen tasausta Helsingin osalta 1,3 milj. euroa, mikä vähentää Helsingille tulevaa infrakorvausta vuonna 2016. HKL:n infrakorvausluvuissa vastaavaa tasauserää ei ole, koska tasaus on käsitelty HKL:n taseessa velkana HSL:lle.

Seuraavassa vuoden 2016 HSL:n infrakorvausluvut on esitetty ilman edellä selvitettyä tasauserää, jotta luvut ovat vertailukelpoisia HKL:n lukujen kanssa.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Metroinfrakorvaus, HSL	44,9	45,5	46,1
Metroinfrakorvaus, HKL	44,9	46,0	47,3
Erotus	0,0	0,5	1,1

milj. euroa	2016	2017	2018
Länsimetron infrakorvaus, HSL	5,2	12,4	12,2
Länsimetron infrakorvaus, HKL	5,2	12,4	12,2
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
Raitioinfrakorvaus, HSL	19,9	20,0	21,2
Raitioinfrakorvaus, HKL	19,9	20,3	21,7
Erotus	0,0	0,3	0,5

milj. euroa	2016	2017	2018
Junainfrakorvaus, HSL	0,7	0,7	0,7
Junainfrakorvaus, HKL	0,7	0,7	0,7
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
Lauttainfrakorvaus, HSL	0,4	0,4	0,4
Lauttainfrakorvaus, HKL	0,4	0,4	0,4
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
Bussi-infrakorvaus, HSL	2,8	2,9	2,9
Bussi-infrakorvaus, HKL	2,8	2,9	2,9
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
Infra yhteensä, HSL	73,9	82,0	83,6
Infra yhteensä, HKL	73,9	82,7	85,2
Erotus	0,0	0,7	1,6

HSL:n, Helsingin kaupungin ja Espoon kaupungin on vielä syytä tarkentaa länsimetron infrakustannusten laskentaperusteita niin, että laskentaperusteet vastaavat infrasopimusta ja että laskenta tapahtuu samoilla peruseriaatteilla kuin esimerkiksi kehäradan osalta.

Liikennöinti- ja infrakorvaukset yhteensä

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa liikennöinti- ja infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HSL	165,4	186,4	191,5
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HKL	162,7	185,9	191,9
Erotus	-2,7	-0,5	0,4

Taloussuunnitelman liitteessä 6 on lyhyesti kuvattu, miten infrakulut jaetaan kunnille. Kuvausta olisi hyvä täsmentää, ja kuvata tarkemmin tekstiosuudessa ja liitteen 6 kuvassa liikennemuodoittain infrakustannusten jakoperiaatteet. Esimerkiksi metroidfran osalta on tarkennettava, miten infrakustannusten jakaminen tapahtuu. Tämä on erityisen tärkeää, kun länsimetron liikenne alkaa, ja metron infrakustannuksia kertyy Helsingin lisäksi Espoolle, jolloin Helsingin kaupungin infrakustannukset jaetaan Helsingin sisällä tapahtuvien nousujen ja vastaavasti Espoon kaupungin infrakustannukset Espoon sisällä tapahtuvien nousujen perusteella.

Infrasopimuksen päivittäminen bussiterminaalien osalta

HSL:n ja jäsenkuntien välisessä infasopimuksessa on määritelty sopimukseen piiriin kuuluva infraomaisuus, omaisuuden arvon määrittely ja infralaskutuksen periaatteet. Infrasopimuksessa on lueteltu bussiterminaalit, jotka kuuluvat sopimukseen. Helsingin bussiterminaaaleista sopimukseen sisältyvät Elielinaukio, Rautatientori, Kamppi, Itäkeskus, Malmi ja Herttoniemi. Uusien bussiterminaalien osalta sopimuksessa todetaan, että sopijapuolet neuvottelevat yksittäisten (uusien) bussiterminaalien sisällyttämisestä tämän sopimuksen piiriin. Lisäksi sopimuksessa todetaan, että lähtökohtana pidetään tässä sopimuksessa lueteltuja terminaaleja (Elielinaukio, Rautatientori, jne).

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos on esittänyt HSL:lle infrasopimuksen päivittämistä niin, että sopimuksen piiriin tulisi myös muita bussiliikenteen infrahankkeita (esim. pienempiä terminaaleja) silloin, kun kunta toteuttaa terminaalin HSL:n ilmoittamien tarpeiden mukaan ja terminaali-investointi tuo merkittäviä säästöjä bussiliikenteen operoinnille ja on näin kokonaistaloudellisesti arvioiden kannattava investointi.

Lauttasaareen tuleva uusi terminaali/kääntöpaikka on tällainen bussiliikenteen operoinnin tehokkuutta parantava infrahanke, jolla saadaan säästöjä liikennöintikustannuksissa. Tehtyjen selvitysten mukaan terminaaliinvestointi maksaa itsensä takaisin alle viidessä vuodessa liikennöinnissä saavutettavien säästöjen takia.

Nykyistä infrasopimusta tulisikin täsmentää niin, että tämäntyyppisen hankkeen pääomakustannukset voidaan sisällyttää infrasopimukseen. Muutoin on uhkana, että pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen kannalta liiketaloudellisesti kannattavia bussiliikenteen infrainvestointeja jätetään tekemättä, kun kustannusjakoa ei voida toteuttaa oikeudenmukaisella kohtuullisella tavalla. Infrasopimuksen päivittämällä niin, että se myös näiden hankkeiden osalta noudattaa hyötyjä maksaa –periaatetta, edistetään osaltaan hankkeiden toteutumista ja bussiliikenteen operointikustannusten alentamista.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää lausuntoa alustavasta taloussuunnitelmasta 31.8.2015 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä 1, HSL:n hallituksen päätös 11.6.2013 § 103 liitteenä 2 ja taloussuunnitelma liitteenä 3.

Taloussuunnitelman yhteydessä HSL pyytää lausuntoa:

- strategiasuunnitelmasta
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista
- kuntaosuuksien tasosta
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista
- tarkastusmaksun korottamisesta
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2016 – 2018

- jatketaanko Kutsuplus –palvelua TTS:ssä esitetyllä tavalla 31.12.2015 päättyvän kokeilujakson jälkeen.

Taloussuunnitelman sisällöstä

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja sekä investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi kuntaosuuksia.

Taloussuunnitelman mukaan HSL:n toimintatulot vuonna 2016 ovat 670,0 milj. euroa. Kasvua vuoden 2015 ennusteeseen verrattuna on 52,6 milj. euroa (8,5 %). Toimintamenot ovat 2016 yhteensä 668,6 milj. euroa. Kasvua on vuoden 2015 ennusteeseen verrattuna 63,2 milj. euroa (10,4 %) Toimintamenoista 75,6 % eli 505,2 milj. euroa on joukkoliikenteen operointikustannuksia.

Operointikustannuksista 63,2 % (319,7 milj. euroa ml. Kutsuplus) muodostuu bussiliikenteen kustannuksista, 18,5 % junaliikenteestä, 10,6 % raitioliikenteestä ja 6,6 % metroluonteesta. Vuonna 2016 bussiliikenteen kustannuksia alentaa Länsimetron valmistuminen ja liityntäliikenteen alkaminen.

Kutsuplus-liikenteen operointikustannusten vuonna 2016 arvioidaan olevan 5,1 milj. euroa, 13,0 milj. euroa vuonna 2017 sekä 26,3 milj. euroa vuonna 2018, mikäli Kutsuplus-liikennettä jatketaan koekäytön päätyttyä. Vuonna 2016 lipputuloja Kutsuplus –liikenteestä arvioidaan saatavan 1,3 milj. euroa, 5,4 milj. euroa vuonna 2017 ja 14,0 milj. euroa vuonna 2018. Palvelun kannattavuuden arvioidaan kehittyvän seuraavasti: vuonna 2016 lipputulolla voidaan kattaa 26 % Kutsuplus-liikenteen kustannuksista, 42 % vuonna 2017 ja 53 % vuonna 2018.

Mikäli Kutsuplus palvelu jatkuu kokeiluvaiheen jälkeen, on vuoden 2016 marraskuun alkuun mennessä ajoneuvomäärä suunniteltu nostettavaksi asteittain nykyisestä 15 ajoneuvosta 45 ajoneuvoon ja vuonna 2017 vastaavasti 75 ajoneuvoon. Vuonna 2018 käyttöön on suunniteltu keskimäärin 100 autoa. Arkisin ajoneuvot ajavat kahdessa vuorossa. Lisäksi lauantailiikenne olisi tarkoitus aloittaa kokeiluluonteisesti 8 autolla marraskuussa 2016 alkaen ja olettaen asiakaspalautteen perusteella että kysyntää olisi, nostettaisiin ajoneuvojen määrä 20 autoon marraskuuhun 2017 mennessä. Vuonna 2018 lauantailiikenteessä olisi keskimäärin 30 yhdessä vuorossa ajavaa autoa. Matkustajamäärien arvioidaan kehittyvän seuraavasti: 254 000 nousua vuonna 2016, 894 000 nousua vuonna 2017 ja 2 071 000 nousua vuonna 2018.

Kutsuplus –liikenteen nettokustannukset kunnille vuonna 2016 ovat 5,1 milj. euroa, 8,9 milj. euroa vuonna 2017 ja 13,7 milj. euroa vuonna

2018. Tästä Helsingin osuus on 4,3 milj. euroa vuonna (74 % nettokustannuksista) 2016, 6,6 milj. euroa (74 %) vuonna 2017 ja 8,8 milj. euroa (64 %) vuonna 2018.

Junaliikenteen menot kasvavat 2016 ja 2017 Kehäradan liikennöinnin ja uuden kaluston käyttöönoton takia. Raitioliikenteen kustannukset kasvavat 2016 uuden kaluston pääomakustannusten johdosta ja metroluonteisessa uuden kaluston ja Länsimetron käyttöönoton myötä.

Joukkoliikenneinfran käyttökorvauksiksi on arvioitu 99,7 milj. euroa, josta Helsingin osuus on 72,6 milj. euroa. HSL:n hallitus on 27.5.2014 hyväksynyt sopimuksen infrakulujen kohdistamisesta. Taloussuunnitelman infrakustannukset on arvioitu tämän uuden sopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2017 joukkoliikenteen infrakustannukset kasvavat merkittävästi Länsimetron ja Kehäradan myötä. Vuonna 2017 kuntien subventioasteen arvioidaan keskimäärin olevan noin 53,5 %. Kuntien keskimääräisen subventioasteen pitämiseksi noin 50 %:ssa lipputuloja olisi lisättävä vuonna 2017 noin 24,9 milj. eurolla, mikä tarkoittaisi noin 11,4 %:n korotusta nykyisiin lipun hintoihin.

Lipputuloja arvioidaan vuonna 2015 kertyvän 302,4 milj. euroa. Lipputulot muodostavat 48,8 % HSL:n toimintatuloista. Vuonna 2016 lipputuloja arvioidaan olevan 327,0 milj. euroa. Kasvua on 8,1 % vuoden 2015 ennusteeseen nähden. Vuonna 2017 lipputulojen arvioidaan olevan 334,3 milj. euroa ja 346,2 milj. euroa vuonna 2018.

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräiseksi korotukseksi vuonna 2016 esitetään 7,2 %. Seutulippujen keskimääräinen korotus on 6,7 %. Sisäisten lippujen korotus koskee kaikkia päälippulajeja ja ovat kertalippuja lukuun ottamatta hieman seudullisia lippuja korkeammalla tasolla seudullisten ja sisäisten kausilippujen välisen hintasuhteen pienentämiseksi. Sisäisten yleis- ja haltijakohtaisten kausilippujen hintoja esitetään korotettavaksi lähemmäksi omakustannushintaa. Seutulippujen hinnankorotus painottuu kertalippuihin. Myös arvolipun hintaa ja HSL-alueen kuntalaisille myytävää subventoitua kausilipun hintaa esitetään korotettavaksi.

Lippujen hintojen korotusehdotus johtuu pääosin kasvaneista Länsimetron käyttöönoton, Kehäradan (käytössä ensimmäistä kertaa koko vuoden) sekä muun metroluonteisen (metrovarikon laajennus, kulunvalvontalaitteisto) aiheuttamista infrakustannuksista. Osaltaan kustannuksia kasvattavat myös em. syistä aiheutuvat manuaalisen metro- ja junaliikenteen operointikustannusten kasvu. Yleiskustannusten puolella suurin kustannusten kasvu aiheutuu LIJ-järjestelmän käyttöönotosta (vaikutus poistoihin) sekä sen ja nykyisen

matkakorttijärjestelmän yhtäaikaisesta ylläpidosta aiheutuvasta ICT- ja tietoliikennekulujen kasvusta.

Lipun hintojen korotusesityksessä ei ole huomioitu Kutsuplus-liikenteen kustannuksia, eikä VR:n ja HSL:n uuden lähijunaliikennöinnin aiesopimuksen vuosille 2016 – 2021 neuvotteluista mahdollisesti kertyviä säästöjä. Mikäli Kutsuplus-liikenteen kustannukset huomioitaisiin lipun hintojen korotusesityksessä, tarkoittaisi se lisäkorotusta 0,8 %-yksikköä vuonna 2016. VR:n uuden sopimuksen tuomien säästöjen huomioiminen lipun hintojen korotusesityksessä tarkoittaisi keskimäärin noin 1,0 % -yksikön alhaisempaa korotusesitystä vuonna 2016. Näitä uuden aiesopimuksen tuomia säästöjä ei ole huomioitu alustavassa TTS:ssä, koska tieto aiesopimuksesta tuli alustavan TTS:n laadinnan loppuvaiheessa, jolloin muutoksia lukuihin ei enää voitu tehdä.

Suurten kaupunkien joukkoliikennetueksi on arvioitu 5,4 milj. euroa, josta Helsingin osuus asukaslukujen mukaisessa suhteessa on 2,8 milj. euroa.

Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran sekä Kutsuplus -palvelunkuntaosuuksista. Kuntaosuudet muodostavat noin 48,8 % HSL:n tuloista.

Kuntaosuudet ovat 2016 yhteensä 326,7 milj. euroa, mikä sisältää arvioidun 5,1 milj. euron kuntaosuuden Kutsuplus -liikenteeseen. Helsingin kuntaosuus, joka on 62,3 % yhteenlasketusta 326,7 milj. eurosta, on 203,7 milj. euroa (kasvua noin 9,6 %) vuonna 2016. Vuonna 2017 Helsingin kuntaosuudeksi on arvioitu 227,1 milj. euroa ja 235,3 milj. euroa vuonna 2018.

Helsingin subventio vuonna 2016 on (ilman Kutsuplus -hanketta) 50,9 %, vuonna 2017 se on 52,1 %, ja 2018 subvention määrä nousisi 53,5 %:iin.

Tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 80 eurosta 100 euroon.

Merkittävimmät palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella ovat:

Länsimetron liikenteen aloitus 2016

Länsimetron liikenne alkaa elokuussa 2016 ja siihen liittyen bussilinjasto Etelä-Espoossa ja Lauttasaassa muuttuu liityntäliikenteeksi.

Mankin ja Luoman seisakkeiden lakkauttaminen 2016

Koillis-Helsingin linjastomuutos 2017

Runkolinja 500 Herttoniemi - Munkkivuori aloittaa vuonna 2017

Runkolinja 560 jatketaan Matinkylään vuonna 2018

Runkolinja 570 Mellunmäki - Aviapolis aloittaa vuonna 2018

Suunnitelmakaudella esitetään myös aloitettavaksi raitiolinjaston muutokset Helsingissä.

Joukkoliikenteen palvelutasossa Helsingin osalta suurimmat muutokset 2016 liittyvät Länsimetron liikennöinnin alkamiseen elokuussa 2016. Metrossa siirrytään kahden vaunuparin juniin, jolloin vuoroväliä tihennetään. Länsimetron myötä myös liityntäliikenne alkaa Lauttasaarella, ja vaikutuksia on myös Lehtisaareen, Kuusisaareen ja Maunulan seudulle.

Kampin ja Elielinaukion bussilinjojen päätepysäkeissä tapahtuu muutoksia Länsimetron johdosta sekä myös keskustakirjastotyömaan takia. Raitioliikenteessä perustetaan uusi linja 5 reitille Katajanokan terminaali – Rautatieasema. Linjan 57 reittiä jatketaan HSL-alueen poikittaisliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisesti, ja linjan 84 vuoroväliä varaudutaan tihentämään Kruunuvuorenrannan asukasmäärän kasvun takia.

HSL:n investoinnit vuonna 2016 ovat 34,1 milj. euroa, 9,8 milj. euroa vuonna 2017 ja 4,2 milj. euroa vuonna 2018. Merkittävin investointi on LIJ-hanke 33,4 milj. euroa suunnitelmakaudella (28,2 milj. euroa vuonna 2016, 4,1 milj. euroa vuonna 2017 ja 1,1 milj. euroa vuonna 2018). matkustajainformaatiolaitteisiin ja –järjestelmiin (mm. uusi reittiopas, info- ja patterinäytöt, Live-etuksien risteyslaitteet) on varattu suunnitelmakaudelle 5,4 milj. euroa (2,1 milj. euroa vuonna 2016, 2,0 milj. euroa vuonna 2017 ja 1,2 milj. euroa vuonna 2018).

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty lausunnot kaupunkisuunnittelulautakunnalta ja liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnalta. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää strategisia tavoitteita kannatettavina, mutta korostaa mittareiden kehittämistä. Lautakunnan mielestä HSL:n esittämä 7,2 %:n korotus on merkittävä, mikä johtuu erityisesti infrakustannusten osuuden noususta. Jos korotusta ei tehdä lippujen hintoihin, tarkoittaisi se Helsingin osalta yli 5 miljoonan euron nousua jo nousevan kuntaosuuden lisäksi. Uhkana merkittävässä lippujen hintojen korotuksessa on se, että joukkoliikenteen suosio laskee.

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että HSL:n tulisi vuoden 2016 aikana selvittää, voisiko Kutsuplus-palvelu toimia muuten kuin osana HSL:ää. Lautakunnan mukaan tässä taloudellisessa tilanteessa sinänsä hyvälle palvelukonseptille ei vaikuta olevan nykymuodossaan taloudellisia edellytyksiä HSL:lle vuoden 2016 jälkeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta ei kannata tarkastusmaksun korottamista.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto annettiin esittelijän ehdotuksesta poiketen useamman äänestyksen jälkeen. Äänestykset ilmenevät päätöshistoriasta.

Liikennelaitos –liikelaituksen johtokunnan lausunnossa on tarkennuksia HSL:n taloussuunnitelman lukuihin. Lausunnossa myös kiinnitetään huomiota HSL:n ja sen jäsenkuntien välisen infrasopimuksen päivittämistarpeeseen bussiliikenteen infrahankkeiden osalta. Johtokunta painottaa Kutsuplus –hankkeen ajoneuvomäärän kasvattamista vain jatkuvan palvelukysynnän mukaisena ja ns. ylivuotoautojen käyttöä. Johtokunnan mukaan ennen merkittäviä lisäsatsauksia KutsuPlus -palveluun olisi syytä selvittää, onko nykyiseen taksijärjestelmään tai sitä sääteleviin normeihin tulossa sellaisia muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa palvelun toimintaympäristöön ja kysyntään oleellisesti.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä hyväksyi 24.4.2015 osaltaan HSL:ää koskevat seuraavat tavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016:

”- Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään kokonaiskustannusten kasvua vastaava

- Kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %

- Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella

- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi

- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuosina 2015 ja 2016, päätetään vuosittain

- Pidemmän aikavälin tariffipoliittisten linjausten laatiminen yhteistyössä kaupunkien kanssa vuoden 2015 loppuun mennessä HSL-alueen mahdollinen laajentuminen huomioon ottaen.

Samalla koordinaatioryhmä kehotti kaupunkeja valmistelemaan yhteistyössä HSL:n kanssa yhteistyössä tuottavuuden mittaamisen ja laskennan kehittämistä, minkä pohjalta omistajaohjauksen tavoitteita tarvittaessa tarkennetaan.”

Esittelijä toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupungin vuoden 2016 talousarvioarvioissa HSL:n kuntaosuus on 196,86 milj. euroa. Kaupunginhallituksen raamin yhteydessä tekemän päätöksen mukaisesti vuoden 2016 talousarvion menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta ja väestönkasvusta. Tuoreimpien ennusteiden perustella menoraamia tulisi tarkistaa keskimäärin noin prosentilla alaspäin. Talousarvion valmistelussa HSL-kuntaosuuteen ollaan varaamassa 195,52 milj. euroa. Tällöinkin kasvu vuodesta 2015 (5,3 %) on huomattavasti strategiatavoitteen mahdollistamaa kaupungin kokonaismenojen kasvua korkeampi.

HSL:n alustavssa taloussuunnitelmassa Helsingin vuoden 2015 kuntaosuus on 203,7 milj. euroa (Kutsuplus mukaan lukien ja 199,38 ilman Kutsuplussaa). Taloussuunnitelmavuosien 2017 ja 2018 kuntaosuudet ovat 227,1 milj. euroa (220,5 milj. euroa ilman Kutsuplus-osuutta) ja 235,3 milj. euroa (226,4 milj. euroa ilman Kutsuplus-osuutta). Kuntaosuuksien kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 on 9,6 %, vuodesta 2015 vuoteen 2018 kasvu on 27 %. Strategiaohjelman mahdollistama kaupungin toimintamenojen vuosittainen kasvu on 1 – 2 %, joten HSL:n suunnitelman suuruinen kuntaosuuden kasvu ei ole mahdollinen.

Lipputuottojen ja kuntaosuuden suhde on säilytettävä nykyisellä tasolla, joten lippujen hintojen tarkistukset ovat perusteltuja. Seuraavina vuosina lippujen hintoja on nostettava tarvittaessa vuodelle 2016 esitettyä enemmän kokonaiskustannusten kasvua vastaavan lipputulokertymän varmistamiseksi.

Kutsuplus –hankkeen kustannukset kokonaisuudessaan ovat 6,4 milj. euroa vuonna 2016, 14,3 milj. euroa vuonna 2016 ja 27,8 milj. euroa vuonna 2017. HSL:n mukaan vuonna 2016 lipputuloilla voidaan kattaa 26 % Kutsuplus-liikenteen kustannuksista, 42 % vuonna 2017 ja 53 % vuonna 2018. Helsingin kustannuksiksi Kutsuplus –liikenteestä on arvioitu 5,5 milj. euroa vuonna 2016, 10,6 milj. euroa vuonna 2017 ja 18,2 milj. euroa vuonna 2018. Helsingin kuntaosuus Kutsuplus -liikenteestä on 4,3 milj. euroa vuonna 2016, 6,6 milj. euroa vuonna 2017 ja 8,8 milj. euroa vuonna 2018. Lippujen hintojen korotusesityksissä ei ole huomioitu Kutsuplus-liikenteen kustannuksia, jotka merkitsevät 0,8 %-yksikön korotuspainetta lipun hintoihin.

Alkuperäisessä suunnitelmassa Helsingin maksuosuus Kutsuplus - hankkeessa oli noin 1,5 milj. euroa/vuosi kolmen vuoden kokeiluajalta.

Esittelijä katsoo, että sinänsä innovatiivisen Kutsuplus- palvelun laajentaminen vuonna 2016 ei ole tarkoituksenmukaista, koska toiminnan jatkaminen ei tässä taloudellisessa tilanteessa ja Kutsuplus-palvelun nykyisellä konseptilla ja kustannuksilla ole mahdollista enää vuoden 2016 jälkeen. Ennen kuin palvelukonseptista HSL:n järjestämänä palveluna luovutaan, on mahdollisimman pikaisesti, kuitenkin viimeistään vuoden 2016 aikana, hyvä tarkastella mahdollisuudet löytää muu, HSL:n ulkopuolinen taho, jolla olisi mahdollisuudet ja kiinnostus ottaa palvelu itselleen.

Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettu laki mahdollistaa tarkastusmaksun korottamisen enintään 40-kertaiseksi alimpaan kertamaksun hintaan nähden. Tarkastusmaksun korotus on tarpeen, jotta liputta matkustamisen houkuttelevuutta saataisiin vähennettyä, ja liputta matkustamisen kasvu pysähtymään.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL:n lausuntopyyntö 29.5.2015
- 2 HSL:n pöytäkirjanote 26.5.2015
- 3 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2016-2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Tiedoksi

Ksv
HKL

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.08.2015 § 208

HEL 2015-006574 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) strategiset tavoitteet ja visio 2025 antavat hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin kaupungin maankäytölleen ja liikenteelleen asettamia tavoitteita.

Strategian toteutumisen seurantaan tulee kehittää mittareita, jotka kertoisivat muun muassa toiminnan taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja suunnittelun laadusta. Mittariston tulee olla riittävän laaja, jotta sen avulla pystytään arvioimaan toiminnan onnistuneisuutta ja tehtyjä muutoksia. Tavoitteena tulee koko ajan olla joukkoliikenteen houkuttelevuuden sekä taloudellisuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen. Näitä tunnuslukuja ja niiden muuttumista tulisi seurata kulkumuodoittain ja liikennesektoreittain. Tunnuslukujen aikasarjat antaisivat paremman mahdollisuuden seurata ja analysoida pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa.

Vuonna 2016 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin.

Linjan 560 jatkamisesta Matinkylään tarvitaan selvityksiä liikenteellisistä, taloudellisista ja matkustamiseen liittyvistä vaikutuksista. Raitiolinjaston kehittäminen on Helsingin tavoitteiden mukaista. Suunnittelua Helsingin keskustaterminaalien käytöstä Länsimetron liikenteen käynnistymisen jälkeisessä tilanteessa tulee jatkaa yhteistyönä HSL:n ja kaupunkisuunnitteluviraston kesken.

HSL:n esittämän 7,2 %:n korotus on merkittävä, mikä johtuu erityisesti infrakustannusten osuuden noususta. Jos korotusta ei tehdä lippujen hintoihin, tarkoittaisi se Helsingin osalta yli 5 miljoonan euron nousua jo nousevan kuntaosuuden lisäksi. Uhkana merkittävässä lippujen hintojen korotuksessa on se, että joukkoliikenteen suosio laskee. Vuosien 2017 ja 2018 lipunhintoja määriteltäessä uuden tariffijärjestelmän vyöhykerajojen muutoksista aiheutuvista

vaikutuksista matkustamiseen, liikenteen hoidon kustannuksiin ja lipputuloihin tarvitaan tarkempia arvioita.

HSL:n tulee yhdessä jäsenkuntiansa kanssa käynnistää kehitystyö, jossa selvitetään miten voitaisiin turvata joukkoliikenteen houkuttelevuus tulevaisuudessa myös lippujen hintojen osalta.

Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole kannatettavaa. Toiminnan painopiste asiakkaiden informoinnissa uuden järjestelmän käyttöönottoon on hyvä asia.

Kutsuplus on kansainvälisestikin arvioituna edistysellinen ja runsaasti huomiota ja kiitosta saanut tapa kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. Kutsuplussalla on onnistuessaan mahdollisuus mullistaa liikkumiskulttuuria merkittävästi, lisätä erityisesti autoilijoiden halua käyttää joukkoliikennettä ja vähentää henkilöautoriippuvuutta. Mikäli palvelun käyttö kasvaa HSL:n suunnitelmien mukaisesti, Kutsuplussalla voidaan osittain korvata huomattavasti kalliimpia infrastruktuuri-investointeja.

Kutsuplussasta saatu asiakaspalaute on poikkeuksellisen kiittävää. Kutsuplus-palvelu on myös saanut lukuisia kotimaisia ja kansainvälisiä tunnustuspalkintoja. Henkilökohtaisuus ja asiakkaan tarpeet huomioiva kehitys lisää joukkoliikennepalveluiden houkuttelevuutta ja siten käyttöä. Kutsuplussan avulla joukkoliikenteen käyttäjiksi on saatu houkuteltua asiakasryhmiä, joiden tarpeisiin perinteinen joukkoliikenne ei anna vastinetta. Uuden liikennemuodon markkinointiin ja tiedotukseen tulee edelleen panostaa voimakkaasti, sillä suomalaiset ovat aiempien kokemusten perusteella jäykkiä kokeilemaan uutta ja muuttamaan liikkumistottumuksiaan.

Palvelumuotona Kutsuplus on kannatettava ja se tukee kaupungin liikennepoliittisia tavoitteita. Jatkossa sen kustannusrakennetta on kuitenkin kehitettävä tehokkaammaksi. Arvio Kutsuplus-liikenteen kokonaissubvention kehittymisestä vaikuttaa epärealistiselta, kun huomioidaan kuntatalouden säästötavoitteet. Subventioaste on nykyisin noin 80 % ja yhden matkan kustannus on HSL:n mukaan noin 20 - 25 euroa. Mikäli subventioaste laskisi 50 %:iin, olisi yhden matkan subventio keskimäärin 10 euroa.

Uuden palvelumuodon vakiinnuttaminen osaksi liikennejärjestelmää edellyttää voimakasta panostusta alkuvaiheessa, mutta palvelun kehittämisessä on myös osoitettava rakenteellista muutosta

kokonaissubvention alenemiseen. Palvelun kustannustehokkuuden parantamiseksi on esitetty palvelun laajentamista, jolloin useampi käyttäjä osuu yhteiselle matkalle. Kasvu on tehtävä yhteistyössä muiden liikkumispalveluiden kanssa. Yhteistyö olisi myös kannattavaa kaikille osapuolille. Hiljaisen kysynnän aikana palvelulla ei olisi ylimääräistä autokapasiteettia nostamassa palvelun kokonaiskustannuksia ja siten subventioastetta. HSL saisi tuotettua palvelun laajemmalla alueella, useammille käyttäjille, edullisemmin, kun taas ylimääräistä kalustoa tarjoavat liikennöitsijät saisivat parannettua omaa käyttöastettaan. HSL:n tulisi vuoden 2016 aikana selvittää, voisiko Kutsuplus-palvelu toimia muuten kuin osana HSL:ää. Tässä taloudellisessa tilanteessa sinänsä hyvälle palvelukonseptille ei vaikuta olevan nykymuodossaan taloudellisia edellytyksiä vuoden 2016 jälkeen HSL:ssä.

Käsittely

18.08.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kohdan 14 loppuun lisäys viimeiseksi virkkeeksi: HSL:n tulisi vuoden 2016 aikana selvittää, voisiko Kutsuplus-palvelu toimia muuten kuin osana HSL:ää. Tässä taloudellisessa tilanteessa sinänsä hyvälle palvelukonseptille ei vaikuta olevan nykymuodossaan taloudellisia edellytyksiä vuoden 2016 jälkeen HSL:ssä.

Kannattaja: Hennariikka Andersson

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Poistetaan nykyiset kohdat 6, 7 ja 8 ja muotoillaan kohdat 6 ja 7 seuraavasti:

Kohta 6

HSL:n esittämän 7,2 %:n korotus on merkittävä, mikä johtuu erityisesti infrakustannusten osuuden noususta. Jos korotusta ei tehdä lippujen hintoihin, tarkoittaisi se Helsingin osalta yli 5 miljoonan euron nousua jo nousevan kuntaosuuden lisäksi. Uhkana merkittävässä lippujen hintojen korotuksessa on se, että joukkoliikenteen suosio laskee. Vuosien 2017 ja 2018 lipunhintoja määriteltäessä uuden tariffijärjestelmän vyöhykerajojen muutoksista aiheutuvista vaikutuksista matkustamiseen, liikenteenhoidon kustannuksiin ja lipputuloihin tarvitaan tarkempia arvioita.

Kohta 7

HSL:n tulee yhdessä jäsenkuntiansa kanssa käynnistää kehitystyö, jossa selvitetään miten voitaisiin turvata joukkoliikenteen houkuttelevuus tulevaisuudessa myös lippujen hintojen osalta.

Kannattaja: Hennariikka Andersson

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Vastaehdotus:

Outi Silfverberg: Muutetaan kappale 10 muotoon: Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole kannatettavaa. Toiminnan painopiste asiakkaiden informoinnissa uuden järjestelmän käyttöönottoon on hyvä asia.

Kannattaja: Mikko Särelä

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan.

Ei-ehdotus: Muutetaan kappale 10 muotoon: Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole kannatettavaa. Toiminnan painopiste asiakkaiden informoinnissa uuden järjestelmän käyttöönottoon on hyvä asia.

Jaa-äännet: 4

Hennariikka Andersson, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava

Ei-äännet: 5

Eija Loukoila, Jape Lovén, Outi Silfverberg, Mikko Särelä, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5-4 kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi jäsen Outi Silfverbergin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan.

Ei-ehdotus: Kohdan 14 loppuun lisäys viimeiseksi virkkeeksi: HSL:n tulisi vuoden 2016 aikana selvittää, voisiko Kutsuplus-palvelu toimia muuten kuin osana HSL:ää. Tässä taloudellisessa tilanteessa sinänsä hyvälle palvelukonseptille ei vaikuta olevan nykymuodossaan taloudellisia edellytyksiä vuoden 2016 jälkeen HSL:ssä.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Hennariikka Andersson, Eija Loukoila, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava, Outi Silfverberg, Mikko Särelä, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 9-0 kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi puheenjohtaja Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan nykyiset kohdat 6, 7 ja 8 ja muotoillaan kohdat 6 ja 7 seuraavasti:

Kohta 6

HSL:n esittämän 7,2 %:n korotus on merkittävä, mikä johtuu erityisesti infrakustannusten osuuden noususta. Jos korotusta ei tehdä lippujen hintoihin, tarkoittaisi se Helsingin osalta yli 5 miljoonan euron nousua jo nousevan kuntaosuuden lisäksi. Uhkana merkittävässä lippujen hintojen korotuksessa on se, että joukkoliikenteen suosio laskee. Vuosien 2017 ja 2018 lipunhintoja määriteltäessä uuden tariffijärjestelmän vyöhykerajojen muutoksista aiheutuvista vaikutuksista matkustamiseen, liikenteenhoidon kustannuksiin ja lipputuloihin tarvitaan tarkempia arvioita.

Kohta 7

HSL:n tulee yhdessä jäsenkuntiansa kanssa käynnistää kehitystyö, jossa selvitetään miten voitaisiin turvata joukkoliikenteen houkuttelevuus tulevaisuudessa myös lippujen hintojen osalta.

Jaa-äännet: 4

Jape Lovén, Outi Silfverberg, Mikko Särelä, Heta Välimäki

Ei-äännet: 4

Hennariikka Andersson, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava

Tyhjä: 1

Eija Loukoila

Poissa: 0

Äänin 4-4 (1 tyhjä), puheenjohtajan äänen ratkaistessa, kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi puheenjohtaja Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 13.08.2015 § 129

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2015-006574 T 00 01 06

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle HSL:n alustavasta taloussuunnitelmasta 2016 – 2018 seuraavanlaisen lausunnon:

Yleistä

HSL:n hallitus on käsitellyt HSL:n alustavaa taloussuunnitelmaa kokouksessaan 26.5.2015. HSL:n hallitus samalla päätti pyytää taloussuunnitelmasta jäsenkuntien lausunnot.

HSL pyytää lausuntoa erityisesti seuraavista asioista:

- strategiasuunnitelmasta,
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- kuntaosuuksien tasosta,
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- tarkastusmaksun korottamisesta,
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2015 - 2017,
- jatketaanko Kutsuplus-palvelua TTS:ssä esitetyllä tavalla 31.12.2015 päättyvän kokeilujakson jälkeen.

Helsingin kaupungin lausunto toimitetaan HSL:lle 31.8.2015 mennessä.

HKL tuottaa HSL:lle raitio-, metroliikenteen ja Suomenlinnan lauttaliikenteen sekä Helsingin alueella myös joukkoliikenteen infraan liittyvät palvelut. Lisäksi HKL on tehnyt erillisiä sopimuksia HSL:n kanssa mm. tilojen vuokraamisesta, automaattien ylläpidosta sekä IT-palveluista. HKL on liikenteen tuottamisessa HSL:n tärkein yhteistyökumppani, sillä HKL vastaa kokonaan raitio- ja metroliikenteestä sekä Suomenlinnan liikenteestä.

HSL:n taloussuunnitelmassa HKL:ää koskevat luvut perustuvat pääosin HKL:n talousarvioon ja taloussuunnitelmaan 2016 - 2018, jota HKL:n johtokunta käsitteli kokouksessaan 27.5.2015. HKL:n edellä tarkoitetun johtokunnassa alustavasti käsitellyn taloussuunnitelman luvut ovat osittain päivittyneet kesän aikana, ja HKL:n johtokunta käsittelee HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitystä kokouksessaan 13.8.2015 samanaikaisesti tämän lausunnon kanssa.

Jäljempänä tässä lausunnossa on vertailtu HSL:n alustavan taloussuunnitelman 2016 - 2018 ja HKL:n päivitetyn talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2016 - 2018 lukuja. HKL esittää, että silti osin kuin luvuissa on poikkeamia, niin HSL päivittää luvut vastaamaan

HKL:n esittämiä lukuja lopullisessa taloussuunnitelmassaan yhteistyössä HKL:n kanssa.

HSL:n toimintastrategia 2025 ja strategiset tavoitteet 2016 - 2018

HKL:n mielestä HSL:n toimintastrategia ja strategiset tavoitteet antavat hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin asettamia tavoitteita.

Strategisten periaatteiden lisäksi on tärkeää, että HSL määrittää tarkempia konkreettisia tavoitteita ja mittareita, jotka kertoisivat mm. joukkoliikenteen suunnittelun laadusta ja taloudellisuudesta. HSL:n tulisi sisällyttää näihin tavoitteisiin sellaisia asioita, jotka ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Tehdyistä linjastomuutoksista on tarpeen tehdä perusteellisempaa ennen-jälkeen -analyysiä, minkä perusteella voidaan arvioida joukkoliikenteen suunnittelun onnistuneisuutta erityisesti taloudellisuuden ja palvelukyvyn ja palvelun laadun suhteen: Kuinka hyvin tehdyt linjastomuutokset ovat tehostaneet joukkoliikenteeseen suunnatun rahoituksen käyttöä. Tämä selvitystarve konkretisoituu esimerkiksi Kehäradan ja Länsimetron aiheuttamissa linjastomuutoksissa sekä raitioliikenteen linjastosuunnitelman (RAILI) muutosten vaikutusten arvioinnissa.

Vuonna 2016 Helsingin joukkoliikenteeseen toteuttavat palvelutason muutokset ovat perusteluja. Raskaan raideliikenteen, runko- ja poikittaisliikenteen parantamista sekä raitiolinjaston ja joukkoliikenteen tuottavuuden kehittämistä tulee jatkaa tehtyjen kehittämissuunnitelmien mukaisesti. Liikennemuotojen työnjakoa keskustassa tulee edelleen kehittää niin, että päällekkäinen bussi- ja raitioliikenteen tarjonta vähenee ja raitioliikenteen rooli kantakaupungissa vahvistuu.

Helsinki on saanut huomattavasti kansainvälistäkin julkisuutta ns. liikkuminen palveluna -konseptin (Mobility as a Service) kehittäjänä. Liikkuminen palveluna -konseptin perusajatus on mahdollistaa liikkujille mahdollisimman yksinkertaisella ja vaivattomalla tavalla eri liikkumistavat käyttöön ilman, että käyttäjän itse tarvitsee investoida liikkumisvälineisiin, selvittää eri liikennemuotojen käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä tai hankkia erilaisia maksuvälineitä. HKL tukee liikkuminen palveluna -konseptia muun muassa tarjoamalla kaupunkilaisille nykyaikaista kaupunkipyöräpalvelua keväästä 2016 alkaen. HKL ryhtyy selvittämään asemainfrastruktuurinsa kehittämistä niin, että se nykyistä monipuolisemmin palvelisi kaupunkilaisten arjen tarpeita.

Liikkuminen palveluna -konseptiin kuuluu, että liikkumisoperaattorit kokoavat yhteen eri asiakkaiden tarpeisiin kokonaisuutena vastaavia niin julkisen (esim. kaupunkijoukkoliikenne, kaukojunaliikenne) kuin

yksityisen sektorin (esim. vuokra-autot) palveluita ja muodostavat niistä palveluportfolioita. Liikkuminen palveluna -konseptin kehittämiseksi Helsingin seudulla olisi erittäin tärkeää, että HSL palveluportfolion olennaisimman osan eli joukkoliikennejärjestelmän kehittäjänä ottaisi asiassa aktiivisen roolin. Tämä avaisi myös HSL:lle mahdollisuuden uusiin lipunmyyntikanaviin ja joukkoliikenteen käytön merkittävään edistämiseen.

HSL kokeilee suunnitelmakauden aikana sähköbussiliikennettä. Sähköbussiliikenne edellyttää kunnilta latausinfrastruktuuria raitioliikenteen tavoin. HKL on varautunut sähköbussien latausinfra toteuttamiseen yhteistyössä HSL:n kanssa niin kuin asiaa on jo vuonna 2015 valmisteltu. HKL:n yhtenä tavoitteena on pitemmällä aikajänteellä saavuttaa synergiahyötyjä raitioliikenteen ja sähköbussiliikenteen latausinfra kesken.

HSL:n liikenteen luotettavuuden tavoitteiden osalta (s. 10) raitio-, metro- ja lauttaliikenteen tavoitteet noudattavat HKL:n tavoiteasetantaa samoissa asioissa.

HSL:n taloussuunnitelman (s. 10) mukaan vuonna 2016 tehdään lippulajitutkimus lähijunissa, ja että vuosien 2017 ja 2018 lippulajitutkimukset tarkentuvat sen perusteella, miten merkittävät joukkoliikennehankkeet etenevät. HKL toteaa, että on tärkeää, että lippulajitutkimukset ajoitetaan niin, että esimerkiksi länsimetron käynnistyessä saadaan mahdollisimman pian luotettava kuntakohtainen matkustajajakauma. Helsingille on tärkeää, että HSL:llä on tarpeelliset ja kattavat tiedot länsimetron operointi- ja infrakustannusten jakamiseen oikealla tavalla kunnittain heti liikennöinnin käynnistyttyä.

HSL:n taloussuunnitelman liitteessä 6 (s. 78-79) on lyhyesti kuvattu, miten infrakulut jaetaan kunnille. HKL toteaa, että kuvausta olisi hyvä täsmentää, ja kuvata tarkemmin tekstiosuudessa (s.78) ja liitteen 6 kuvassa (s.79) liikennemuodoittain infrakustannusten jakoperiaatteet. Esimerkiksi metroinfra osalta on tarkennettava, miten infrakustannusten jakaminen tapahtuu. Tämä on erityisen tärkeää, kun länsimetron liikenne alkaa, ja metron infrakustannuksia kertyy Helsingin lisäksi Espoole, jolloin Helsingin kaupungin infrakustannukset jaetaan Helsingin sisällä tapahtuvien nousujen perusteella ja vastaavasti Espoon kaupungin infrakustannukset Espoon sisällä tapahtuvien nousujen perusteella.

HSL:n taloussuunnitelman (s. 15) mukaan raitiovaunujen kuljettajien lipunmyynti lopetetaan, kun kaikkiin vaunuihin on asennettu lippuautomaatit. HKL toteaa, että kuljettajalipunmyynnin lopettaminen

nopeuttaa raitioliikennettä ja on yhdenmukainen niiden linjausten kanssa, joita HKL ja HKL:n johtokunta ja myös sitä edeltänyt joukkoliikennelautakunta ovat pitkään esittäneet.

HSL:n taloussuunnitelmassa (s. 25) mainitaan, että M300-sarjan ensimmäiset metrojunat ovat liikenteessä kesän 2015 alussa. HKL toteaa, että tarkennetun aikataulun mukaan ensimmäiset metrojunat ovat liikenteessä loppuvuodesta 2015.

Raitioliikenne

HSL ostaa raitioliikenteen HKL:ltä raitioliikenteen hoitamisesta vuonna 2010 tehdyn pitkäaikaisen sopimuksen perusteella, joka jatkuu aina vuoden 2024 loppuun saakka.

HSL:n taloussuunnitelmassa käsitellään myös raitioliikenteen linjastosuunnitelman vaikutuksista linjastoon (s. 60 ja 64). HSL:n taloussuunnitelmassa arvioitu linjastosuunnitelman aiheuttama kustannusmuutos vastaa HKL:n arviota muutoksen kustannusvaikutuksesta.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa raitioliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Raitioliikennekorvaus, HSL	53,7	56,5	60,4
Raitioliikennekorvaus, HKL	51,8	55,3	59,1
Erotus	-1,9	-1,2	-1,3

HSL:n luvuissa on mukana bonuksiin varautuminen vuosittain 2016 - 2018; bonuksia ei ole mukana HKL:n luvuissa. Raitioliikenteen liikennöintikorvausten tasoa nostavat pääomakulut, joita aiheutuu uusien liikenteeseen tulevien raitiovaunujen poistoista ja koroista. Korvaustasoa nostaa myös linjastoon tulevat muutokset.

Metroliikenne

HSL ostaa metroliikenteen HKL:ltä metroliikenteen hoitamisesta vuonna 2010 tehdyn pitkäaikaisen sopimuksen perusteella, joka jatkuu aina vuoden 2024 loppuun saakka.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa metroliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Metroliikennekorvaus, HSL	33,6	43,7	43,3

Metroliihenkorvaus, HKL	33,4	44,3	44,0
Erotus	-0,2	0,6	0,7

HKL:n metroliihenteestä saama liikennöintikorvaus sisältää ns. lisäkorvausta 2,2 milj. euroa vuonna 2016. Tämä lisäkorvaus on tärkeä HKL:lle, koska sillä korvataan länsimetron käyttöönottoon liittyviä menoja, joita varsinainen liikennöintikorvaus ei kata ennen liikenteen alkamista elokuussa 2016. Lisäkorvauksella katetaan metrovarikon laajentamisen kustannuksia sekä metroliihenteen käynnistämiseksi tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia kuluja. HKL toteaa, että lisäkorvaus on huomioitava yhdenmukaisesti sekä HKL:n että HSL:n talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

Länsimetron käynnistyminen elokuusta 2016 alkaen merkitsee, että metroliihenteen liikennöintikorvaukset kasvavat voimakkaasti verrattuna vuoden 2015 tasoon vuosina 2016 - 2018, minkä jälkeen tilanne tasoittuu. Vuoden 2018 liikennöintikorvaukset noudattelevat vuoden 2017 tasoa.

Lauttaliikenne

HSL tilaa Suomenlinnan henkilölauttaliikenteen HKL:ltä. HKL ostaa lauttaliikenteen Suomenlinnan Liikenne Oy:ltä. HKL ja HSL ovat tehneet Suomenlinnan lauttaliikenteestä liikennöintisopimuksen vuonna 2013 ajalle 2010 - 2017.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa lauttaliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Lauttaliikennekorvaus, HSL	4,2	4,2	4,2
Lauttaliikennekorvaus, HKL	3,6	3,6	3,6
Erotus	-0,6	-0,6	-0,6

Infrakorvaukset

HSL maksaa kunnille käyttökorvausta joukkoliikenteen infran kehittämisestä ja ylläpidosta. HKL vastaa Helsingin kaupungin joukkoliikenneinfran investoinneista ja ylläpidosta. Lisäksi rakennusviraston kadun rakentamiseen liittyviin kustannuksiin sisältyy myös jonkin verran joukkoliikenneinfran kustannuksia. HKL saa tietoonsa nämä kustannukset rakennusvirastolta ja laskuttaa myös nämä kustannukset HSL:ltä.

HSL:n taloussuunnitelmassa esitetyt vuoden 2016 infrakorvausluvut sisältävät aikaisempien tilikausien infrakorvauksen tasausta Helsingin osalta 1,3 milj. euroa, mikä vähentää Helsingille tulevaa infrakorvausta vuonna 2016. HKL:n infrakorvausluvuissa vastaavaa tasauserää ei ole, koska tasaus on käsitelty HKL:n taseessa velkana HSL:lle. Seuraavassa esityksessä vuoden 2016 HSL:n infrakorvausluvut on esitetty ilman edellä selvitettyä tasauserää, jotta luvut ovat vertailukelpoisia HKL:n lukujen kanssa.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Metroinfrakorvaus, HSL	44,9	45,5	46,1
Metroinfrakorvaus, HKL	44,9	46,0	47,3
Erotus	0,0	0,5	1,1

milj. euroa	2016	2017	2018
Länsimetron infrakorvaus, HSL	5,2	12,4	12,2
Länsimetron infrakorvaus, HKL	5,2	12,4	12,2
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
Raitioinfrakorvaus, HSL	19,9	20,0	21,2
Raitioinfrakorvaus, HKL	19,9	20,3	21,7
Erotus	0,0	0,3	0,5

milj. euroa	2016	2017	2018
Junainfrakorvaus, HSL	0,7	0,7	0,7
Junainfrakorvaus, HKL	0,7	0,7	0,7
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
-------------	------	------	------

31.08.2015

Ryj/4

Lauttainfrakorvaus, HSL	0,4	0,4	0,4
Lauttainfrakorvaus, HKL	0,4	0,4	0,4
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
Bussi-infrakorvaus, HSL	2,8	2,9	2,9
Bussi-infrakorvaus, HKL	2,8	2,9	2,9
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2016	2017	2018
Infra yhteensä, HSL	73,9	82,0	83,6
Infra yhteensä, HKL	73,9	82,7	85,2
Erotus	0,0	0,7	1,6

Infrakorvaustasoa nostaa länsimetron käynnistyminen elokuussa 2016. HKL toteaa, että HSL:n, Helsingin kaupungin ja Espoon kaupungin on vielä syytä tarkentaa länsimetron infrakustannusten laskentaperusteita niin, että laskentaperusteet vastaavat infrasopimusta ja että laskenta tapahtuu samoilla peruseriaatteilla kuin esimerkiksi kehäradan osalta.

Liikennöinti- ja infrakorvaukset yhteensä

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa liikennöinti- ja infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2016	2017	2018
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HSL	165,4	186,4	191,5
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HKL	162,7	185,9	191,9
Erotus	-2,7	-0,5	0,4

Infrasopimuksen päivittäminen bussiterminaalien osalta

HSL:n ja HSL:n jäsenkuntien välisessä infasopimuksessa on määritelty sopimukseen piiriin kuuluva infraomaisuus sekä omaisuuden arvon määrittely ja infralaskutuksen periaatteet.

Infrasopimuksessa on lueteltu ne bussiterminaalit, jotka kuuluvat sopimukseen; Helsingin bussiterminaalista sopimukseen sisältyvät Elielinaukio, Rautatientori, Kamppi, Itäkeskus, Malmi ja Herttoniemi. Uusien bussiterminaalien osalta sopimuksessa todetaan, että sopijapuolet neuvottelevat yksittäisten (uusien) bussiterminaalien sisällyttämisestä tämän sopimuksen piiriin. Lisäksi sopimuksessa todetaan, että lähtökohtana pidetään tässä sopimuksessa lueteltuja terminaalieja (Elielinaukio, Rautatientori, jne).

HKL on esittänyt HSL:lle, että infrasopimusta päivitetäisiin niin, että infrasopimuksen piiriin tulisivat myös muita bussiliikenteen infrahankkeita (esim. pienempiä terminaalieja) silloin, kun kunta toteuttaa terminaalien HSL:n ilmoittamien tarpeiden mukaan ja terminaalie-investointi tuo merkittäviä säästöjä bussiliikenteen operoinnille ja on näin kokonaistaloudellisesti arvioiden kannattava investointi.

HKL on HSL:lle informoinut, että Lauttasaareen tuleva uusi terminaalie/kääntöpaikka on juuri tällainen bussiliikenteen operoinnin tehokkuutta parantava infrahanke, jolla saadaan säästöjä liikennöintikustannuksissa. Tehtyjen selvitysten mukaan ko. terminaalie-investointi maksaa itsensä takaisin alle viidessä (5) vuodessa HSL:lle liikennöinnissä saavutettavien säästöjen takia. Nykyistä infrasopimusta tulisi tämän vuoksi täsmentää niin, että tämän tyyppisen hankkeen pääomakustannukset voidaan sisällyttää infrasopimukseen. Vastaavissa tapauksissa on uhkana, että pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen kannalta liiketaloudellisesti kannattavia bussiliikenteen infrainvestointeja jätetään tekemättä, kun kustannusjakoa ei voida toteuttaa oikeudenmukaisella kohtuullisella tavalla. Päivittämällä infrasopimus niin, että se myös näiden hankkeiden osalta noudattaa hyötyjä maksaa –periaatetta edistää osaltaan, että hankkeet saadaan toteutettua ja sillä tavalla viime kädessä alennettua bussiliikenteen operointikustannuksia.

KutsuPlus-palvelun jatkaminen

Lausuntopyynnössä HSL pyytää kantaa siitä, tulisiko KutsuPlus-palvelua jatkaa TTS:ssä esitetyllä tavalla 31.12.2015 päättyvän kokeilujakson jälkeen.

KutsuPlus on kansainvälisestikin arvioituna edistysellinen ja runsaasti myönteistä huomiota ja kiitosta saanut tapa kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. KutsuPlusilla on onnistuessaan mahdollisuus

mullistaa liikkumiskulttuuria merkittävästi, lisätä erityisesti autoilijoiden halua käyttää joukkoliikennettä ja vähentää olennaisestikin henkilöautoriippuvuutta. Mikäli palvelun käyttö kasvaa HSL:n suunnitelmien mukaisesti, auttaa KutsuPlus merkittävästi näköpiirissä olevien liikenteellisten paineiden ratkaisemiseen selvästi kalliimpien vaihtoehtojen, kuten esimerkiksi infrastruktuuri-investointien, sijasta. KutsuPlussan onnistuminen edellyttää voimakasta panostusta alkuvaiheessa, jota lähivuodet vielä ovat.

HKL painottaa, että KutsuPlussan kustannustehokkuutta tulee merkittävästi parantaa. Keinoja tähän voivat olla mm. markkinointi ja liikenteen hallittu laajentaminen kustannustehokkaalla tavalla. Nykyisin muutoin palvelukysynnän huippuaikoina KutsuPlus-autojen käyttöaste on melko alhainen, jolloin autot odottavat liikaa tyhjinä ja suhteellisen suurilla autoilla ajetaan vain muutama matkustaja kerrallaan kyydissä. Tulisi harkita, että HSL:n KutsuPlus -järjestelmässä olisi käytössä vain niin paljon palveluresursseja, että niille riittää koko palveluajan jatkuvasti kyytejä. Koko ajan käytössä olevaa ajoneuvokapasiteettia tulisi sitten tarpeen mukaan täydentää ns. ylivuotoautoilla (esimerkiksi taksit), jotka olisivat KutsuPlussan käytössä vain tarpeen mukaan ja joille maksettaisiin korvausta vain ajetuista (ja siis maksetuista) matkoista. Tämä järjestely olisi winwin-tilanne, jossa HSL saisi tuotettua palvelun jopa merkittävästi edullisemmin ja ylivuotokalustoa tarjoavat liikennöitsijät saisivat parannettua omaa käyttöastettaan.

HKL katsoo, että ennen merkittäviä lisäsatsauksia KutsuPlus - palveluun olisi syytä selvittää, onko nykyiseen taksijärjestelmään tai sitä sääteleviin normeihin tulossa sellaisia muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa palvelun toimintaympäristöön ja kysyntään oleellisesti.

Käsittely

13.08.2015 Vaali

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään KutsuPlus-asiaa käsittelevään kohtaan:

"HKL katsoo, että ennen merkittäviä lisäsatsauksia KutsuPlus - palveluun olisi syytä selvittää, onko nykyiseen taksijärjestelmään tai sitä sääteleviin normeihin tulossa sellaisia muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa palvelun toimintaympäristöön ja kysyntään oleellisesti."

Kannattaja: Riina Simonen

1 äänestys

31.08.2015

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Lisätään KutsuPlus-asiaa käsittelevään kohtaan: "HKL katsoo, että ennen merkittäviä lisäsatsauksia KutsuPlus -palveluun olisi syytä selvittää, onko nykyiseen taksijärjestelmään tai sitä sääteleviin normeihin tulossa sellaisia muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa palvelun toimintaympäristöön ja kysyntään oleellisesti."

Jaa-äännet: 1
Marjaana Syrjälä

Ei-äännet: 6
Kari Kälviä, Ari Lehtinen, Tuomas Rantanen, Riina Simonen, Lilja Tamminen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 1
Sakari Oka

Poissa: 1
Kimmo Kokkila

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

31.08.2015

Ryj/5

§ 794

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Palmia-liikelaitoksen johtokunta	27.8.2015
yleisten töiden lautakunta	25.8.2015
ympäristölautakunta	25.8.2015

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Stj/1

§ 795

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta
- kolmas jaosto

27.8.2015

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 796

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

HEL 2015-007963 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon:

Helsingin iltapäivätoiminnan kokonaistilanne

Helsingin opetusviraston koordinoimassa perusopetuksen iltapäivätoiminnassa on lukuvuonna 2015–2016 noin 5 700 oppilasta. Valtakunnallisesta toimintaan osallistuvien kokonaisoppilasmäärästä (v. 2014 52 696 lasta) Helsingin osuus on 11 %. Ensimmäisen luokan oppilaista 60 % osallistuu toimintaan ja toisen luokan oppilaista 28 %:lle on myönnetty toimintapaikka. Kaikki 1. luokan oppilaat ja erityisen tuen oppilaat saivat paikan. Huomiota on kiinnitetty erityistä tukea tarvitsevien ja eri kulttuuritaustaisten lasten osallistumisen edistämiseen. Paikka myönnettiin 90 %:lle hakijoista. Kielteisen päätöksen sai 630 toisen luokan oppilasta, joista arviolta 500 tulee sijoittumaan leikkipuistotoimintaan.

Helsingissä kaupunki järjestää itse toiminnasta 24 % ja järjestöt, seurakunnat ja yksityiset palveluntuottajat 76 % avustettavana toimintana. Helsingin malli poikkeaa huomattavasti muista kunnista. Muissa kunnissa kunnan omaisuus toiminnan järjestämisestä on keskimäärin 54 %.

Iltapäivätoiminnan määräraha on vuonna 2015 pysynyt vuoden 2014 tasolla yhteensä noin 8 miljoonassa eurossa, josta lähes 5 miljoonaa euroa kohdentuu avustettavaan toimintaan. Helsingin kaupunginhallituksen 10.4.2007 tekemän päätöksen mukaisesti perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan kuukausittainen asiakasmaksu on 80 euroa/kk päivittäisestä klo 16 päättyvästä palvelusta. Yksityiset iltapäivätoiminnan palveluntuottajat ja ruotsinkieliset koulut voivat valtionosuuteen oikeuttavan toiminta-ajan jälkeen tarjota toimintaa klo 17 saakka ja periä palvelusta 20 euroa lisämaksua. Asiakasmaksut kattavat kaupungin itse järjestämän toiminnan kustannuksista noin neljäsosan.

Koulutulokkaiden määrä Helsingissä kasvaa. Alkuopetusikäisten osalta vuosikasvua on noin 500 oppilasta/lukuvuosi. Huoltajien halukkuus

saada iltapäivätoiminnan palvelua on myös kasvava, tosin kaupunginosien välillä on vaihtelua. Helsingissä pienten koululaisten vanhempien kokopäiväinen työllisyys- tai opiskeluaste on korkea. Suurkaupungin liikenneolosuhteet ja ruuhkat pitkittävät päivittäistä työpäivää ottaen huomioon myös muut suurkaupungin haasteet lapsiperheitä ajatellen, joten iltapäivätoiminnan merkitys on perheille suuri.

Helsingiläiset huoltajat ovat varsin tyytyväisiä saamaansa palveluun. Opetushallituksen vuoden 2014 seurannassa huoltajat antoivat kokonaisarvosanaksi 8,3/10 ja tyytyväisyys asiakasmaksun kohtuullisuuteen suhteessa palvelun laatuun oli 4,5/5.

Nykyiset iltapäivätoiminnan palveluntuottajat pitävät nykyisiä asiakasmaksuja kohtuullisina ja näkevät oman taloutensa uhkana liian suuret asiakasmaksukorotukset. Asiakasmaksuja jää palveluntuottajilta edelleen saamatta, koska kaikki huoltajat eivät hoida kuukausittain maksettavaa asiakasmaksua. Helsingin kaupungilla on vuodesta 2008 lähtien ollut voimassa maksuhojennusperiaatteet, joissa maksuhojennusrajat perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaisiin päivähoidon asiakasmaksujen tulorajoihin.

Asiakasmaksun korottaminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevat säännökset lisättiin perusopetuslakiin vuonna 2003. Maksuista määrättiin alun perin siten, että enimmäismaksu 570 tunnin osalta on 60 euroa/kk. Vuonna 2006 lakia muutettiin siten, että säädettiin erikseen 80 euron suuruinen enimmäismaksu 760 tunnin osalta. Toimintaa voidaan valtiosuuteen oikeuttavan toiminta-ajan jälkeen tarjota kello 17 saakka ja peria palvelusta 20 euroa/kk lisämaksuna, jolloin maksu on 100 euroa/kk. Maksuihin ei ole tehty indeksi- tai muita korotuksia. Iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen enimmäismaksut ovat selkeästi jääneet jälkeen yleisestä hintakehityksestä. Tämä on merkinnyt kuntien omarahoitusosuuden ja toimintaan osoitettujen avustusmäärärahojen korottamista talousarvioissa tarvetta vastaavan palvelutarjonnan ylläpitämiseksi ja joissakin kunnissa lasten jättämistä palvelun ulkopuolelle.

Esityksessä korotetaan kuukausittaisen asiakasmaksun enimmäismaksua, ts. rajataan asiakasmaksujen ylärajat uudelleen. Ylärajat ovat nykyisiin maksuihin nähden kaksinkertaiset. Merkittävä korotus asiakasmaksuihin merkitsisi Helsingissä hyvin todennäköisesti satojen, ellei tuhansien lasten jäämistä pois toiminnasta. Leikkipuistojen iltapäivätoiminnassa on tällä hetkellä noin 3 400

alkuopetuksen koululaista. Opetusviraston arvion mukaan muutos tulee lisäämään leikkipuistoissa järjestettävän iltapäivätoiminnan kysyntää. Koulujen kerhotoiminnalla on lisäksi pyritty täydentämään alkuopetusikäisille tarjottavia vaihtoehtoja iltapäivään, mutta alueelliset erot ovat suuret.

Asiakasmaksujen korotus lisää kuntien tuloja ja on hallitusohjelman mukaisesti osa julkisen talouden tasapainottamista ajantasaistamalla jälkeen jääneitä maksuja ja siirtämällä kustannusvastuuta palvelunsaajalle. Maksujen korotus on myös Helsingin kaupunginhallituksen antaman talousarvio-ohjeistuksen mukaista ja noudattaa tavoitetta kasvattaa tulojen osuutta palvelujen tuotantokustannuksista.

Helsingin kaupunki kuitenkin esittää, ettei asiakasmaksun ylärajaa koroteta niin jyrkästi kuin hallituksen esitysluonnoksessa esitetään, vaan että korotus olisi maltillisempi. Toinen vaihtoehto olisi määritellä asiakasmaksuille välys, jonka puitteissa kunnat voivat määrittää maksut. Näin huoltajilta perittävien maksujen erot eivät olisi niin suuret kuntien välillä kuin tällä hetkellä. Perheet tulisivat asuinpaikkakunnasta riippumatta tätä kautta yhdenvertaiseen asemaan asiakasmaksujen osalta. Iltapäivätoiminnan sisältöjä ja laatua ohjaavat Opetushallituksen Perusopetuksen laatukortit 2010 ja Perusopetuksen Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011.

Vaikutus perheen maksukykyyn

Määriteltäessä kunnan tasolla asiakasmaksuja on tärkeää, että arvioidaan mahdollisten asiakasmaksujen korotusten vaikutukset perheiden maksukykyyn ja sitä kautta lasten mahdollisuuteen osallistua toimintaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan lain hengen mukaisesti on tärkeää, että kaikilla lapsilla on aito mahdollisuus hakeutua aamu- ja iltapäivätoimintaan perheen sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Nykyisellään kaikki kunnat eivät mahdollista asiakasmaksujen huojennuksia tai perimättä jättämistä. Vain 79 % kunnista mahdollistaa asiakasmaksujen alentamisen tai niistä vapauttamisen. Samoin maksuhuojennuksen myöntämisen periaatteet vaihtelevat suuresti kunnittain.

Esityksessä kuvattu tiukennus maksujen perimättömyysmahdollisuuteen on kannatettava.

Lausunnon keskeinen sisältö

Helsingin kaupunki ei kannata asiakasmaksun ylärajan korottamista niin jyrkästi kuin hallituksen esitysluonnoksessa esitetään vaan korotus tulisi olla maltillisempi. Toinen vaihtoehto olisi määritellä

asiakasmaksuille hintavällys, jonka puitteissa kunnat voivat määrittää maksut.

Helsingin kaupunki kannattaa asiakasmaksujen perimättömyysmahdollisuuksien laajentamista ja tiukentamista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö
- 2 Hallituksen esitysluonnos perusopetuslain 48 f §:n muuttamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kaupungin lausuntoa liitteenä olevasta hallituksen esitysluonnoksesta perusopetuslain 48 f §:n muuttamisesta. Voimassa olevan perusopetuslain 48 f §:n mukaan kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä siten, että maksu saa olla 570 tunnin osalta (3 tuntia päivässä) enintään 60 euroa ja 760 tunnin osalta (4 tuntia päivässä) enintään 80 euroa. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan maksujen enimmäismäärät kaksinkertaistettaisiin 120 ja 160 euroon. Samalla tiukennettaisiin maksun alentamista tai perimättä jättämistä koskevaa säännöstä.

Hallituksen esitysluonnos on 27.5.2015 julkistetun strategisen hallitusohjelman mukainen. Hallitusohjelman mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävät maksut tulee ajantasaistaa ja maksujen perimättömyysmahdollisuuksia tiukentaa. Osana toimenpiteitä kuntien tehtävien karsimiseksi ja velvoitteiden vähentämiseksi

31.08.2015

Sj/1

hallitusohjelmassa esitetään kuntien siirtymistä kohti kustannusvastaavuutta maksutuloja lisäämällä. Esitys lisäksi kuntien tuloja vuonna 2016 arviolta noin 10 miljoonalla eurolla ja vuodesta 2017 lukien noin 25,7 miljoonalla eurolla valtakunnallisesti.

Talousarvion laatimisoluiden mukaan hallintokuntien tulee selvittää mahdollisuudet maksutulojen lisäämiseen ja tehdä tarvittavat esitykset osana talousarvioesitystään. Tavoitteena on, että tulojen osuus palvelujen tuotantokustannuksista kasvaisi.

Kaupunginhallitus on 10.4.2007 (540 §) päättänyt, että kaupunki perii aamu- ja iltapäivätoiminnasta voimassa olevan lain mahdollistaman enimmäissumman (80 euroa / 760 tuntia). Jos laki muuttuu hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti, kaupunginhallituksen päätettäväksi tuodaan esitys perittävien maksujen suuruudesta. Lainmuutos ei sellaisenaan vielä korota perittäviä maksuja, vaan jokainen kunta päättää maksujen suuruudesta erikseen laissa asetetun enimmäismäärän puitteissa.

Opetuslautakunta on 25.8.2015 antanut esitysluonnoksesta kaupunginhallitukselle lausunnon, joka ilmenee päätöshistoriasta. Kaupunginhallitukselle tehtävä esitys on opetuslautakunnan yksimielisen lausunnon mukainen.

Kaupungin lausunnon antamisen alkuperäinen määräaika oli 28.8.2015. Koska opetuslautakunnan syyskauden ensimmäinen kokous oli vasta 25.8.2015, opetus- ja kulttuuriministeriöltä on saatu lisää aikaa lausunnon toimittamiselle 1.9.2015 asti. Kaupunginhallituksen tulisi käsitellä asia tässä kokouksessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö
- 2 Hallituksen esitysluonnos perusopetuslain 48 f §:n muuttamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiedoksi

Opetusvirasto

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 25.08.2015 § 112

HEL 2015-007963 T 03 00 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeinen sisältö

Opetuslautakunta ei kannata asiakasmaksun ylärajan korottamista esityksen mukaisesti, vaan katsoo, että korotus tulisi olla maltillisempi, lähempänä indeksikorotustarpeita. Toinen vaihtoehto olisi määrittellä asiakasmaksuille hintavälys, jonka puitteissa kunnat voivat määrittää maksut.

Lautakunta kannattaa asiakasmaksujen perimättömyysmahdollisuuksien laajentamista ja tiukentamista.

Helsingin iltapäivätoiminnan kokonaistilanne

Helsingin opetusviraston koordinoimassa perusopetuksen iltapäivätoiminnassa on lukuvuonna 2015–2016 noin 5 700 oppilasta. Valtakunnallisesta toimintaan osallistuvien kokonaisoppilasmäärästä (v. 2014 52 696 lasta) Helsingin osuus on 11 %. Ensimmäisen luokan oppilaista 60 % osallistuu toimintaan ja toisen luokan oppilaista 28 %:lle on myönnetty toimintapaikka. Kaikki 1. luokan oppilaat ja erityisen tuen oppilaat saivat paikan. Huomiota on kiinnitetty erityistä tukea tarvitsevien ja eri kulttuuritaustaisten lasten osallistumisen edistämiseen. Paikka myönnettiin 90 %:lle hakijoista. Kielteisen päätöksen sai 630 toisen luokan oppilasta, joista arviolta 500 tulee sijoittumaan leikkipuistotoimintaan.

Helsingissä kaupunki järjestää itse toiminnasta 24 % ja järjestöt, seurakunnat ja yksityiset palveluntuottajat 76 % avustettavana toimintana. Helsingin malli poikkeaa huomattavasti muista kunnista. Muissa kunnissa kunnan omaisuus toiminnan järjestämisestä on keskimäärin 54 %.

Iltapäivätoiminnan määräraha on vuonna 2015 pysynyt vuoden 2014 tasolla yhteensä noin 8 miljoonaa euroa, josta lähes 5 miljoonaa euroa kohdentuu avustettavaan toimintaan. Helsingin kaupunginhallituksen 10.4.2007 (§ 540) päätöksen mukaisesti perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan kuukausittainen asiakasmaksu on 80 euroa/kk päivittäisestä klo 16.00 päättyvästä palvelusta tai 100 euroa/kk klo 17.00 päättyvästä palvelusta. Asiakasmaksut kattavat kaupungin itse järjestämistä kustannuksista noin neljäsosan.

Koulutulokkaiden määrä on Helsingissä kasvava. Alkuopetusikäisten osalta vuosikasvu on noin 500 oppilasta/lukuvuosi. Huoltajien halukkuus saada iltapäivätoiminnan palvelua on myös kasvava, tosin kaupunginosien välillä on vaihtelua. Helsingissä pienten koululaisten vanhempien kokopäiväinen työllisyysaste tai opiskelu on korkea. Suurkaupungin liikenneolosuhteet ja ruuhkat pitkittävät päivittäistä työpäivää ottaen huomioon myös muut suurkaupungin haasteet lapsiperheitä ajatellen, joten iltapäivätoiminnan merkitys on perheille suuri.

Helsingiläiset huoltajat ovat varsin tyytyväisiä saamaansa palveluun. Opetushallituksen vuoden 2014 huoltajaseurannassa huoltajat antoivat kokonaisarvosanaksi 8,3/10 ja tyytyväisyys asiakasmaksun kohtuullisuuteen suhteessa palvelun laatuun oli 4,5/5.

Nykyiset iltapäivätoiminnan palveluntuottajat pitävät nykyisiä asiakasmaksuja kohtuullisina ja näkevät oman taloutensa uhkana liian suuret asiakasmaksukorotukset. Asiakasmaksuja jää palveluntuottajilta edelleen saamatta, koska kaikki huoltajat eivät hoida kuukausittain maksettavaa asiakasmaksua. Helsingin kaupungilla on vuodesta 2008 lähtien ollut voimassa maksuhojennusperiaatteet, joissa maksuhojennusrajat perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaisiin päivähoidonasiakasmaksujen tuloarvoihin.

Asiakasmaksun korottaminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevat säännökset lisättiin perusopetuslakiin vuonna 2003. Maksuista määrättiin alun perin siten, että enimmäismaksu 570 tunnin osalta on 60 euroa/kk. Vuonna 2006 lakia muutettiin siten, että säädettiin erikseen 80 euron suuruinen enimmäismaksu 760 tunnin osalta. Toimintaa voidaan valtiosuuteen oikeuttavan toiminta-ajan jälkeen tarjota kello 17.00 saakka ja periä palvelusta 20 euroa/kk lisämaksuna, jolloin maksu on 100 euroa/kk. Maksuihin ei ole tehty indeksi- tai muita korotuksia. Iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen enimmäismaksut ovat selkeästi jääneet jälkeen yleisestä hintakehityksestä. Tämä on merkintä kuntien

omarahoitusosuuden ja toimintaan osoitettujen avustusmäärärahojen korottamista talousarvioissa tarvetta vastaavan palvelutarjonnan ylläpitämiseksi ja joissakin kunnissa lasten jättämistä palvelun ulkopuolelle.

Esityksessä korotetaan kuukausittaisen asiakasmaksun enimmäismaksua, ts. rajataan asiakasmaksujen ylärajat uudelleen. Ylärajat ovat nykyisiin maksuihin nähden kaksinkertaiset. Merkittävä korotus asiakasmaksuihin merkitsisi Helsingissä hyvin todennäköisesti satojen, ellei tuhansien lasten jäämistä pois toiminnasta. Leikkipuistojen iltapäivätoiminnassa on tällä hetkellä noin 2 500 alkuopetuksen koululaista. Koska Helsingin oppilasmäärät ovat niin suuret, ei olemassa olevat leikkipuistot pysty nykyisellään vastaamaan asiakasmäärän rajuun kasvuun. Koulujen kerhotoiminnalla on pyritty täydentämään alkuopetusikäisille tarjottavia vaihtoehtoja iltapäivään, mutta alueelliset erot ovat suuret.

Esityksen mukaisesti asiakasmaksujen korotus lisäisi kuntien tuloja ja helpottaisi siten toiminnan järjestämistä. Korottamalla asiakasmaksuja mahdollistetaan palvelun laajenemisesta aiheutuvien kustannusten kattavuus.

Opetuslautakunta esittää, että asiakasmaksun ylärajaa ei koroteta esityksen mukaisesti vaan korotus olisi maltillisempi, lähempänä indeksikorotustarpeita. Toinen vaihtoehto olisi määrittellä asiakasmaksuille välyys, jonka puitteissa kunnat voivat määrittää maksut. Näin huoltajilta perittävät maksujen erot eivät olisi niin suuret kuntien välillä kuin tällä hetkellä. Perheet tulisivat asuinpaikkakunnasta riippumatta tätä kautta yhdenvertaiseen asemaan asiakasmaksujen osalta. Iltapäivätoiminnan sisältöjä ja laatua ohjaavat Opetushallituksen Perusopetuksen laatukortit 2010 ja Perusopetuksen Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011.

Vaikutus perheen maksukykyyn

Määriteltäessä kunnan tasolla asiakasmaksuja on tärkeää, että arvioidaan mahdollisten asiakasmaksujen korotusten vaikutukset perheiden maksukykyyn ja sitä kautta lasten mahdollisuuteen osallistua toimintaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan lain hengen mukaisesti on tärkeää, että kaikilla lapsilla on aito mahdollisuus hakeutua aamu- ja iltapäivätoimintaan perheen sosiaalisesta ja sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Nykyisellään kaikki kunnat eivät mahdollista asiakasmaksujen huojennuksia tai perimättä jättämistä. Vain 79 % kunnista mahdollistaa asiakasmaksujen alentamisen tai niistä vapauttamisen. Samoin maksuhuojennuksen myöntämisen periaatteet vaihtelevat suuresti kunnittain.

31.08.2015

Sj/1

Esityksessä kuvattu tiukennus maksujen
perimättömyysmahdollisuuteen on kannatettavaa.

Käsittely

25.08.2015 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Palve-Kaunisto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

§ 797

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta	
kaupunginmuseon johtokunta	25.8.2015
kaupunginorkesterin johtokunta	
kulttuuri- ja kirjastolautakunta	25.8.2015
liikuntalautakunta	
nuorisolautakunta	
opetuslautakunta	25.8.2015
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto	
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto	25.8.2015
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta	
suomenkielisen työväenopiston johtokunta	
taidemuseon johtokunta	25.8.2015
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta	25.8.2015
eläintarhan johtaja	
museojohtaja	
kaupunginorkesterin intendentti	
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori	
suomenkielinen työväenopisto:	
- rehtori	
- apulaisrehtori	
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)	
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)	
taidemuseon johtaja	
tietokeskus:	
- johtaja	
- tutkimuspäällikkö	
- tietohuoltopäällikkö	
- kehittämispäällikkö	
työterveysjohtaja	
Henkilöstön kehittämispalvelut	
- toimitusjohtaja	

31.08.2015

Sj/2

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

Kaj/1

§ 798

Rakennuskiellon pidentäminen Lauttasaaren länsiosassa ja Lemislahden venesatama-alueella (nro 12356)

HEL 2015-006997 T 10 03 05

Esitys

Kaupunginhallitus päätti pidentää 31. kaupunginosan (Lauttasaari) piirustuksesta nro 12356 ilmenevien eräiden Lauttasaaren länsiosan tonttien ja Lemislahden venesatama-alueen rakennuskieltoa maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla kahdella vuodella 8.9.2017 saakka.

Samalla kaupunginhallitus päätti todeta, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12356/18.8.2015

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Alue

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

Rakennuskielto on voimassa 31. kaupunginosan (Lauttasaari), piirustuksessa nro 12214/11.6.2013 osoittamalla alueella lukuun ottamatta korttelin 31067 tonttia 7. Alueeseen kuuluu Lauttasaaren länsiosassa 169 tonttia.

Taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti 15.9.1999 muuttaa 31. kaupunginosan (Lauttasaari) asemakaavaa piirustuksen nro 10788 osoittamilta alueilta. Päätöksen perusteella ko. alueella tuli voimaan rakennuskielto, jota kaupunginhallitus on viimeksi jatkanut 5.8.2013 ja joka on voimassa 8.9.2015 saakka.

Kaupunginhallitus päätti 8.9.2003 asettaa tontin 31051/1 rakennuskieltoon asemakaavan muuttamista varten 8.9.2009 saakka. Tontin 31051/1 rakennuskielto on 10.8.2009 yhdistetty tähän rakennuskieltoon.

Asemakaavatilanne

Lauttasaaren länsiosan ja Lemislahden venesataman rakennuskieltoalue on osa asemakaavaa nro 2948 (vahvistettu 9.1.1951). Asemakaava-alue koskee suurta osaa Lauttasaarta.

Kaava-alueen länsiosalla, kaksikerroksisten asuinrakennusten korttelialueilla, on laadittu joitakin kaavamuutoksia lähinnä 1950- ja 1960-luvuilla. Alkuperäinen asemakaava sekä tehdyt muutokset ovat suurelta osalta vanhentuneita.

Kaavamääräykset ja -merkinnät eivät nykyisten tulkintojen ja tarpeiden johdosta sekä muuttuneiden muiden säännösten vuoksi vastaa tarkoitustaan. Rakennusoikeus on ilmaistu tavalla, mikä aiheuttaa tulkintavaikeuksia. Täydennysrakentaminen vajaasti rakennetulla tontilla on muidenkin määräysten johdosta hankalaa ja saattaa johtaa käyttökelpoisen rakennuskannan purkamiseen.

Voimassa olevat asemakaavat eivät sisällä rakennusten suojeluun tähtäviä määräyksiä. Rakennussuojelukysymykset tulee selvittää asemakaavan muutostyössä.

Suunnittelutilanne

Asuinrakennusten tontit ovat yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa tontin 31058/2, joka on vuokrattu Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle, ja venesatama-alueen, joka on vuokrattu Lauttasaaren Veneilijät r.y:lle ja Drumsö Kanotister r.f:lle.

Kaupunginmuseo on selvittänyt rakennuskieltoalueen ja sillä olevien rakennusten rakennustaiteellisen ja kulttuurihistoriallisen arvon. Kaupunginmuseo esittää lausunnossaan näkökohtiaan kaavan uusimistyön periaatteiksi sekä antaa suosituksensa asemakaavaan merkittävistä suojelumerkinnöistä. Lausunto on saatu 23.7.2003.

Vuonna 1999 asetetulla rakennuskieltoalueella on asemakaavoitus edennyt seuraavasti:

Korttelin 31062 tontin 5 asemakaavan muutoksen kaupunginhallitus hyväksyi 5.11.2001. Päätös sai lainvoiman 21.12.2001. Korttelin 31052 tontin 7 asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.8.2005. Päätös sai lainvoiman 18.8.2006. Tiirasaarentien varteen sijoittuvan korttelin 31097 tontteja 2, 3 ja 4 koskeva asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.4.2010. Päätös sai lainvoiman 4.6.2010. Korttelin 31067 tontin 7 asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.11.2012. Päätös sai lainvoiman 21.12.2012.

Edellä mainitut tontit on rajattu pois rakennuskieltoalueesta.

Piirustuksen nro 12356 osoittamalle alueelle tullaan tekemään asemakaavan muutos, jossa alueen ja rakennusten suojelu otetaan huomioon sekä asemakaavamerkinnot ja -määräykset ajantasaistetaan. Työ sisältyy kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmaan. Asemakaavan muutosehdotus on tarkoitus esitellä kaupunkisuunnittelulautakunnalle vuoden 2017 aikana.

Tonttikohtaisia muutoksia voidaan laatia alueelle ilmaantuvien rakennushankkeiden tarpeiden mukaan.

Rakennuskiellon pidentäminen

Kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi tulisi rakennuskieltoa pidentää kahdella vuodella maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin perusteella.

Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto on laatinut rakennuskieltoalueesta 18.8.2015 päivätyn piirustuksen nro 12356.

Esittelijä toteaa, että päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen. Esitys oli yksimielinen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12356/18.8.2015

Oheismateriaali

1 Rakennuskieltokartta nro 12214/11.6.2013

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistölautakunta
Kiinteistövirasto
Rakennuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.08.2015 § 214

HEL 2015-006997 T 10 03 05

Ksv 2862_5

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että 31. kaupunginosan, piirustuksesta nro 12356 (päivätty 18.8.2015) ilmenevien Lauttasaaren länsiosan tonttien ja Lemislahden venesatama-alueen rakennuskieltoa pidennetään maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla kahdella vuodella 8.9.2017 saakka.

Lautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Jukka Kähkönen, arkkitehti, puhelin: 310 37260
jukka.e.kahkonen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 799

Ulkosaarten Isosaaren, Kuivasaaren ja Pikku Kuivasaaren rakennuskiellon pidentäminen (nro 12357)

HEL 2015-007365 T 10 03 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus päättää pidentää 53. kaupunginosan (Ulkosaaret) Isosaaren, Kuivasaaren ja Pikku Kuivasaaren alueella olevaa rakennuskieltoa maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla 16.9.2017 saakka (piirustus nro 12357, päivätty 18.8.2015).

Samalla kaupunginhallitus päättää todeta, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n mukaan päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa.

Esittelijän perustelut

Alue

Rakennuskielto on voimassa 16.9.2015 saakka 53. kaupunginosan Isosaaren, Kuivasaaren ja Pikku Kuivasaaren saarilla.

Taustaa

Isosaari ja Kuivasaari ovat Senaatti-kiinteistöjen ja Pikku Kuivasaari Metsähallituksen omistuksessa. Saaria ympäröivää merialuetta hallinnoi Metsähallitus. Puolustusvoimat on keskeisten toimintojen osalta luopunut Isosaaresta. Luovutusprosessi on käynnissä.

Isosaarella on laajat metsäalueet ja toimiva infrastruktuuri (tiet, satamat, sähkö, vesi, jätevedenpuhdistamo). Rakennuskanta on pääosin hyväkuntoista, lisäksi saarella on golfkenttä. Kuivasaarella on

runsaasti arvokkaita sotahistoriallisia rakenteita sekä sotilaskäytön aikaista rakennuskantaa. Sekä Isosaari että Kuivasaari kuuluvat valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY 2009).

Asemakaava

Alueella ei ole asemakaavaa.

Suunnittelutilanne

Alueella on voimassa Helsingin Yleiskaava 2002. Yleiskaavan mukaan Isosaari on sotilasaluetta ja Kuivasaari sekä Pikku Kuivasaari virkistysaluetta, joka on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta. Helsingin uuden yleiskaavan luonnoksessa (2014) alue on merkitty merellisen virkistykseen ja matkailun alueeksi.

Saarille tullaan laatimaan asemakaava. Isosaari kaavoitetaan pääosin virkistys- ja matkailukäyttöön. Muita toimintoja, kuten öljyntorjuntaa, tutkitaan. Joitakin puolustusvoimien toimintoja on tarkoitus säilyttää alueella. Kuivasaari ja Pikku Kuivasaari kaavoitetaan virkistys- ja matkailukäyttöön. Kaava laaditaan yhteistyössä maanomistajien, liikuntaviraston ja mahdollisten muiden toimijoiden kanssa.

Sotahistorialliset rakenteet ja sotilaskäytön aikaisen rakennuskannan suojele otetaan huomioon. Asemakaavaehdotus on tarkoitus esitellä kaupunkisuunnittelulautakunnalle vuoden 2016 aikana.

Ennen asemakaavan voimaantuloa voidaan poikkeamismenettelyllä suorittaa välttämättömiä toimenpiteitä, jotka eivät estä tai vaikeuta tulevan kaavan toteuttamista.

Rakennuskiellon pidentäminen

Kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi tulisi rakennuskieltoa pidentää kahdella vuodella maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin perusteella.

Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto on laatinut rakennuskieltoalueesta 18.8.2015 päivätyn piirustuksen nro 12357.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12357/18.8.2015

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen
Liite 1

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistölautakunta
Kiinteistövirasto
Rakennuslautakunta
Rakennusvalvontavirasto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.08.2015 § 212

HEL 2015-007365 T 10 03 05

Ksv 4204_2

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että 53. kaupunginosan (Ulkosaaret) Isosaaren, Kuivasaaren ja Pikku Kuivasaaren alueella olevaa rakennuskieltoa pidennetään maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla 16.9.2017 saakka (piirustus nro 12357, päivätty 18.8.2015).

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37257
jouni.heinanan(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kaj/3

§ 800

Ennakkopäätös aravarajoituslain mukaisen lunastusoikeuden käyttämättä jättämisestä

HEL 2015-007269 T 10 07 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa, ettei se aio käyttää W0 Asunnot Oy:n tulevasta jakautumisesta syntyvää aravarajoituslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua lunastusoikeutta liitteessä 1 yksilöityjen Helsingin kaupungissa sijaitsevien vuokra-asuntokohteiden osalta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tulosityksiköt
- 2 VVO Asunnot Oy:n ennakkopäätöspyynnö aravarajoituslain 8 §n mukaisen lunastusoikeuden käyttämättä jättämisestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

VVO Asunnot Oy

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hakemus

W0 Asunnot Oy pyytää, että Helsingin kaupunki päättäisi etukäteen olla käyttämättä sille W0 Asunnot Oy:n tulevasta jakautumisesta syntyvää aravarajoituslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua lunastusoikeutta liitteessä 1 yksilöityjen Helsingin kaupungissa sijaitsevien vuokra-asuntokohteiden osalta. Yhtiö pyytää, että päätös asiassa tehtäisiin

mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31.8.2015. Hakemus perusteluineen on liitteenä 2.

Aravarajoituslaki

Aravarajoituslain (1190/1193)8 § 3 momentin mukaan kunnalla on oikeushenkilön lakkaamisen johdosta lunastusoikeus alueellaan sijaitsevaan aravarajoituslain tarkoittamaan omaisuuteen.

VVO Asunnot Oy:n kokonaisjakautuminen

VVO Asunnot Oy on VVO-yhtymä Oyj:n kokonaan omistama aravalain mukaiseksi yleishyödylliseksi yhtiöksi nimetty tytäryhtiö, joka omistaa liitteessä 1 tarkemmin yksilöidyt vuokra-asuntokohteet Helsingissä. VVO Asunnot Oy:n kokonaisjakautuminen neljäksitoista uudeksi yhtiöksi on vireillä. Jakautumisen täytäntöönpano on suunniteltu rekisteröitäväksi 1.10.2015.

Kokonaisjakautumisella VVO Asunnot Oy:n kaikki varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä uusille vastaanottaville yhtiöille ja VVO Asunnot Oy purkautuu. Vastaanottavat yhtiöt jatkavat jakautuvan VVO Asunnot Oy:n liiketoimintaa ja vastaanottaville yhtiöille siirtyvät vuokra-asuntokohteet säilyvät vuokra-asuntokäytössä ja aravarajoitusten piirissä.

Jakautumisella ei ole vaikutusta asukkaiden vuokrasuhteisiin tai vuokralaisten asemaan. Järjestely ei myöskään aiheuta ylimääräistä verorasitusta yhtiöille eikä siitä siten aiheudu asukkaille ylimääräisiä kustannuksia.

VVO-konsernissa on aiemminkin tehty vastaavia konsernirakenteen järjestelyjä eikä viranomaisilla tai velkojilla ole tuolloin ollut järjestelyihin huomauttamista. Aiemmissa järjestelyissä sijaintikunnat eivät ole käyttäneet lunastusoikeutta.

Näiden seikkojen perusteella on todettavissa, ettei aravarajoituslain 8.3 §:n mukaisen lunastusoikeuden käyttäminen ole VVO Asunnot Oy:n kokonaisjakautumisessa tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

-
- 1 Tulosyksiköt
  - 2 VVO Asunnot Oy:n ennakkopäätöspyyntö aravarajoituslain 8 §n mukaisen lunastusoikeuden käyttämättä jättämisestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
VVO Asunnot Oy

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

§ 801

Asuntotuotantotoimikunnan pysyvän asiantuntijajäsenen nimeäminen

HEL 2014-014386 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti nimetä asuntotuotantotoimikunnan pysyväksi asiantuntijajäseneksi kaudelle 2015-2016 osastopäällikkö Sami Haapasen eronpyynnön jättäneen Juhani Tuuttilan tilalle 1.10.2015 lähtien.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Juhani Tuuttilan eronpyyntö asuntotuotantotoimikunnan asiantuntijajäsenyydestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on 19.1.2015 asettanut asuntotuotantotoimikunnan kaudeksi 2015-2016, jonka kokoonpano ilmenee päätöshistoriasta. Myös kokoonpanossa tapahtunut muutos varajäsenen osalta ilmenee päätöshistoriasta.

Kiinteistöviraston osastopäällikkö Juhani Tuuttila on toiminut toimikunnan pysyvänä asiantuntijajäsenenä. Hän on pyytänyt eron eläkkeelle siirtymisen vuoksi 1.10.2015 lukien. Hänen tilalleen tonttiosaston osastopäälliköksi on valittu samasta ajankohdasta lähtien Sami Haapanen, jota esitetään asuntotuotantotoimikunnan pysyväksi asiantuntijaksi 1.10.2015 lukien toimikauden loppuun saakka.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Lisätiedot

Anni Sinnemäki

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Juhani Tuutilan eronpyyntö asuntotuotantotoimikunnan
asiantuntijajäsenyydestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Eron pyytäjä
Uusi asiantuntijajäsen
Asuntotuotantotoimikunta
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 02.02.2015 § 133

HEL 2014-014386 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

1. myöntää Katriina Rosengrenille eron asuntotuotantotoimikunnan varajäsenen luottamustoimesta ja
2. valita Auli Rantasen Jessica Karhun henkilökohtaiseksi varajäseneksi asuntotuotantotoimikunnan toimikaudeksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

19.01.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 802

Kiinteistöviraston geoteknisen osaston apulaisosastopäällikön virkanimikkeen muuttaminen

HEL 2015-008973 T 01 01 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti muuttaa kiinteistöviraston geoteknisen osaston apulaisosastopäällikön viran (vakanssinumero 060351) nimikkeen 1.12.2015 alkaen nimikkeeksi geotekniikkapäällikkö.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kiinteistölautakunta päätti myöntää 16.4.2015 eron kiinteistöviraston geoteknisen osaston apulaisosastopäällikölle (vakanssinumero 060351) Pekka Holopaiselle hänen hakemuksensa mukaisesti 1.12.2015 lukien ja kehottaa kiinteistövirastoa käynnistämään geoteknisen osaston apulaisosastopäällikön viran täyttöön liittyvän hakumenettelyn.

Kaupunginkanslia on kehottanut kiinteistövirastoa tekemään esityksen viran nimikkeen muuttamiseksi. Kaupunginhallituksen 27.10.2003 (1224 §) hyväksymien periaatteiden ja niitä koskevan henkilöstökeskuksen ohjeen (16.1.2012) mukaisesti viran nimikkeen muuttaa kaupunginhallitus tai -valtuusto. Nimikkeen tulee ilmaista tehtävää ja sen tulee olla suhteessa tehtävän vaatavuustason.

Kiinteistöviraston geoteknisen osaston apulaisosastopäällikön viran (vakanssinumero 060351) nimike esitetään kaupunginkanslian kehotuksen johdosta muutettavaksi nimikkeeksi geotekniikkapäällikkö. Nimikemuutosesityksen tavoitteena on saada nimike paremmin

vastaamaan nykyisiä tehtäviä ja asemaa. Kaupunginkanslia on antanut asiassa puoltavan lausunnon.

Viran kelpoisuusehtona on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, minkä lisäksi virkaan valittavalla tulee olla hyvä käytännön kokemus toimialalta ja johtamistehtävistä.

Geotekniikkapäällikkö toimii noin kymmenen työntekijän kokoisen pohjarakennustoimiston päällikkönä ja vastaa oman toimialueensa kehittämisestä. Lisäksi tämä vastaa henkilökohtaisesti erityisasiantuntijana kallio- ja pohjarakentamiseen liittyvistä erityisen vaativista projekteista. Geotekniikkapäällikkö osallistuu myös aktiivisesti kaupungin hallintokuntarajat ylittävään yhteistyöhön, viranomaisten avustamiseen sekä alan kotimaiseen ja kansainväliseen toimintaan. Geotekniikkapäällikön on hallittava pohjarakentamisen lisäksi kalliorakentaminen ja geoteknisen 3D-tiedon ylläpito, jakaminen ja kehittäminen. Geotekniikkapäällikön tulee näin hallita kaikki kolme kiinteistöviraston geoteknisen osaston toimialaa, jotta hän pystyy ottamaan toimintavastuun sekä maanalaisiin tiloihin että pehmeisiin epästabiileihin maakerroksiin liittyvissä vahingoissa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 20.08.2015 § 340

HEL 2015-008973 T 01 01 00

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kiinteistöviraston geoteknisen osaston apulaisosastopäällikön viran (vakanssinumero 060351) nimike muutetaan 1.12.2015 alkaen nimikkeeksi geotekniikkapäällikkö. Nimikemuutosesityksen tavoitteena on saada nimike paremmin vastaamaan nykyisiä tehtäviä ja asemaa. Kaupunginkanslia on antanut asiassa puoltavan lausunnon.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Kaj/5

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Anne Lappalainen, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 64928
anne.k.lappalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 803

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä 22.4.2015 § 115 tehdystä valituksesta asemakaava-asiassa (piirustus nro 12266, Kruununhaan arvokkaat porrashuoneet)

HEL 2015-007069 T 03 01 01

03354/15/4103

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta:

Helsingin kaupunginvaltuusto on 22.4.2015 (§ 115) hyväksynyt 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 11 tontin 6, korttelin 14 tonttien 6 ja 12, korttelin 15 tontin 4, korttelin 16 tontin 9, korttelin 19 tontin 2, korttelin 21 tontin 1, korttelin 22 tontin 6 ja korttelin 23 tontin 10 asemakaavan muutosehdotuksen 7.10.2014 päivätyn ja 17.3.2015 muutetun piirustuksen numero 12266 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein.

***** ovat 28.5.2015 valittaneet valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valituksen johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon.

Valituksen keskeinen sisältö

Valituksessa on vaadittu kaupunginvaltuuston päätöksen 22.4.2015 § 115 kumoamista lainvastaisena ja koska korkeimman hallinto-oikeuden asiassa aiemmin antamaa ratkaisua (KHO:2014:17) ei ole huomioitu riittävästi.

Valittajat ovat valituksensa perusteina todenneet muun muassa, että kaavamuutosta voidaan edelleen pitää ristiriitaisena, eikä se edelleenkään anna varmuutta kaavan vastakkaisten tavoitteiden (esteettömyys ja suojelu) lainmukaisen tasapainon saavuttamisesta. Kaavaan eivät ole välittyneet porraskäytävien suojelua varten tehdyt ainoat selvitykset (kaavaehdotus 11944), joihin kaavamuutoksen pitäisi perustua. Asemakaava ei täytä MRL:n sisältövaatimuksia rakennussuojelun osalta ja on ristiriidassa MRL 118 §:n turmelemiskielto säännöksen kanssa.

Valituksessa on todettu, että asemakaavamuutoksessa hissien rakentaminen edelleenkin sallittaisiin kaikkiin selvityksissä arvokkaiksi

todettuihin porrashuoneisiin ilman, että uusia selvityksiä hissien rakentamisen vaikutuksista ja suojelunäkökohtien huomioon ottamisesta on tehty. Kaavamutoksessa ei ole selvitetty, miten suojelutavoitteet kaavan avulla voisivat toteutua.

Valittajien mukaan kaavaan ei sisälly riittävää ohjeistusta siitä, miten hissien asennus olisi mahdollista toteuttaa rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja turmelematta tai ennen rakennuslupamenettelyä voitaisiin varmistua lainmukaisen tasapainon saavuttamisesta ristiriitaisten tavoitteiden välillä.

Valituksessa pidetään ilmeisenä, että määräys hissien sallimisesta kaikkiin porrashuoneisiin, perustuu kaupungin tavoitteeseen olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämisestä rakentamalla ullakkohuoneistoja ei kaupungin tiivistämistavoitteeseen.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n 1 momentin mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Muutoksenhakijoiden kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijoilla on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 6 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 22.4.2015 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä Helsingin kaupungin kirjaamossa 4.5.2015. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 28.5.2015. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa lausunnon kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n asemakaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu MRL:n edellyttämiin kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin kuin se kohdistuu valtuuston päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen. Kunnallisvalitusta ei voi kuntalain 90 §:n 2 momentin mukaan tehdä päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvillä perusteilla.

Valitusperusteiden oikeudellinen arviointi

Kaupunginhallitus viittaa asiassa kaupunginvaltuuston päätöksen perusteluihin ja muihin valmisteluasiakirjoista ilmeneviin seikkoihin sekä jäljempänä mainittuihin perusteisiin. Lisäksi kaupunginhallitus viittaa kaavaselostukseen, jossa on MRL 55 §:n 3 momentin mukaan esitetty asemakaavan perusteet.

Asemakaavamuutosta koskevat selvitykset

MRL 9 §:n 1 momentin (L 6.3.2015/204) mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Oikeuskirjallisuudessa (Hallberg, Haapanala, Koljonen, Ranta, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2006, s. 51) todetaan MRL:n ympäristövaikutuskäsitteen olevan laaja-alainen, ja laissa on tuotu esiin eräitä kaavoituksessa keskeisiä vaikutusten kohteita. Näitä ovat yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Lisäksi edellytetään arvioitavaksi ”muut vaikutukset”.

Asemakaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on laadittu seuraavat selvitykset:

1. Kruununhaka, rakennustaiteellisesti arvokkaiden porrashuoneiden inventointi, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 2003.

2.Kruununhaan porrashuoneet, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2005:5.

3.Hissien sijoittaminen eräisiin Kruununhaan asuinkerrostaloihin, Vilhelm Helander / Vilhelm Helander, Juha Leiviskä, arkkitehdit SAFA, 2008.

Selvitysten osalta viitataan asemakaavan selostuksessa (s. 8-12) lausuttuun.

Asemakaavamuutoksen valmistelussa on tehty viranomaisyhteistyötä asianomaisten viranomaisten kuten Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, museoviraston, Helsingin kaupunginmuseon sekä Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston kanssa ja valmistelun aikana on järjestetty maankäyttö- ja rakennuslain 66 § mukainen viranomaisneuvottelu. Asianomaisilla viranomaisilla ei ole ollut asemakaavaan liittyvien selvitysten osalta huomautettavaa.

Asemakaavan toteuttamisen ympäristövaikutusten, yhdyskuntataloudellisten vaikutusten ja sosiaalisten vaikutusten on katsottu olevan vähäisiä, joten niistä ei ole tehty erillisiä kirjallisia selvityksiä. Sosiaalisena vaikutuksena voidaan todeta olevan esteettömyyden paraneminen, mikä on todettu myös kaavaselostuksessa. Kaava-alueen esteettömyyden parantaminen on ollut kaavahankkeen keskeinen lähtökohta ja tavoite suojelutavoitteen lisäksi. Kaavalla ei ole katsottu olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Asemakaavamuutoksen numero 12266 tavoitteena on suojella kulttuurihistoriallisesti merkittävät asuinkerrostalot ja samalla parantaa niiden esteettömyyttä. Tavoitteena on esittää mahdollisuudet hissien rakentamiseen siten, että arvokkaat porrashuoneet voidaan säilyttää. Samalla kun suojellaan arvokasta rakennuskantaa ja siihen liittyviä arvoja, sallitaan hissien rakentaminen porraskäynteihin, mikäli se on teknisesti ja rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja turmelematta mahdollista. Hissit on toteutettava rakennusteknisesti siten, että ne sopivat mahdollisimman hyvin ympäristöönsä.

Kaupunkisuunnitteluviraston teettämä selvitystyö osoittaa, että koska kaikki porrashuoneet, yhdessä talossakin, ovat erilaisia, ei standardiratkaisua hissillekään ole. (Hissien sijoittaminen eräisiin Kruununhaan asuinkerrostaloihin Vilhelm Helander / Vilhelm Helander, Juha Leiviskä, arkkitehdit SAFA, 2008) Hissien rakentamista koskevan yksityiskohtaisen ohjeistuksen sisällyttäminen asemakaavaan ei tästä syystä ole tarkoituksenmukaista.

Hissien rakentamistapoja koskevassa selvityksessä löydettiin kuhunkin taloon esimerkkiratkaisu, joka säilyttäisi porrashuoneiden arvot. Selvitykset eivät sisällä valmiita hissisuunnitelmia.

Asemakaavamuutoksen kohteena olevat rakennukset porrashuoneineen on todettu olevan kaavatyön pohjana olleiden selvitysten perusteella rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaita. Tämän vuoksi rakennukset on kaavakartassa merkitty tunnuksin sr-1 ja niille on annettu useita suojelumääräyksiä.

Selvitykset osoittavat, että arvokkaiksi osoitetuilla porrashuoneilla on MRL 54 §:n 2 momentissa tarkoitettuja rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen kaavamuutoksen merkittävät vaikutukset on arvioitu suunnittelussa ja tehdyissä tutkimuksissa ja selvityksissä MRL:n 9 §:n edellyttämällä tavalla, ja näiden tutkimusten ja selvitysten perusteella on mahdollista arvioida asemakaavan sisältövaatimusten täyttyminen. Kaavamuutoksen kohteena olevien rakennusten ja niiden porrashuoneiden historialliset ja rakennustaiteelliset arvot on valmistelussa selvitetty perusteellisesti. Enempien tutkimusten ja selvitysten tekeminen ei siten ole ollut tarpeen asemakaavamuutoksen valmistelussa.

Asemakaava edellyttää kunkin yksittäisen hankkeen osalta, että tarvittavat lisäselvitykset mahdollisuudesta hissien rakentamiseen ja sijoittamiseen rakennuksen arvot säilyttäen tehdään erikseen jatko suunnittelun yhteydessä rakennuslupamenettelyssä. Kaavamääräyksissä edellytetään liittämään lupahakemukseen asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys ja neuvottelemaan rakentamisesta museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- tai toimenpideluvan myöntämistä. Jatkossa yksittäisten hissien rakentamishankkeiden suunnitteluratkaisujen vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön arvioi kaavan edellyttämän neuvottelun yhteydessä museoviranomainen, joka voi parhaalla mahdollisella asiantuntemuksella arvioida kunkin esitetyn hissiratkaisun vaikutukset kyseisen porrashuoneen erityisiin arvoihin.

Asemakaavan sisältövaatimukset ja asemakaavamääräykset

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.

MRL 57 §:n 2 momentin mukaan jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset). Suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

MRL 118 §:n mukaan rakentamisessa, rakennuksen korjaus-, ja muutostöissä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia turmella. Oikeuskirjallisuudessa (Ekroos, Majamaa, Maankäyttö- ja rakennuslaki 2005, s. 597-598) todetaan, että historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaiden rakennusten ja kaupunkikuvan turmeleminen on lähtökohtaisesti kielletty. Kielto koskee kaikkea rakentamista, korjaus- ja muutostöimenpiteitä, muita toimenpiteitä sekä rakennuksen tai sen osan purkamista. Säännös koskee kaikkia edellytykset täyttäviä kohteita riippumatta siitä, onko ne suojeltu kaavoituksen keinoin tai rakennussuojelulain nojalla. Keskeistä on tässä suhteessa se, että rakennus tai kaupunkikuva on historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokas. MRL 118 §:n soveltamisen osalta todetaan lisäksi seuraavaa: Rakennustaiteen ja kaupunkikuvan vaalimista koskeva säännös on kirjoitettu velvoittavaan muotoon, mutta siihen ei nimenomaisesti – toisin kuin MRL 116 ja 117 §:ään viitata rakennuslupaharkintaa koskevissa säännöksissä. Säännöstä on kuitenkin noudatettava rakennus- ja toimenpidelupaharkinnassa.

Asemakaavan sisältövaatimusten osalta oikeuskirjallisuudessa (Jääskeläinen, Syrjänen, Maankäyttö- ja rakennuslaki 2014, s. 386) todetaan, että asemakaavan sisältövaatimuksista on säädetty hyvin joustavasti ja lyhyesti siten, että kaava voidaan laatia monin eri tavoin. Harkintavalta asemakaavaa laadittaessa on siten yleensä laaja. Kun asemakaava laaditaan erilaisilla toteuttamistavoitteilla, ne lisäävät vaihtoehtojen määrää ja korostavat asemakaavan tapauskohtaisuutta. MRL 5 §:n tavoitteet, terveellisyys, turvallisuus ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän elinympäristön laatuksymykset, osaltaan ohjaavat kaavojen sisältövaatimuksia koskevien säännösten soveltamista yksittäisissä kaavaratkaisuissa.

Keskeinen asemakaavan sisältövaatimus kohdistuu rakennetun ympäristön vaalimiseen. Säännös kieltää siihen liittyvien arvojen hävittämisen. Säännös sisältää yleisen velvollisuuden vaalia rakennettua ympäristöä ja siihen liittyviä arvoja. Asemakaava on laadittava niin, ettei rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja hävitetä. (Jääskeläinen, Syrjänen, Maankäyttö- ja rakennuslaki 2014, s. 408). MRL 118 ja 135 §:n mukaan rakennuslupamenettelyssä on

varmistettava, ettei rakentamisessa turmella historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan asemakaavamuutoksen nro 12266 voidaan nimenomaan katsoa toteuttavan lain vaatimusta rakennetun ympäristön vaalimisesta. Kaikkia asemakaavamuutoksen kohteena olevilla tonteilla sijaitsevia rakennuksia koskee määräys sr-1, jonka mukaan ne ovat rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaita. Rakennuksia tai niiden osaa ei saa purkaa eikä niissä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen historiallista arvoa tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä.

Asemakaavamuutoksen rakennussuojelua koskevien asemakaavamääräysten mukaan mikäli rakennuksessa on aikaisemmin tehty tällaisia toimenpiteitä, tulee ne korjaus- ja muutos- ja lisärakentamistöiden yhteydessä palauttaa alkuperäistoteutuksen mukaisiksi.

Asemakaavassa määrätään, että rakennusten julkisivut, vesikatto, ikkunat, ulko-ovet, parvekkeet ja yksityiskohdat materiaaleineen ja väreineen sekä alkuperäiset arvokkaat piharakenteet tulee säilyttää, minkä tulee olla korjaustöiden lähtökohtana. Mikäli rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamistöiden lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että arvokkaiden porrashuoneiden tilasarjat, rakenteet ja porrassyöksyt sekä alkuperäiset tai niihin verrattavat porraskaiteet, lattia- seinä- ja kattopinnat, sisäovet ja -ikkunat, valaisimet ja muut yksityiskohdat materiaaleineen ja väreineen säilytetään. Mikäli rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti. Lisärakentamistöitä koskeva määräys luonnollisesti pitää sisällään myös hissien rakentamisen.

Lisäksi kaavamääräyksissä määrätään, että rakennuksen korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistöistä sekä hissien rakentamisesta tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- tai toimenpideluvan myöntämistä. Lupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys.

Asemakaavan muutos sallii hissien rakentamisen porraskäynteihin, mikäli se on teknisesti ja rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja turmelematta mahdollista. Hissit on toteutettava rakennusteknisesti siten, että ne sopivat mahdollisimman hyvin ympäristöönsä.

Asemakaavamuutoksessa esitetään mahdollisuudet hissien rakentamiseen myös siten, että ne sijoittuvat arvokkaimpien porrashuoneiden ulkopuolelle, jolloin porrashuoneiden arvot voidaan säilyttää. Asemakaavaratkaisu turvaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden porrashuoneiden erityispiirteiden ja arvojen säilymisen.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellä mainituilla asemakaavamääräyksillä Kruununhaan arvokkaat porrashuoneet pystytään suojelemaan. Asemakaavaehdotuksessa on annettu suuri painoarvo olemassa olevalle rakennetulle ympäristölle ja sen erityispiirteille: rakennukset ja niiden porrashuoneet ovat rakennushistorialliselta, rakennustaiteelliselta ja -teknisiltä ominaispiirteiltään yksilöllisiä.

Asemakaavassa annettujen rakennussuojelua koskevien kaavamääräysten johdosta asemakaava täyttää MRL 54 §:n 2 momentissa rakennussuojelun osalta asetetun sisältövaatimuksen. Asemakaava täyttää rakennetun ympäristön vaalimista ja siihen liittyvien erityisten arvojen säilyttämistä koskevat asemakaavan sisältövaatimukset. Asemakaavaehdotuksen ei voida katsoa olevan ristiriidassa MRL 118 §:n turmelemiskiellösäännöksen kanssa.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu 5.2.2014/254 KHO:2014:17

Asemakaavamuutoksen kaavamääräyksiin tehdyt muutokset korkeimman hallinto-oikeuden 5.2.2014 antaman vuosikirjaratkaisun jälkeen on käyty läpi selostuksen sivuilla 24-25. Suojelumääräyksiä on tarkennettu siten, että varmistetaan rakennetun ympäristön arvojen ja esteettömyyden välillä oleva lainmukainen tasapaino rakennuslupamenettelyä varten.

Rakennuksen korjaus-, muutos- ja lisärakennustöiden sekä hissien rakentamisen rakennus- ja toimenpideluvan myöntämistä ennen on asetettu velvollisuus neuvotella museoviranomaisen kanssa. Lupahakemukseen on myös veloitettu liitettäväksi asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys.

Hissien rakentamisen sallivaan määräykseen (Hissien rakentaminen sallitaan porraskäynteihin, mikäli se on teknisesti ja rakennetun ympäristön erityisiä arvoja turmelematta mahdollista. Hissit on toteutettava rakennusteknisesti siten, että ne sopivat mahdollisimman hyvin ympäristöönsä.) on lisätty määräys rakennetun ympäristön erityisten arvojen turmelemiskiellosta, jonka voidaan katsoa suojaavan arvokkaat porrashuoneet. Lisäksi arvokkaiden porrashuoneiden korjaustöitä koskeva määräys on laajennettu koskemaan myös muutos- ja lisärakentamistöitä. Hissien rakentamista pidetään muutos- ja lisärakentamisena. (Korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöiden

lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että arvokkaiden porrashuoneiden tilasarjat, rakenteet ja porrassyökset sekä alkuperäiset tai niihin verrattavat porraskaiteet, lattia-, seinä- ja kattopinnat, sisäovet ja -ikkunat, valaisimet ja muut yksityiskohdat materiaaleineen ja väreineen säilytetään. Mikäli rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.)

Kaupunginhallitus toteaa, että Museovirasto on asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12266 antamassaan lausunnossa (17.12.2014) pitänyt parannuksena edelliseen kaavaehdotukseen nähden sitä, että hissien teknisen toteuttamiskelpoisuuden lisäksi on turvattava rakennetun ympäristön erityisten arvojen säilyminen. Museovirasto pitää lausunnossaan erityisen hyvänä sitä, että kaavamääräyksessä edellytetään neuvottelemista museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- ja toimenpideluvan myöntämistä.

Kaupunginhallitus korostaa, että rakennukset ja niiden porrashuoneet ovat rakennushistorialliselta, rakennustaiteelliselta ja -teknisiltä ominaispiirteiltään yksilöllisiä. Asemakaavan edellyttämä neuvottelumenettely on tästä syystä tarkoituksenmukaisin tapa arvioida kulloistakin rakennushanketta ja mahdollisuuksia esteettömyyden parantamiseen. Neuvottelussa voidaan myös päätyä lopputulokseen, ettei hissien rakentaminen ole asemakaavamääräysten puitteissa mahdollista.

Kaupunginhallitus katsoo, että asemakaava ja siihen korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen sisällytetyt määräykset turvaavat parhaalla mahdollisella tavalla rakennetun ympäristön arvojen kuten rakennusten ja niiden porrashuoneitten yksilöllisten ominaispiirteitten säilymisen ja esteettömyyden tasapainon toteutumisen kulloisenkin rakennushankeen kohdalla.

Todettakoon lopuksi, että valituksenalainen päätös ei koske ullakkorakentamista eikä päätöstä ole perusteltu ullakkorakentamisella.

Valituksessa ei ole tuotu esiin mitään sellaista, jonka perusteella kaupungin voitaisiin katsoa rikkoneen MRL 9 §:n, 54 §:n 2 momentin ja 57 §:n 2 momentin säännöksiä.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 54 §:n 2 momentin sisältövaatimukset ja perustuu lain edellyttämiin kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Edellä lausuttu huomioon ottaen asemakaavamuutoksen ei voida katsoa

olevan ristiriidassa MRL 118 §:n säännöksen kanssa. Kaavapäätös ei siten ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheellisessä järjestyksessä eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja sen jättämistä tutkimatta päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen kohdistuvilta osin.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi
Taina Lehtinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ote oikeuspalveluille lausunnon
Helsingin hallinto-oikeudelle
toimittamista varten

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunginvaltuusto on 22.4.2015 (§ 115) hyväksynyt 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 11 tontin 6, korttelin 14 tonttien 6 ja 12, korttelin 15 tontin 4, korttelin 16 tontin 9, korttelin 19 tontin 2, korttelin 21 tontin 1, korttelin 22 tontin 6 ja korttelin 23 tontin 10 asemakaavan muutosehdotuksen 7.10.2014 päivätyn ja 17.3.2015 muutetun piirustuksen numero 12266 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Kaupunginvaltuuston päätöksestä on tehty Helsingin hallinto-oikeudelle yksi valitus.

31.08.2015

Helsingin hallinto-oikeus pyytää (10.6.2015) kaupunginhallitusta hankkimaan kaupunginvaltuuston lausunnon valituksen johdosta. Hallinto-oikeus on myöntänyt lausunnon antamiselle lisää aikaa 4.9.2015 asti.

Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Lausunto perustuu oikeuspalveluiden yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa laatimaan lausuntoon.

Esittelijä yhtyy päätösehdotuksessa esitettyyn.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi
Taina Lehtinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ote oikeuspalveluille lausunnon Helsingin hallinto-oikeudelle toimittamista varten

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginkanslia Oikeuspalvelut 19.8.2015

HEL 2015-007069 T 03 01 01

Helsingin hallinto-oikeus Dnro 03354/15/4103

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin kaupunginvaltuusto on 22.4.2015 (§ 115) hyväksynyt 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 11 tontin 6, korttelin 14 tonttien 6 ja 12, korttelin 15 tontin 4, korttelin 16 tontin 9, korttelin 19 tontin 2, korttelin 21 tontin 1, korttelin 22 tontin 6 ja korttelin 23 tontin 10 asemakaavan muutosehdotuksen 7.10.2014 päivätyn ja 17.3.2015 muutetun piirustuksen numero 12266 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

***** ovat 28.5.2015 valittaneet valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valituksen johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon.

Valituksen keskeinen sisältö

Valituksessa on vaadittu kaupunginvaltuuston päätöksen 22.4.2015 § 115 kumoamista lainvastaisena ja koska korkeimman hallinto-oikeuden asiassa aiemmin antamaa ratkaisua (KHO:2014:17) ei ole huomioitu riittävästi.

Valittajat ovat valituksensa perusteina todenneet muun muassa, että kaavamuutosta voidaan edelleen pitää ristiriitaisena, eikä se edelleenkään anna varmuutta kaavan vastakkaisten tavoitteiden (esteettömyys ja suojelu) lainmukaisen tasapainon saavuttamisesta. Kaavaan eivät ole välittyneet porraskäytävien suojelua varten tehdyt ainoat selvitykset (kaavaehdotus 11944), joihin kaavamuutoksen pitäisi perustua. Asemakaava ei täytä MRL:n sisältövaatimuksia rakennussuojelun osalta ja on ristiriidassa MRL 118 §:n turmelemiskielto säännöksen kanssa.

Valituksessa on todettu, että asemakaavamuutoksessa hissien rakentaminen edelleenkin sallittaisiin kaikkiin selvityksissä arvokkaiksi todettuihin porrashuoneisiin ilman, että uusia selvityksiä hissien rakentamisen vaikutuksista ja suojelunäkökohtien huomioon ottamisesta on tehty. Kaavamuutoksessa ei ole selvitetty, miten suojelutavoitteet kaavan avulla voisivat toteutua.

Valittajien mukaan kaavaan ei sisälly riittävää ohjeistusta siitä, miten hissien asennus olisi mahdollista toteuttaa rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja turmelematta tai ennen rakennuslupamenettelyä voitaisiin varmistua lainmukaisen tasapainon saavuttamisesta ristiriitaisten tavoitteiden välillä.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n 1 momentin mukaan

kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Muutoksenhakijoiden kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijoilla on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 6 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 22.4.2015 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä Helsingin kaupungin kirjaamossa 4.5.2015. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 28.5.2015. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä kaupunginvaltuuston päätöksen lopputulokseen.

Oikeuspalvelut toteaa, että kaupunginhallituksen tulisi antaa valituksen johdosta hallinto-oikeudelle seuraava lausunto. Lausunto on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n asemakaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu MRL:n edellyttämiin kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin kuin se kohdistuu valtuuston päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen. Kunnallisvalitusta ei voi kuntalain 90 §:n 2 momentin mukaan tehdä päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvillä perusteilla.

Valitusperusteiden oikeudellinen arviointi

Kaupunginhallitus viittaa asiassa kaupunginvaltuuston päätöksen perusteluihin ja muihin valmisteluasiakirjoista ilmeneviin seikkoihin sekä jäljempänä mainittuihin perusteisiin. Lisäksi kaupunginhallitus

viittaa kaavaselostukseen, jossa on MRL 55 §:n 3 momentin mukaan esitetty asemakaavan perusteet.

Asemakaavamuutosta koskevat selvitykset

MRL 9 §:n 1 momentin (L 6.3.2015/204) mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettyäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Oikeuskirjallisuudessa (Hallberg, Haapanala, Koljonen, Ranta, Maankäyttö- ja rakennuslaki, 2006, s. 51) todetaan MRL:n ympäristövaikutuskäsitteen olevan laaja-alainen, ja laissa on tuotu esiin eräitä kaavoituksessa keskeisiä vaikutusten kohteita. Näitä ovat yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Lisäksi edellytetään arvioitavaksi ”muut vaikutukset”.

Asemakaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on laadittu seuraavat selvitykset:

1.Kruununhaka, rakennustaiteellisesti arvokkaiden porrashuoneiden inventointi, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 2003.

2.Kruununhaan porrashuoneet, Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2005:5.

3.Hissien sijoittaminen eräisiin Kruununhaan asuinkerrostaloihin, Vilhelm Helander / Vilhelm Helander, Juha Leiviskä, arkkitehdit SAFA, 2008.

Selvitysten osalta viitataan asemakaavan selostuksessa (s. 8-12) lausuttuun.

Asemakaavamuutoksen valmistelussa on ollut mukana useita eri viranomaistahoja, kuten Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, museovirasto, Helsingin kaupungin museo, Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirasto, kaupunkisuunnitteluviraston vastatessa kaavan laatimisesta.

Asemakaavan toteuttamisen ympäristövaikutusten, yhdyskuntataloudellisten vaikutusten ja sosiaalisten vaikutusten on katsottu olevan vähäisiä, joten niistä ei ole tehty erillisiä kirjallisia selvityksiä. Sosiaalisena vaikutuksena voidaan todeta olevan esteettömyyden paraneminen, mikä on todettu myös kaavaselostuksessa. Kaava-alueen esteettömyyden parantaminen on ollut kaavahankkeen keskeinen lähtökohta ja tavoite suojelutavoitteen lisäksi. Kaavalla ei ole katsottu olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Asemakaavamuutoksen numero 12266 tavoitteena on suojella kulttuurihistoriallisesti merkittävät asuinkerrostalot ja samalla parantaa niiden esteettömyyttä. Tavoitteena on esittää mahdollisuudet hissien rakentamiseen siten, että arvokkaat porrashuoneet voidaan säilyttää. Samalla kun suojellaan arvokasta rakennuskantaa ja siihen liittyviä arvoja, sallitaan hissien rakentaminen porraskäynteihin, mikäli se on teknisesti ja rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja turmelematta mahdollista. Hissit on toteutettava rakennusteknisesti siten, että ne sopivat mahdollisimman hyvin ympäristöönsä.

Kaupunkisuunnitteluviraston teettämä selvitystyö osoittaa, että koska kaikki porrashuoneet, yhdessä talossakin, ovat erilaisia, ei standardiratkaisua hissillekään ole. (Hissien sijoittaminen eräisiin Kruununhaan asuinkerrostaloihin Vilhelm Helander / Vilhelm Helander, Juha Leiviskä, arkkitehdit SAFA, 2008) Hissien rakentamista koskevan yksityiskohtaisen ohjeistuksen sisällyttäminen asemakaavaan ei tästä syystä ole tarkoituksenmukaista.

Hissien rakentamistapoja koskevassa selvityksessä löydettiin kuhunkin taloon esimerkkiratkaisu, joka säilyttäisi porrashuoneiden arvot. Selvitykset eivät sisällä valmiita hissisuunnitelmia.

Asemakaavamuutoksen kohteena olevat rakennukset porrashuoneineen on todettu olevan kaavatyön pohjana olleiden selvitysten perusteella rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaita. Tämän vuoksi rakennukset on kaavakartassa merkitty tunnuksin sr-1 ja niille on annettu useita suojelumääräyksiä.

Selvitykset osoittavat, että arvokkaiksi osoitetuilla porrashuoneilla on MRL 54 §:n 2 momentissa tarkoitettuja rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen kaavamuutoksen merkittävät vaikutukset on arvioitu suunnittelussa ja tehdyissä tutkimuksissa ja selvityksissä MRL:n 9 §:n edellyttämällä tavalla, ja näiden tutkimusten ja selvitysten perusteella on mahdollista arvioida asemakaavan

sisältövaatimusten täyttyminen. Kaavamuutoksen kohteena olevien rakennusten ja niiden porrashuoneiden historialliset ja rakennustaiteelliset arvot on valmistelussa selvitetty perusteellisesti. Enempien tutkimusten ja selvitysten tekeminen ei siten ole ollut tarpeen asemakaavamuutoksen valmistelussa.

Asemakaava edellyttää kunkin yksittäisen hankkeen osalta, että tarvittavat lisäselvitykset mahdollisuudesta hissien rakentamiseen ja sijoittamiseen rakennuksen arvot säilyttäen tehdään erikseen jatkosuunnittelun yhteydessä rakennuslupamenettelyssä. Kaavamääräyksessäkin edellytetään liittämään lupahakemukseen asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys ja neuvottelemaan rakentamisesta museoviranomaisen kanssa. Jatkossa yksittäisten hissirakentamishankkeiden suunnitteluratkaisujen vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön arvioi kaavan edellyttämän neuvottelun yhteydessä museoviranomainen, joka voi parhaalla mahdollisella asiantuntemuksella arvioida kunkin esitetyn hissiratkaisun vaikutukset kyseisen porrashuoneen erityisiin arvoihin.

Asemakaava sisältövaatimukset ja asemakaavamääräykset

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.

MRL 57 §:n 2 momentin mukaan jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset). Suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Jos asemakaava sisältää suojelumääräyksiä, MRL 118 §:n yleisluontoinen turmelemiskieltosäännös väistyy asemakaavan tieltä.

Oikeuskirjallisuudessa (Jääskeläinen, Syrjänen, Maankäyttö- ja rakennuslaki 2014, s. 386) todetaan, että asemakaavan sisältövaatimuksista on säädetty hyvin joustavasti ja lyhyesti siten, että kaava voidaan laatia monin eri tavoin. Harkintavalta asemakaavaa laadittaessa on siten yleensä laaja. Kun asemakaava laaditaan erilaisilla toteuttamistavoitteilla, ne lisäävät vaihtoehtojen määrää ja korostavat asemakaavan tapauskohtaisuutta. MRL 5 §:n tavoitteet, terveellisyys, turvallisuus ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän elinympäristön laatukysymykset, osaltaan ohjaavat kaavojen

sisältövaatimuksia koskevien säännösten soveltamista yksittäisissä kaavaratkaisuissa.

Keskeinen asemakaavan sisältövaatimus kohdistuu rakennetun ympäristön vaalimiseen. Säännös kieltää siihen liittyvien arvojen hävittämisen. Säännös sisältää yleisen velvollisuuden vaalia rakennettua ympäristöä ja siihen liittyviä arvoja. Asemakaava on laadittava niin, ettei rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja hävitetä. (Jääskeläinen, Syrjänen, Maankäyttö- ja rakennuslaki 2014, s. 408). MRL 118 ja 135 §:n mukaan rakennuslupamenettelyssä on varmistettava, ettei rakentamisessa turmella historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan asemakaavamuutoksen nro 12266 voidaan nimenomaan katsoa toteuttavan lain vaatimusta rakennetun ympäristön vaalimisesta. Kaikkia asemakaavamuutoksen kohteena olevilla tonteilla sijaitsevia rakennuksia koskee määräys sr-1, jonka mukaan ne ovat rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaita. Rakennuksia tai niiden osaa ei saa purkaa eikä niissä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen historiallista arvoa tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä.

Asemakaavamuutoksen rakennussuojelua koskevien asemakaavamääräysten mukaan mikäli rakennuksessa on aikaisemmin tehty tällaisia toimenpiteitä, tulee ne korjaus- ja muutos- ja lisärakentamistöiden yhteydessä palauttaa alkuperäistoteutuksen mukaisiksi.

Kaavamääräyksissä todetaan, että rakennusten julkisivut, vesikatto, ikkunat, ulko-ovet, parvekkeet ja yksityiskohdat materiaaleineen ja väreineen sekä alkuperäiset arvokkaat piharakenteet tulee säilyttää, minkä tulee olla korjaustöiden lähtökohtana. Mikäli rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamistöiden lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että arvokkaiden porrashuoneiden tilasarjat, rakenteet ja porrassyökset sekä alkuperäiset tai niihin verrattavat porraskaiteet, lattia- seinä- ja kattopinnat, sisäovet ja -ikkunat, valaisimet ja muut yksityiskohdat materiaaleineen ja väreineen säilytetään. Mikäli rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti. Lisärakentamistöitä koskeva määräys luonnollisesti pitää sisällään myös hissien rakentamisen.

Lisäksi kaavamääräyksissä määrätään, että rakennuksen korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistöistä sekä hissien rakentamisesta tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- tai toimenpideluvan myöntämistä. Lupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys.

Asemakaavan muutos sallii hissien rakentamisen porrashuoneisiin, mikäli se on teknisesti ja rakennettuun ympäristöön liittyviä erityisiä arvoja turmelematta mahdollista. Hissit on toteutettava rakennusteknisesti siten, että ne sopivat mahdollisimman hyvin ympäristöönsä.

Asemakaavamuutoksessa esitetään mahdollisuudet hissien rakentamiseen myös siten, että ne sijoittuvat arvokkaimpien porrashuoneiden ulkopuolelle, jolloin porrashuoneiden arvot voidaan säilyttää. Asemakaavaratkaisu turvaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden porrashuoneiden erityispiirteiden ja arvojen säilymistä.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan edellä mainituilla asemakaavamääräyksillä Kruununhaan arvokkaat porrashuoneet pystytään suojelemaan. Asemakaavaehdotuksessa on annettu suuri painoarvo olemassa olevalle rakennetulle ympäristölle. Asemakaavassa annettujen rakennussuojelua koskevien kaavamääräysten johdosta asemakaava täyttää MRL 54 §:n 2 momentissa rakennussuojelun osalta asetetun sisältövaatimuksen. Asemakaava täyttää rakennetun ympäristön vaalimista ja siihen liittyvien erityisten arvojen säilyttämistä koskevat asemakaavan sisältövaatimukset. Asemakaavaehdotuksen ei voida katsota olevan ristiriidassa MRL 118 §:n turmelemiskieltoäännöksen kanssa.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu 5.2.2014/254 KHO:2014:17

Asemakaavamuutoksen kaavamääräyksiin tehdyt muutokset korkeimman hallinto-oikeuden 5.2.2014 antaman vuosikirjaratkaisun jälkeen on käyty läpi selostuksen sivuilla 24-25. Suojelumääräystä on tarkennettu siten, että varmistetaan rakennetun ympäristön arvojen ja esteettömyyden välillä oleva lainmukainen tasapaino rakennuslupamenettelyä varten.

Rakennuksen korjaus-, muutos- ja lisärakennustöiden sekä hissien rakentamisen rakennus- ja toimenpideluvan myöntämistä ennen on asetettu velvollisuus neuvotella museoviranomaisen kanssa. Lupahakemukseen on myös veloitettu liitettäväksi asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys. Kaupunki pitää tärkeänä, että Kruununhaan arvokkaiden porrashuoneiden mahdollisesta hissien rakentamisesta neuvotellaan museoviranomaisen kanssa. Neuvottelulla tarkoitetaan aitoa neuvottelua, jonka tarkoituksena on

vielä varmistaa suojelumääräysten toteutuminen jokaisen hankkeen kohdalla.

Hissin rakentamisen sallivaan määräykseen (Hissin rakentaminen sallitaan porraskäynteihin, mikäli se on teknisesti ja rakennetun ympäristön erityisiä arvoja turmelematta mahdollista. Hissit on toteutettava rakennusteknisesti siten, että ne sopivat mahdollisimman hyvin ympäristöönsä.) on lisätty määräys rakennetun ympäristön erityisten arvojen turmelemiskiellosta, jonka voidaan katsoa suojaavan arvokkaat porrashuoneet. Lisäksi arvokkaiden porrashuoneiden korjaustöitä koskeva määräys on laajennettu koskemaan myös muutos- ja lisärakentamistöitä. Hissin rakentamista pidetään muutos- ja lisärakentamisena. (Korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöiden lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että arvokkaiden porrashuoneiden tilasarjat, rakenteet ja porrassyökset sekä alkuperäiset tai niihin verrattavat porraskaiteet, lattia-, seinä- ja kattopinnat, sisäovet ja -ikkunat, valaisimet ja muut yksityiskohdat materiaaleineen ja väreineen säilytetään. Mikäli rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.)

Todettakoon lopuksi, että valituksenalainen päätös ei koske ullakkorakentamista eikä päätöstä ole perusteltu ullakkorakentamisella.

Valituksessa ei ole tuotu esiin mitään sellaista, jonka perusteella kaupungin voitaisiin katsoa rikkoneen MRL 9 §:n, 54 §:n 2 momentin ja 57 §:n 2 momentin säännöksiä.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 54 §:n 2 momentin sisältövaatimukset ja perustuu lain edellyttämiin kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Edellä lausuttu huomioon ottaen asemakaavamuutoksen ei voida katsoa olevan ristiriidassa MRL 118 §:n säännöksen kanssa. Kaavapäätös ei siten ole syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla tavalla virheellisessä järjestyksessä eikä päätös muutenkaan ole lainvastainen.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja sen jättämistä tutkimatta päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen kohdistuvilta osin.

Lisätiedot

Taina Lehtinen, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36552
taina.lehtinen(a)hel.fi

§ 804

Lausunnon antaminen asuntojen rahoitus- ja kehittämiskeskukseen uudesta kymmenen vuoden välimallista vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi

HEL 2015-008293 T 10 07 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa otsikkoasiassa seuraavan lausunnon:

Uuden 10 vuoden tukimallin tausta

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmassa esitetään vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi uutta kymmenen vuoden välimallia, joka olisi avoin kaikille tukiehdot täyttävälle ja niihin sitoutuville toimijoille. Uuden tukimallin on tarkoitus olla alan toimijoita kiinnostava, luoda uutta tuotantoa ja edistää kohtuuhintaisen, pieni- ja keskituloisille asukkaille soveltuvien asuntojen rakentamista suurimpiin kasvukeskuksiin.

Tavoitteeksi on asetettu pysyvä tukimuoto, joka ei ole osa valtion vastasyklistä suhdannepolitiikkaa, kuten oli vuoden 2008 välimalli, vaan jatkuvasti tarjolla. Tukea voisivat saada kaikki kiinnostuneet rakennuttajat, yleishyödyllistä statusta ei edellytetä. Tuki kohdennetaan kasvukeskuksiin, joissa on jälkimarkkinat asunnoille sääntelyn päätyttyä. Mallin avulla tavoitellaan lisää kohtuuhintaista asuntotuotantoa olemassa olevien arava-tuotteiden rinnalle.

Tavoitteeseen pääsemiseksi hallitus on nimennyt selvityshenkilön selvittämään millaisin edellytyksin voitaisiin luoda edellä kuvattu uusi 10 vuoden välimalli vuokra-asuntotuotantoon. Ympäristöministeriö valmisteli aiemmin myös 20 vuoden korkotukimallia, jonka haasteena

niin ikään oli löytää tasapaino tuen ja säätelyn välille niin, että se samalla kiinnostaisi alan toimijoita. Nyt lausunnolla oleva 10 vuoden mittainen, niin ikään pysyväksi aiottu tukimalli sisältää paljon yhtymäkohtia aiempaan valmisteluun sen suhteen, miten voidaan yhteen sovittaa valtion taloudellinen tuki ja tuotantomalliin kohdistuvat rajoitukset niin, että tuki täyttää EU:n valtion tukea koskevat säännökset ja samalla pysyy houkuttelevana rakennusalan toimijoiden mielestä. Tämä uusi malli korvannee aiemman 20 vuoden korkotukimallin valmistelun. Kaupunki pitää tärkeänä, että sosiaalisen asuntotuotannon kokonaisuutta tarkastellaan mahdollisimman yhtenäisenä toiminnallisena järjestelmänä niin, että se tarjoaa erilaisia vaihtoehtoja tuottajille säilyttäen kuitenkin päätavoitteena kohtuuhintaisten asuntojen tuottamisen.

Julkinen valta voi tukea sosiaalista asuntotuotantoa nk. SGEI-säännösten mukaisesti. Tuki on korvausta yrityksen tuottamasta julkisen palvelun velvoitteesta, joka kuuluu julkiselle vallalle. Suomessa yleisin kohtuuhintaisten asuntotuotannon tukimalli on ns. pitkä korkotuki. Siinä valtio antaa lainoille omavastuukoron ylittävältä osalta korkotukea ja valtion takauksen sekä Helsingin seudulla väliaikaisesti myös 10 000 euron suuruisen käynnistysavustuksen asuntoa kohti. Samalla asukasvalinnalle on asetettu tietyt kriteerit, vuokrat perustuvat valvottuun omakustannuseriaatteeseen ja sijoitetun oman pääoman tuotontuloutus on rajattu enintään 8%:tiin. Rajoitusten kestoaika on 40 vuotta. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n eli Hekan asunnot on rakennettu tällä tukimuodolla. Aiemmin valtio on ollut myös lainan myöntäjänä mutta nykyisin lainat otetaan rahoituslaitoksista eikä valtio myönnä enää näitä nk. Arava-lainoja. Edellä luetellut asukasvalintaa, vuokran määritystä ja tuoton tuloutusta koskevat rajoitukset ja niiden valvonta on Suomen järjestelmässä hoidettu nk. yleishyödyllisyysäännösten kautta.

Nykyisin on olemassa myös pitkää korkotukea lyhyempi ja rajoituksiltaan kevyt rahoitusmalli, nk. 20 vuoden takauslainamalli vuokra-asuntojen rakentamiseen. Valtion takaus on saatavissa lainalle, jossa taattavaksi hyväksytään 95 prosenttia kohtuullisista rakennus- ja tonttikustannuksista, takausaika on enintään 30 vuotta ja asuntoja on käytettävä vuokra-asuntoina koko takausajan mutta vähintään 20 vuotta. Lainansaajalta ei edellytetä yleishyödyllisyyttä eikä asukasvalintoja ja vuokratasoa säännellä. Rakentamisen on perustuttava pääsääntöisesti kilpailumenettelyyn. Takausmaksu on 0,5 prosenttia myönnetyn lainan pääomasta. Kuluvana vuonna asunnoille voi Helsingin seudulla saada myös 5000 euron käynnistysavustuksen asuntoa kohden. Tälläkin mallilla on syntynyt kasvukeskuksiin asuntoja mutta Helsingissä se ei ole kiinnostanut toimijoita liiemmin. Kaupunki on puoltanut yhteensä kolmea hanketta, joiden rakentamista ei ole

vielä aloitettu. Sen sijaan vapaarahoitteinen vuokratuotanto on ollut viime vuosina ollut vilkasta.

Tulevat tuotto-odotukset saattavat kannustaa toimijoita

Valtio tukee perinteisesti uustuotantoa korkotuella, käynnistysavustuksella tai niiden yhdistelmällä ja lisäksi voi olla valtion takaus. Kannustimena uudessa mallissa eivät olisi pelkästään välittömät vuokratuotto-odotukset, vaan myös tuotto, joka on saatavissa sääntelyn päätyttyä. Sääntelyn aikana yritykselle ei annettaisi mahdollisuutta tulouttaa kohtuullista suurempaa voittoa (nykyisessä aravajärjestelmässä 8 %:n tuottoa omalle pääomalle pidetään kohtuullisena). Haasteena on yhteen sovittaa tukielementit ja rajoitukset niin, että toimijan kannalta kannattaa ottaa 10 vuoden rajoitukset vastaan tilanteessa, jolloin täysin vapaarahoitteinen ja rajoitukseton tuotantokin vetää hyvin vuokra-asuntomarkkinoilla.

Kohtuuhintaisuus

Vuokratason edullisuuden voi periaatteessa varmistaa samalla omakustannusperiaatteella, jota sovelletaan muussa arava-tuotannossa. Selvyyden vuoksi ja läpinäkyvyyden tavoittamiseksi on syytä määrittää kohdekohtainen omakustannusvuokra ilman vuokrien tasausta. Tällä mekanismilla voidaan toivottavasti saavuttaa vuokrataso, joka on korkeampi kuin nykyinen arava-vuokrataso mutta matalampi kuin markkinavuokrataso. Kohteen sijainnilla on myös merkitystä vuokratason kohtuullisuuden kannalta.

Asukasvalinta, tuen kohdentuminen

Selvityshenkilön asettamispäätöksen mukaan uuden mallin asunnot olisi tarkoitettu pieni- ja keskituloisten kotitalouksien asunnoiksi, joten sääntely asukasvalinnassa tarkoittaisi käytännössä vähintään tulorajojen asettamista. Ehtojen hallinnointi aiheuttaa byrokratiaa asuntojen hakemisessa ja asukasvalinnassa. Ilmeisesti rajat olisivat kuitenkin väljätköt, koska keskituloisilla olisi mahdollisuus saada asuntotarjous. Pelkän tulorajan soveltaminen johtaisi todennäköisesti siihen, että asukasvalinta jouduttaisiin tekemään arpomalla asunnot ehdot täyttävien hakijoiden kesken. Sääntelystä huolimatta tavoitteeksi tulee asettaa mahdollisimman kevyt valintamenettely.

Nykyisessä arava-tarveharkinnassa tulot (pienituloisuus) on vain yksi kriteeri. Käytännössä sovelletaan tarveharkintaa, joka priorisoi vaikeassa tilanteessa olevat hakijat. Erittäin kiireellisiä ovat mm. asunnottomat ja asunnottomuusuhassa elävät kotitaloudet. Näin pelkkä pienituloisuus ei yleensä riitä siihen, että asuntotarjous voidaan antaa. Nykyjärjestelmä ei siis palvele riittävästi pienituloisia työssäkäyviä

henkilöitä. 10 vuoden välimalli voisi siis luoda tarjontaa asiakassegmentille, joka nyt lähtökohtaisesti operoi vapailla vuokra-asuntomarkkinoilla. Tuote voisi soveltua mm. palvelusektorin matalapalkkaiselle työvoimalle ja olisi niin ollen kovin toivottava. Haaste muodostuu kuitenkin juuri sinänsä oikeutettujen tuotto-odotusten ja vuokran edullisuuden muodostamasta epäsuhdasta. Yhteiskunnan kannalta ei ole tarkoituksenmukaista, että yhtälön ratkaiseminen johtaisi asumistuen tarpeen merkittävään kasvuun juuri nyt, kun julkisen sektorin säästötarpeet ovat suuret. Asumistukien määrä on vuodesta 1995 kaksinkertaistunut ollen jo noin 1,5 mrd euroa vuodessa. Tämän lisäksi asumismenoja kompensoidaan myös toimeentulotuella, joidenkin arvioiden mukaan noin 300 milj. eurolla vuosittain. Veronmaksajien kannalta paras tulos saavutetaan, jos yhteiskunnan tuki kohdennetaan sellaiseen vuokra-asuntotuotantoon, joka jo lähtökohtaisesti mahdollistaa alhaisen vuokratason.

Tuotannon edellytykset

Myös uuden välimallin asuntotuotannon edellytyksenä on tonttimaan saatavuus ja kohtuulliset rakentamiskustannukset. Helsingissä tontteja kaavoitetaan noin 5500 asunnolle vuosittain ja niitä luovutetaan valtuuston hyväksymien periaatteiden eli asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ohjelman eli AM-ohjelman mukaisesti. Valtion kanssa solmittu sopimus nostaisi vielä kaavoitustavoitetta 25 %:lla. Kuluvana vuonna voidaan arviolta luovuttaa asuntotuotantoon jopa 300 000 k-m².

Käytännössä kaupunki luovuttaa asuntotuotantoon välittömästi kaiken kaavoittamansa ja rakennuskelpoiseksi saattamansa maan ja kysyntä on jatkuvasti suurta. Tässä tilanteessa, jossa kaikille kerrostaloteille riittää toteuttajia, valtion tuki edistäisi pääkaupunkiseudun asuntotuotantoa parhaiten jos se suunnattaisiin rakentamisen edellytysten luomiseen mm. liikenteen infrastruktuurin ja kunnallistekniikan infrainvestointeja tukemalla. Tärkeää on, että valtio toteuttaa Pisara-rataa, johon se on vuosi sitten syksyllä sitoutunut. Kaavoituspotentiaalia lisääviä keskeisiä raidehankkeita ovat myös esimerkiksi Raide-Jokeri ja Kruunusiltojen pikaraitiotie.

Johtopäätökset

Uusi 10 vuoden välimalli ei näytä alkulähtökohdiltaan juuri sisältävän sellaisia elementtejä, joiden perusteella asuntojen vuokrataso olisi kutakuinkin yhtä edullinen kuin pitkällä korkotuella rakennettavat asunnot. Etenkin Helsingissä ero on hyvin suuri eikä niiden rakentamiseen siitä syystä ole mahdollista luovuttaa varsinaiselle aravuokratuotannolle eli pitkän korkotuen hankkeille tarkoitettuja

tontteja. On vaikea nähdä miksi valtion tukirahaa kannattaisi suunnata malliin, jonka loppuvuokraa ei ole mitenkään säädelty.

Helsingin kaupungilla itsellään ei myöskään ole näköpiirissä tarvetta rakennuttaa vuokra-asuntoja muulla kuin pitkän korkotuen mallilla, koska sillä päästään asukkaan kannalta alhaisimpiin vuokriin omakustanteisesti. Kun markkinavuokra Helsingissä liikkuu noin 20 euron molemmin puolin neliötä kohden, pääsee Heka noin 11-12 euron neliövuokratason. Tähän hyvään tilanteeseen on suurena syynä se, että kaupungin aravuokra-asuntokanta on niin suuri, noin 46 000 asuntoa.

Kokonaan uuden rahoitus- ja hallintamuotomallin sijaan voitaisiin vielä selvittää nykyisen valtion takauslainan ehtojen kehittämistä toimijoita houkuttelevampaan suuntaan esimerkiksi lyhentämällä vaadittua vuokratäyttö- ja takausaikaa. Nykyisellään takauslainajärjestelmä ei tosin sekään takaa yhtä uuden välimallin tavoitetta eli vuokrien kohtuullisuutta.

Vuokratason lisäksi toinen haaste uudessa mallissa on vuokralaisten asema ja kohtalo. Kohtuullinen vuokrataso pieni- ja keskituloisille kotitalouksille pystytään kenties takaamaan kymmeneksi vuodeksi mutta syntyykö sen jälkeen tilanne, jossa asukkaat joutuvat muuttamaan kodeistaan sääntelyn päätyttyä, kun vuokrataso nousee kestävämmäksi tai asunnot menevät myyntiin?

Kaupunginhallitus korostaa myös, että mahdolliseen uuteen malliin sisältyvä valvonta tulee keskittää asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle niin vuokravalvonnan kuin asukasvalintojen osalta. Hallitusohjelman mukaan kuntien vastuita tulee karsia eikä silloin pitäisi lisätä valvontavastuita.

Joka tapauksessa samaan aikaan uuden 10 vuoden välimallin kehittämisen kanssa tulisi turvata 40 vuoden korkotukimallille vähintään nykyisin voimassa olevat paremmat ehdot ja muuttaa käynnistysavustukset osaksi pysyvää järjestelmää pitkäjänteyden toiminnan turvaamiseksi.

Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että sosiaalista asuntotuotantoa ja sen taustalla olevaa rahoitus- ja tukijärjestelmää tulisi kehittää yhtenä kokonaisuutena. Kun samaan aikaan hallitusohjelmassa esitetään muutoksia myös pitkän korkotuen osalta, on erityisen tärkeää, että uusi malli sovitetaan yhteen olemassa olevien ja valmisteltavien muutosten kanssa. Myös yhteiskunnallisia kustannuksia pitää tarkastella riittävän laajasti ja välttää siten ei-toivottujen osaoptimointien mahdollistamista.

Esittelijän perustelut

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
PL 1	Pohjoisesplanadi 11-13	+358 9 310 1641	0201256-6	F10680001200062637
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	Helsinki 17	Faksi		Alvno
helsinki.kirjaamo@hel.fi	http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	+358 9 655 783		F102012566

Hallituksen asettama selvityshenkilö, asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen ylijohtaja Hannu Rossilahti on pyytänyt eri tahoja esittämään näkemyksensä uudesta kymmenen vuoden rahoitusmalliin liittyvistä keskeisistä seikoista, joita vastaaja pitää tärkeänä. Lausuntoa on pyydetty 25.8.2015 mennessä. Lausunnot on pyydetty lisäaikaa 9.9.2015 saakka. Lausuntopyyntö on liitteenä.

Lausunto on valmisteltu kaupunginkansliassa asuntotuotantotoimiston, kiinteistöviraston asuntoasiainosaston ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n esittämien näkemysten pohjalta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ARA:n lähete
- 2 ARA:n lausuntopyyntö, Uusi kymmenen vuoden välimalli vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi
- 3 Asuntotuotantotoimiston lausunto
- 4 Kiinteistöviraston asunto-osaston lausunto
- 5 Heka Oy:n lausunto 12.8.2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kiinteistöviraston asuntoasiainosasto
ATT
Kaupunginkanslia
Helsingin kaupungin asunnot Oy
Asunto-ohjelmapäällikkö

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kiinteistövirasto Asunto-osasto 13.8.2015

HEL 2015-008293 T 10 07 00

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmassa esitetään vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi uutta kymmenen vuoden välimallia, joka olisi avoin kaikille tukiehdot täyttävälle ja niihin sitoutuville toimijoille. Uuden tukimallin tulisi olla alan toimijoita kiinnostava, luoda uutta tuotantoa ja edistää kohtuuhintaisen, pieni- ja keskituloisille asukkaille soveltuvien asuntojen rakentamista suurimpiin kasvukeskuksiin.

Tavoitteeksi on asetettu pysyvä tukimuoto, joka ei ole osa valtion vastasyklistä suhdannepolitiikkaa vaan jatkuvasti tarjolla. Tukea voisivat saada kaikki kiinnostuneet rakennuttajat, sillä yleishyödyllistä statusta ei edellytetä. Tuki kohdennetaan kasvukeskuksiin, joissa on sääntelyn päätyttyä jälkimarkkinat asunnoille. Mallin avulla tavoitellaan lisää kohtuuhintaista asuntotuotantoa olemassa olevien arava-tuotteiden rinnalle.

Tuoton tuloutus

Perinteisesti uustuotantoa on tuettu käynnistysavustuksella, korkotuella tai niiden yhdistelmällä. Lisänä voi olla valtion takaus. Uudessa mallissa kannustimena eivät ole välittömät tuotto-odotukset, vaan tuotto, joka on saatavissa vasta sääntelyn päätyttyä, kymmenen vuoden kuluttua, jolloin asunnot voi myydä tai vaihtoehtoisesti nostaa vuokrat markkinatasolle. Sääntelyn aikana yritykselle ei anneta mahdollisuutta tulouttaa kohtuullista suurempaa voittoa (nykyisessä aravajärjestelmässä 8 %:n tuottoa omalle pääomalle pidetään kohtuullisena). Tulevat tuotto-odotukset saattavatkin ainakin jossain määrin kannustaa toimijoita ja lisätä uuden välimallin kiinnostavuutta.

Kohtuuhintaisuus

Välimallin tuotannon hintatason edullisuus tulee varmistaa samanlaisella omakustannuseriaatteella, jota sovelletaan muussa arava-tuotannossa. Selvyyden vuoksi ja läpinäkyvyyden tavoittamiseksi on syytä määrittää kohdekohtainen omakustannusvuokra ilman vuokrien tasausta. Tällä mekanismilla voidaan saavuttaa vuokrataso, joka on korkeampi kuin nykyinen arava-vuokrataso, mutta matalampi kuin markkinavuokrataso. Tulee huomioida, että myös kohteen sijainnilla on merkitystä vuokratason kohtuullisuuden kannalta.

Asukasvalinta, tuen kohdentuminen

Asukasvalintaa rajaavien kriteerien hallinnointi aiheuttaa byrokratiaa asuntojen hakemisessa ja asukasvalinnassa, joten tavoitteeksi tulisi asettaa mahdollisimman kevyt sääntely- ja valintamenettely. Uuden tukimallin pyrkimyksenä on edistää pieni- ja keskituloisille sopivien kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantoa, jolloin asukasvalinnan sääntely tarkoittaisi käytännössä vähintään tulo rajojen asettamista. Uudessa mallissa tulorajat olisivat ilmeisesti nykyistä väljemmät, koska tavoitteena on, että myös keskituloisilla on mahdollisuus saada asuntotarjous. Pelkän tulo rajan soveltaminen johtaisi todennäköisesti siihen, että asukasvalinta jouduttaisiin tekemään arpomalla asunnot ehdot täyttävien hakijoiden kesken.

Nykyisessä arava-tarveharkinnassa tulot (pienituloisuus) ovat vain yksi kriteeri. Käytännössä sovelletaan tarveharkintaa, joka priorisoi vaikeassa tilanteessa olevat hakijat. Erittäin kiireellisiä ovat mm. asunnottomat ja asunnottomuusuhassa elävät kotitaloudet. Näin pelkkä pienituloisuus ei yleensä riitä siihen, että asuntotarjous voidaan antaa. Osittain nykyjärjestelmä siis sulkee pienituloiset työssäkäyvät henkilöt ulkopuolelle. Välimalli voisikin luoda tarjontaa asiakassegmentille, joka lähtökohtaisesti operoi vapailla vuokra-asuntomarkkinoilla. Tuote voisi soveltua mm. palvelusektorin matalapalkkaiselle työvoimalle.

Tuotannon edellytykset

Asuntotuotannon edellytyksenä on tonttimaan saatavuus ja kohtuulliset rakentamiskustannukset. Helsingissä hallintamuoto sopii luontevasti ns. välimalliin, koska sääntely on vain kymmenen vuotta. Tontinluovutus ei kuitenkaan saisi syödä muuta tuotantoa. Siksi tontteja tulisi hakea alueilta, joilla perinteisen aravatuotannon lisääminen ei ole järkevää. Mutta onko kaupunki valmis luovuttamaan tontin arava-hinnalla tähän välimallin tuotantoon? Joka tapauksessa tontinvuokra olisi syytä palauttaa käyväälle tasolle sääntelyn päätyttyä.

Helsingissä myös urakointikapasiteetti ja rakentajien saatavuus on rajallinen. Vaarana on kiinnostuksen väheneminen perinteisten arava-kohteiden tarjouskilpailuihin ja myös urakkahintojen kohoaminen kysynnän kasvaessa.

Johtopäätökset

Teknisesti uusi välimalli on mahdollista toteuttaa, mutta on vaikea arvioida tulisiko malli, jossa voiton tavoittelu on rajoitettu, kiinnostamaan institutionaalisia omistajia. Tiedossa on, että ainakin suuret vuokranantajat kuten Sato ja VVO tekevät tällä hetkellä historiallisen hyvää taloudellista tulosta nimenomaan kasvukeskuksissa. Oletus on, että toimijat ovat kiinnostuneempia

saamaan tontteja puhtaasti vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon.

Toinen haaste on vuokralaisten asema. Kohtuullinen vuokrataso pystytään takaamaan näille pieni- ja keskituloisille kotitalouksille kymmeneksi vuodeksi. Tässä saattaa syntyä tilanne, jossa asukkaat joutuvat muuttamaan kodeistaan sääntelyn päätyttyä, kun vuokrataso nousee kestävämmäksi tai asunnot menevät myyntiin. Tulisikin varmistaa, että tämä tuotantomuoto vakiintuu siten, että tarjontaa voidaan taata myös tulevaisuudessa.

Hallitusohjelmassa esitetään myös perinteisen aravavuokratuotannon ehtoja muutettavaksi tuen kohdentumisen parantamiseksi. Näyttää siltä, että sosiaalisten avustusten ja tukien saajat pyritään ohjaamaan tähän asumismuotoon. Välimallissa puhutaan myös tuen kohdentumisesta pienituloisille. Mutta mikä on näiden hallintamuotojen keskinäinen suhde asiakassegmentin kannalta ja syntykö tässä riski vanhan aravakannan segregatiosta, kun luodaan "keskiluokkaisempaa" välimallin tuotantoa? Sosiaalista asuntotuotantoa ja sen taustalla olevaa järjestelmää tulisi kehittää kokonaisuutena. Uusi konsepti näyttäisi olevan lähinnä kädenojennus ja tuki vuokra-asuntojen omistajayhteisöille. Tuleekin miettiä, onko tällaiselle tuelle aitoa tarvetta.

Entä onko uusi välimalli sellainen tukimuoto, jossa kaikki tulevat voittamaan? Tavoitteeksi on asetettu, että asukkaat asuvat kohtuuhintaisissa vuokra-asunnoissa, omistajille tulee riittävä kannustin tuottaa asuntoja ja myös kunnat vakuuttuvat mallin hyödyistä. Ilmeisesti kuitenkin viime kädessä kunnat tulevat kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa päättämään välimallin käynnistymisestä.

Lisätiedot

Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimisto 12.8.2015

HEL 2015-008293 T 10 07 00

Kaupungilta on pyydetty näkemyksiä uudesta hallitusohjelmaan sisältyvästä kymmenen vuoden rahoitusmallista. Ns. uuden välimallin tulisi olla alan toimijoita kiinnostava, luoda uutta tuotantoa ja edistää kohtuuhintaisen, pieni- ja keskituloisille soveltuvien asuntojen rakentamista suurimpiin kasvukeskuksiin. Asuntotuotantotoimisto esittää seuraavassa näkemyksiään lähinnä yleisellä tasolla Helsingin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

asunto- ja rakennusmarkkinoihin sekä valtuuston hyväksymiin asuntopoliittisiin tavoitteisiin nähden.

Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotarjonnan varmistaminen ja sen mahdollinen lisääminen Helsingissä on kaupungille ensiarvoisen tärkeää. Vuokra-asuntojen tarjontaan nähden suuri kysyntä on nostanut asumisen hintaa monille kotitalouksille tasolle, joka tulee heijastumaan asumistuen lisäksi entistä enemmän kaupungin toimeentulotukimenoissa. Merkittäviä aiempia ARA -vuokra-asuntojen toteuttajia kuten Sato ja VVO ovat pitkälti vetäytyneet ARA -ehtoisen rahoituksen käytöstä ja ovat tänä päivänä asuntosijoittajia, joiden toiminnassa keskeistä on asuntojen hyvä vuokratuotto. Helsingissä korkea kysyntä takaa tuotot ja pienentää riskit minimiin. Kaupungin kannalta on hyvä, että kaikenlaisia ja -hintaisia asuntoja rakennetaan, mutta suurin pula on pieni- ja keskituloisille soveltuvista kohtuuhintaisista asunnoista.

Uuden välimallin käyttöönoton kannalta keskeistä on, miten siitä saataisiin alan toimijoille tarpeeksi kiinnostava ja kannattava suhteessa valtion tukeen ja EU-säännöksiin. Valtion tuen myöntäminen edellyttäne, että niin asukasvalintaa kuin myös vuokratasoa säädellään jossain määrin. Mitä suurempi on valtion tuki, sitä tiukemmat ovat myös rajoitukset ja päinvastoin. Kiinnostavuuden kannalta olisi keskeistä löytää tuen ja rajoitusten optimaalinen suhde.

Helsingissä kymmenen vuoden välimallin uutta tuotantoa lisäävä vaikutus olisi kaikissa tapauksissa todennäköisesti minimaalinen. Vaparaahoitteisia säätelemättömiä vuokra-asuntoja on rakennettu kaupungissa viime vuosina tavoitteitakin enemmän. Korkeat omistusasuntojen hinnat epävarmassa taloudellisessa tilanteessa ovat lisänneet vuokra-asuntojen kysyntää ja säätelemättömät vuokrat ovat taanneet riittävät vuokratuotot. On kyseenalaista, voitaisiinko välimallista saada niin houkutteleva, että osa tästä tuotannosta siirtyisi valtion tuen myötä myös valtion rajoittamaksi asukasvalinnoiltaan ja vuokriltaan.

Kohtuuhintaisen tuotannon määrän nostaminen Helsingissä edellyttää ennen kaikkea rakentamiskelpoisen tonttimaan lisäämistä pitkäjänteisesti. Kaupungin oman ARA -tuotannon tonttivarannon turvaaminen merkitsee pieni- ja keskituloisille sopivien asuntojen rakentamista. Kaupungin vuokra-asunnot rahoitetaan nykyisellä 40 vuoden korkotukilainoilla, joissa säädösten mukainen omavastuukorko on 3,4 prosenttia. Vuoden 2015 loppuun ovat voimassa parannetut lainaehdot eli omavastuukorko on alennettu yhteen prosenttiin ja käynnistysavustusta myönnetään 10 000 euroa huoneistoa kohden. Ehtoparannusten jatkaminen myös vuoden 2015 lopun jälkeen

varmistaisi kohtuuhintaiset asumiskustannukset ja turvaisi ARA - tuotannon jatkuvuutta Helsingissä. Vaarana on, että ehtojen heikentäminen vähentää entisestään kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakennuttamista. Yleisen korkotason alhaisuuden vuoksi valtio ei joudu maksamaan korkotukea ja käynnistysavustusten lisäksi valtion ainoa tuki korkotukilainoituksessa on täytetäkaus.

Asuntotuotantotoimiston näkökulmasta on kyseenalaista, tarvitaanko uutta välimallia ja pääsäisiinkö sillä edellä mainittuihin tavoitteisiin kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen lisäämisessä. Sinänsä uuden, pitkää korkotukea lyhemmillä rajoitusajoilla olevan rahoitusmallin saanti markkinoille voisi tietyin edellytyksin olla myös positiivista. On kuitenkin huomattava, että jo nykyisellään valtiolla on rahoitusmalli, vuokra-asuntojen rakentamisen valtioneuvoston takaus, jossa rajoitukset ovat lyhyemmät ja tuki ja rajoitukset ovat suhteessa toisiinsa. Takauslainaksi hyväksytään 95 prosenttia kohtuullisista rakennus- ja tonttikustannuksista, takausaika on enintään 30 vuotta ja asuntoja on käytettävä vuokra-asuntoina takausajan, vähintään 20 vuotta. Lainansaajalta ei edellytetä yleishyödyllisyyttä eikä asukasvalintoja ja vuokratasoa säännellä. Rakentamisen on perustuttava pääsääntöisesti kilpailumenettelyyn. Takausmaksu on 0,5 prosenttia myönnetyn lainan pääomasta.

Kaupungin oman kohtuuhintaisen tuotannon rakennuttamisessa urakkakilpailujen toimivuus ja todellisen kilpailutilanteen aikaansaaminen rakentamisessa on keskeistä. Suhdanneluontoisen, edellisen välimallin asunnot rakennettiin pitkälti neuvottelumenettelyyn perustuen ja pääkaupunkiseudun rajalliset resurssit sitoutuivat niihin heikentäen asuntotuotantotoimiston urakoissa tarjoushalukkuutta pitkäksi aikaa. Tarjosten vähäisyydellä on vaikutusta myös kilpailujen perusteella saavutettavaan asuntojen hintatasoon.

Kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden ja tontinvarausten näkökulmasta mahdollisella uudella välimallilla kuten myös takauslainoilla toteutettavia asuntoja ei voida laskea AM -ohjelman ja MAL -sopimuksen mukaiseen valtion tukemien vuokra-asuntojen 20 prosentin osuuteen.

Yhteenvetona asuntotuotantotoimisto toteaa, että mahdollisen uuden 10 vuoden välimallin tulee olla kokonaisuudessaan sellainen, ettei sen seurauksena ole pelkästään siirtymää pitkästä korkotuesta uuteen malliin. Mikäli näin kävisi, valtion tukemien vuokra-asuntojen volyymi pysyisi ennallaan tai laskisi ja lisäksi tuotannon painopiste mallin houkuttelevuudesta riippuen voisi siirtyä malliin, jossa kohtuuhintaisen vuokra-asumisen pysyvyys ei olisi yhtä turvattu kuin pitkäaikaisessa

korkotukimallissa. Tällöin mallille asetettu päätavoite, kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon lisääminen, jäisi toteutumatta.

Samaan aikaan uuden 10 vuoden välimallin kehittämisen kanssa tulisi turvata 40 vuoden korkotukimallille vähintään nykyisin voimassa olevat paremmat ehdot ja muuttaa käynnistysavustukset osaksi pysyvää järjestelmää pitkäjänteisen toiminnan turvaamiseksi. Malli varmistaa pidemmällä tähtäimellä kohtuuhintaisen asumisen mahdollisuudet kuin kaavailtu 10 vuoden malli. Kokonaan uuden rahoitus- ja hallintamuotomallin sijaan voitaisiin selvittää nykyisen valtion takauslainan ehtojen kehittämistä toimijoita houkuttelevampaan suuntaan esimerkiksi lyhentämällä vaadittua vuokratyö- ja takausaikaa. Nykyisellään takauslainajärjestelmä ei myöskään takaa yhtä uuden välimallin tavoitetta eli vuokrien kohtuullisuutta.

Lisätiedot

Sisko Marjamaa, toimitusjohtaja, puhelin: 310 32300
sisko.marjamaa(a)att.hel.fi

§ 805

HSY -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2016-2018

HEL 2015-007268 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi liitteinä 2 ja 3 olevat HSY:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2016 - 2018 ja sitä koskevan lausuntopyynnön, sekä todeta näiden johdosta lausuntonaan, että lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä investointiohjelmassa tulee ottaa huomioon Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän HSY:lle asettamat tulostavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016.

Lisäksi kaupunginhallitus totesi, että kaupungin vuoden 2016 talousarvion valmistelussa Helsingin HSY-kuntaosuuteen on varattu 2,071 milj. euroa. HSY:n alustavassa taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuus on 2,139 milj. euroa ja kasvaa taloussuunnitelmavuosina. Lopullisessa HSY:n taloussuunnitelmassa kuntaosuus on sopeutettava kaupungin talousarvion puitteeseen. Kuntaosuus ei voi reaalisesti kasvaa taloussuunnitelmakaudella.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyynnön saate, 17.6.2015
- 2 Lausuntopyyntö 561-02020.200.2000-2015
- 3 Alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2016-2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän hallitus pyytää kaupungin lausuntoa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2016 - 2018.

HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2016-2018

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Taloussuunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n lausuntopyyntö ja sen saate ovat liitteinä 1 ja 2 ja alustava toiminta- ja taloussuunnitelma liitteenä 3.

PKS-koordinaatioryhmän asettamat tavoitteet valtuustokaudelle

Esittelijä toteaa, että PKS -koordinaatioryhmä hyväksyi 17.5.2013 valtuustokaudelle 2013–2016 HSY:lle alla olevan mukaiset tavoitteet, jotka HSY:n tulee ottaa huomioon lopullisessa taloussuunnitelmassa ja investointiohjelmissaan:

Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun.

Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä.

Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle.

Jätehuollon investoinnit mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun.

Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2014. Tästä päätetään vuosittain.

Koordinaatioryhmä päätti edelleen 20.2.2015 toistaa nämä HSY:lle aiemmin hyväksymänsä 2013 - 2016 tavoitteet, ja todeta, ettei peruspääomalle edellytetä maksettavan korvausta myöskään vuosina 2015 ja 2016, todeten edelleen, että tästä päätetään vuosittain.

Tavoitteiden toteutuminen alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Vesihuollon osalta alustavaan toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotukseen on kirjattu strategiseksi päämääräksi tuottavuuden merkittävä ja mitattava parannus ja rahoituksen hallitun tasapainon saavuttaminen niin, että myös investointimenot katetaan tulorahoituksella.

TTS 2016-2018:n tavoitteeksi on vastaavasti asetettu se, että vesihuollon toimintakulut/asukas laskevat tuottavuuden paranemisen ansiosta. Vesitaksojen osalta tavoitteeksi on kirjattu niiden korottaminen reaalisesti korkeintaan hallitukselle esitettyjen talousmallien mukaisesti, mikä vuoden 2016 talousarviossa tarkoittaa 2,2 %:n reaalikorotusta + inflaatio .

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat yhtymäkokouksen 14.11.2014 hyväksymään vesihuollon investointistrategiaan sekä investointiohjelmaan 2015 - 2024 ja jätehuollon investointiohjelmaan 2015 - 2024.

Taloussuunnitelmassa on huomioitu suunnitelmakaudelle siirtyneet investoinnit sekä yhtymäkokouksen 19.12.2014 hyväksymän Blominmäen jätevedenpuhdistamon päivitetyn hankesuunnitelman mukainen kustannusten nousu. Lisäksi TTS:ssä on huomioitu 29.5.2015 hyväksytty uusi Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen yleissuunnitelma. Vuosina 2014 - 2018 keskimääräinen investointitaso on 158,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,2 miljardia euroa, minkä lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua lainaa vuoden 2015 talousarvion mukaan 250,8 miljoonaa euroa, mikäli vuoden 2015 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat talousarviossa esitetyn mukaisina.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 308 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 108 miljoonalla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 451 miljoonaa euroa.

Lähivuosien erittäin suurista investointimenoista johtuen HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko suunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2018 lopussa arvioidut 23,2 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 25,0 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi

tarvittavasta ulkopuolisesta lainarahoituksesta johtuen heikentää omavaraisuutta.

Lopuksi

Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus perustuu HSY:n strategia 2020:een ja erillisiin vuosille 2015 - 2024 laadittuihin HSY:n vesihuollon ja jätehuollon investointistrategioihin ja -ohjelmiin. Esittelijä toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupungin vuoden 2016 talousarvioarvioissa HSY:n kuntaosuus on 2,085 milj. euroa. Kaupunginhallituksen raamin yhteydessä tekemän päätöksen mukaisesti vuoden 2016 talousarvion menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta ja väestönkasvusta. Tuoreimpien ennusteiden perustella menoraamia tulisi tarkistaa keskimäärin noin prosentilla alaspäin. Talousarvion valmistelussa HSY-kuntaosuuteen ollaan varaamassa 2,071 milj. euroa. Kuntaosuus ei voi reaalisesti kasvaa taloussuunnitelmakaudella.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyynnön saate, 17.6.2015
- 2 Lausuntopyyntö 561-02020.200.2000-2015
- 3 Alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2016-2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

HSY
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.08.2015 § 772

HEL 2015-007268 T 00 01 06

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Esittelijä peruutti ehdotuksensa.

Käsittely

24.08.2015 Poistettiin

Esittelijä peruutti ehdotuksensa ennen keskustelun alkamista ja asia poistettiin esityslistalta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

31.08.2015

Kaj/9

§ 806

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 34 ja 35 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntotuotantotoimikunta	19.8.2015
asuntolautakunta	27.8.2015
kiinteistölautakunta	20.8.2015
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	24.8., 25.8. ja 28.8.2015

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi
Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

31.08.2015

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 787, 788, 789, 790, 793, 794, 795, 796, 797, 799, 803, 804, 805 ja 806 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 786, 791, 800, 801 ja 802 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

31.08.2015

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 792 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.08.2015

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

31.08.2015

Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

31.08.2015

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 798 §.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Nähtäville asettamispäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä päivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

31.08.2015

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

31.08.2015

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: 09 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: 09 310 13701

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

31.08.2015

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Mari Tammisto
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Veronika Honkasalo

Arja Karhuvaara

Marcus Rantala

Mirka Vainikka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 08.09.2015.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566